

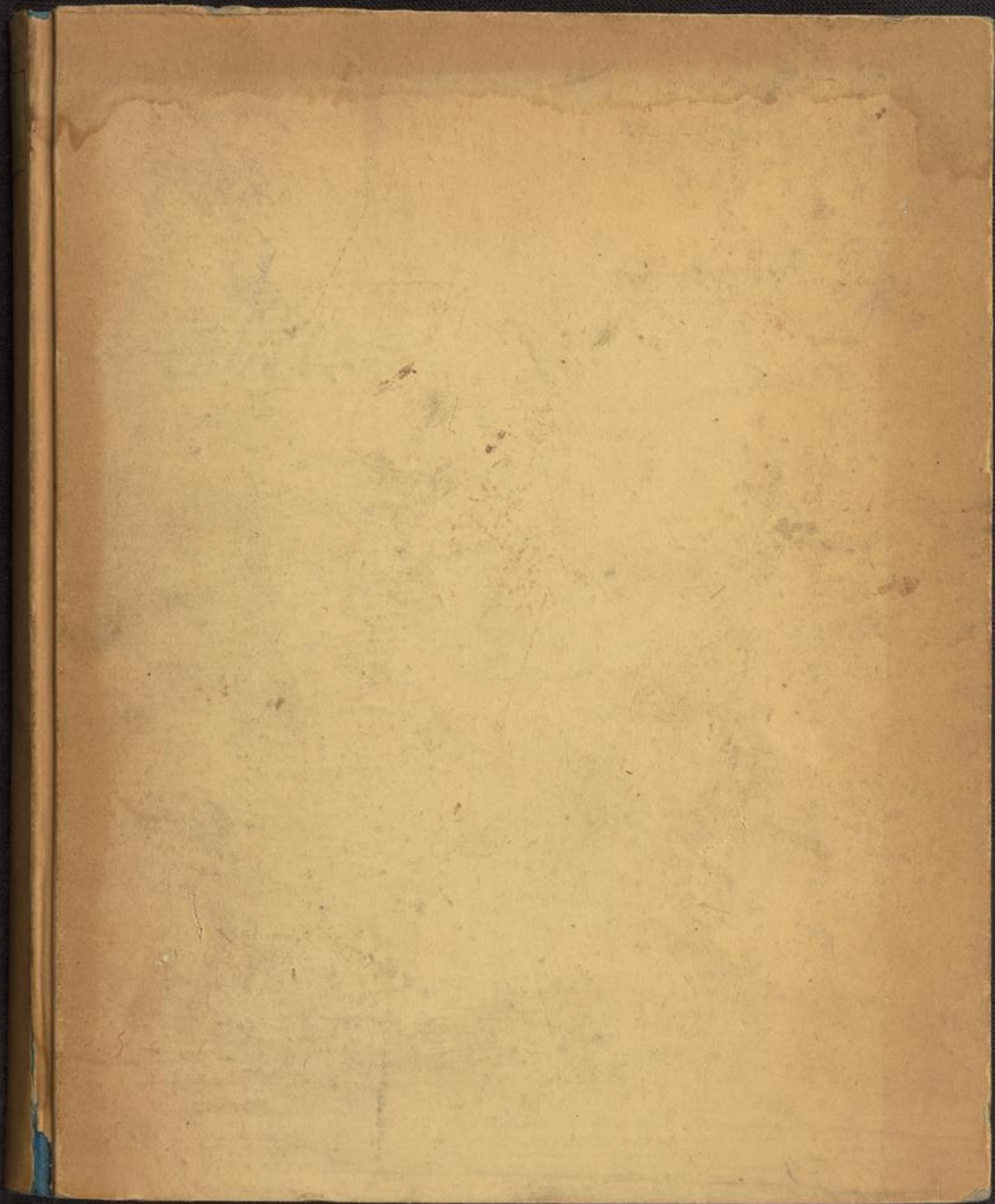
Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

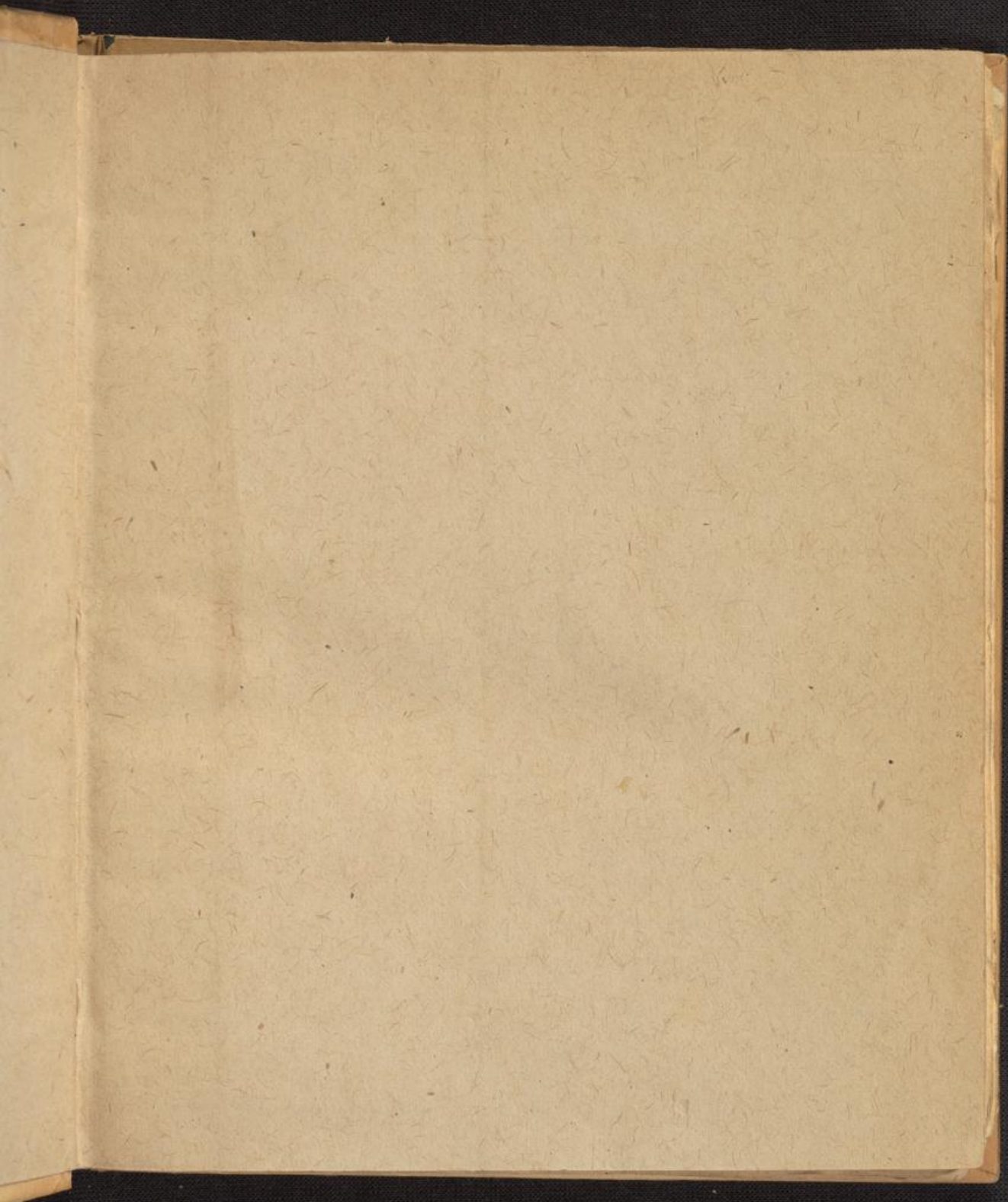
**De sacramentis in specie, de baptismo et firmatione- Cod.
Ettenheim-Münster 295**

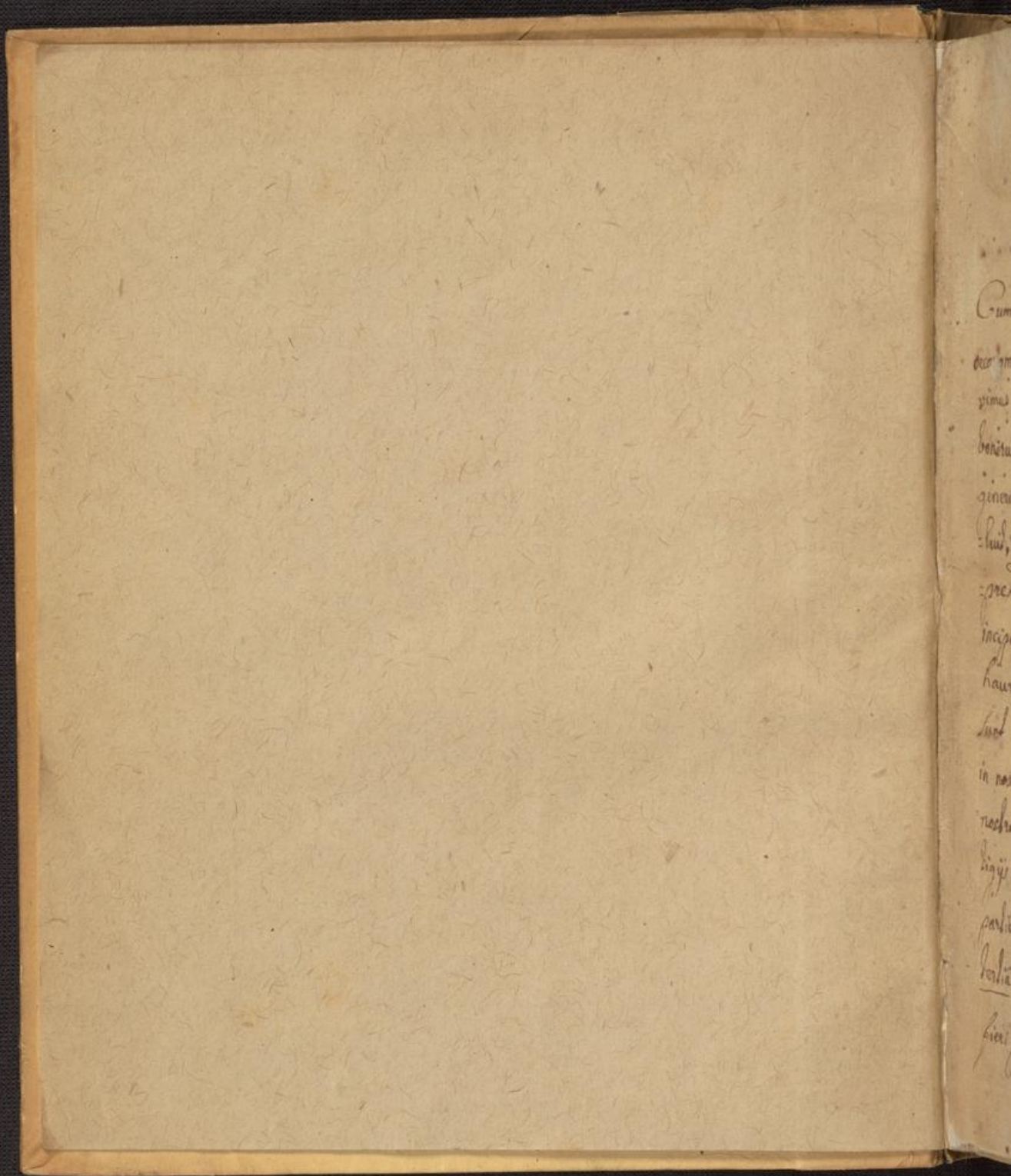
[S.l.], [18. Jahrh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-130126](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130126)

E. M. 295

Cum
per m
vime
benita
gene
-hul,
-pre
inap
hau
-lud
in no
-nosu
-sig
-parli
-beria
-fieri

Tractatus

De sacramentis in genere et in
specie de Baptismo et Confirmatione.

Cum S. Thoma universam incarnati verbi mirabilem
deco omnia novam mixturam Dei et hominis perherbra-
vimus. hoc inscrutabile ministerium fons est, et origo
bonorum omnium, qua Dei hominis benignitas ac humani
generis emolumentum, ac impium salutem instituire vo-
luit, bona illa plenarie sacramentorum numero com-
prehenduntur, qua doctor Angelicus alia parte, q. 60
incipit pertractare, de his Isaia loquitur cum dicit,
haurietis aquas in gaudis de fontibus Salvatoris: septem
sunt nimirum Canales per quos incarnatus Deus sua
in nos merita omnia liberalissime derivat. haec salubri-
nostra media, ut Clarius dignoscere. S. Doctoris ves-
tigis insistentes hunc tractatum in tres digressiones
partemur, prima et secunda sacramenta in genere.
tertia baptismum et Confirmationem, qua
fieri poterit Clarity, exhibebimus.

Regulatio ima. —

De Sacramentis in genere. —

Vox Sacramenti analogia est et talia habet significa-
ta. Sumitur imo pro pecunia illa quam olim libertates
apud pontificem deponerant ut qui causa cederet, ea
privaretur et cederet publico Erario, vocatur hoc
pecunia Sacramentum, quia in loco sacro deponeretur.
Sumitur ido pro iuramento sive assertorio sive
promissorio praesertim militum, quia quicquid divini
nominis invocatione peragitur Sacramentum vocari
solet. Sumitur lio pro re aliqua sacra sed oc-
cultâ sive pro sacro Secreto sive mysterio, sic
dicitur apheioru imo Deus facere nobis notum facere
Sacramentum voluntatis suae. — Sumitur ulo pro
eo quod significat sub se continens rem occultam
et est idem ac Symbolum mysticum, quo in sensu
orationes et Collectae vocantur vocabantur in ecclesia
Sacramenta, sic lignum vitae dicitur Sacramentum Christi.
Sumitur onio sive pro Ceremonia sacra sensibili,
intelligitur a Deo ut lignum Spirituales sanctificationis

hominis, et quae solet usu hominem aliquo modo ^{2.}
qualiter aut legaliter sanctificare, et in hoc sensu pro
cessit questio. 1° quor in presenti vigilatione exami-
nabimus. 1° existentia sacramentorum, 2° essentia.
3° efficaciam. 4° Causas. —

Sectio 1ma. —

De Existentia sacramentorum. —

Tria circa existentiam sacramentorum videntur esse ob-
scura, an extiterint aliqua signa. 1° ante. 2° post
Adami lapsum in lege natura et veteri. deniq; quid
de nostris sentiendum.

Subsectio 1ma. —

De Existentia sacramentorum ante Christum.

Varij sunt Status. 1us est pura natura, in quo ad
gratiam, et finem supernaturalem elevatus v. fuisse
clarum enim est ita creari homine a Deo
potuisse. 2us est status innocentia qui revera fuit
tempore antequam Adam peccaret. 3us est status
Innocentia qui non fuit sed haud dubie fuisset si
Adam non peccasset. 4us. et Status legis naturae,
qui viguit ab Adamo usq; ad moysen. 5us à moysen
usq; ad Christum, et dicitur legis scripturae. de singulis hoc loco agetur.

Articulus unus. —

An in statu Innocentiae si durasset futura
fuisent sacramenta.

Nota quaestionem procedere de sacramentis quae haec
enim de se ipsa instituta fuerunt. queritur an haec v. horum
aliqua fuisent instituenda si natura fuisset integra,
nec per peccatum à felici statu Innocentiae excidisset
de alijs enim alterius rationis sacramentis, quae Deus
potuisset instituere, quis poterit divinare. —

Uero nulla in statu Innocentiae esse perseverasset futura
fuisent sacra, sive Christus venisset sive non.
Ita dicit Thomas q. 67. Vasquez et alij. —

Plurimo. quia si Christus venturus non fuisset
nulla etiam in eo statu futura fuisent sacramenta.
Certum enim est omnia sacramenta quae de facto habemus
instituta fuisse à Christo in remedium naturae infirmae
nec non in gloriam et exaltationem Christi ergo Christo
non incarnato nulla fuisent sacramenta futura. ex his
quae de facto sunt. fundamentum enim ea aperendi
colligi deberet ex nascenti decreto, quo instituta sunt,
habemus autem hinc fundamentum aperendi ~~impossibile~~

3.
oppositum, ut enim profectis decreti, Deus sacramenta in
stituit ut instrumenta opinionis Christi in remedium naturae
infirmæ ut ipse ad gratiam amissam recuperandam. Invenitur
et simul in gloriam et exaltationem Christi, quæ omnia
motiva Christo non incarnato, et Innocentia statim per
severante cessarent. —
ut autem probetur nullum sacramentum ex ipso, quæ de facto
instituta sunt futurum fuisse in statu innocentia esse
in eo statu incarnatus fuisse Christus quod probare,
nullum motivum propter quod illa nunc de facto instituta
sunt in eo statu mansurum fuisse, quod proinde est probatur.
quia motivum, propter quod de facto instituta sunt sa-
cramenta, quæ peccatum supponunt, fuit infirmitas
naturæ humanæ per peccatum lauciosa, quæ indigebat
remedio ad sanitatem recuperandam. Cum ergo hoc
motivum in illo statu cessaret, etiam nullum fuisse
futurum sacramentum peccatum supponens, cum probabiliter
nemo in eo statu peccaturus fuisse. — Motivum vero
quod de facto instituta est Eucharistia est solum utilitas
nostra sed etiam honor et Cultus Dei, hæc ratio in statu
Innocentia cessaret, Christus est fuisse oblatus Deo in

Sacrificium, eo quod sacrificium victima maculationem re-
=quirit, in eo autem statu si venisset Christus habuisset
Carnem impassibilem et Quereret hoc Sacramtu esse factu.
Plur rōe. quia in quaestione facti, et qua est de referenda,
=le à solā diviniā voluntate id solum prudenter possum
aperere, quod ex scriptura patribus u ecclesiis sensu
nobis innotescit, alqui ex his o innotescit fuisse futura
sacramenta sedamo o peccante, ergo o possumus im-
=prudenter aperere. — Plur maior. quia in rebus
puri ab alterius voluntate pendentes id tantum pruden-
ter potest operi, quod innotescit et colligitur ex regulis,
quibus huiusmodi voluntas declaratur, regula autem
sunt scriptura patres ecclesio sensus, unde licet aliqua
rationes in alterutram partem adferri possint, ea tamen
seorsim accepta non tam ostendunt, quod factum sit, u
=futurum fuerit, quam quod fieri voluisset, adeoq in rebus
arduis et à solā voluntate diviniā pendentes non debet
quidquam ex solis rationibus in alterutram partem Concludi.
Plur etiam mi: quia ex scriptura nullo modo colligimus sa-
=cramenta futura fuisse natura manente, integrā, et statu in-
=nocentia perseverante, in posteris, imo Contrarium colligi-
=mus, cum sacramenta sint inchoata à Christo post hominis

7.
Lazum, qui venit quærere, et saluum facere quod perierat,
quique sacramenta instituit tanquam salutares medicinas con:
tra peccata. —

Obiicit 1mo. Augustinus l. 13 de ciuitate Dei c. 20
ait lignum vite sacramentum fuisse, ergo nulla religio.
R: n: sequetur, quod enim illud lignum vite verum dicitur
sacramentum si fuerit, quia si erit lignum in se sacrum. 2do
quia nullam sanctitatem nequidem legalem usu suo esse
rebat. Augustinus autem lignum illud vite ait, sacra-
mentum fuisse, quia misticum aliquid significabat. —

Obiicit 2do. matrimonium in eo statu fuit sacramentum.
Pho ad apheas 1°. dicit apostolus sacramentum hoc
magnum est. 2°. 3°. 4°. 5°. 6°. 7°. 8°. 9°. 10°. 11°. 12°. 13°. 14°. 15°. 16°. 17°. 18°. 19°. 20°.
R: deo dextum apostoli probare solum
matrimonium mox esse sacramentum si vero in illo statu,
hunc enim tantum erit figura 1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10° 11° 12° 13° 14° 15° 16° 17° 18° 19° 20°
humanitate, et Christi cum ecclesia: ad nunc sacramentum
est magnum, quia per institutionem non solum significat,
sed etiam operatur gratia ad eum elevatum est ad esse sacra-
menti. —

Obiicit 3^{io}. in illo statu erant herbae medicinales, ergo
prolyonebatur morbus. —

R: herbas illas fuisse ad ornatum uniuersi. —

Obiicit 4to. Sed iudei peccare potuissent, ergo equiperentur
nidentia. — Quis autem. si quid impediret fuisse
Iustitia originali, alqui hanc in ipso Adam non impedi-
-vit peccatum, ergo nec in posteris. —

R: posteros et fuisse peccaturos sed in gratia firmandos.
ita Rhodes, qui hanc sententiam probabilissimam,
quia sicut Adam accepit ea lege gratiam, ut si pecca-
-ret, omnes etiam conposteris perderet gratiam, sic ac-
-cepit etiam eam, ut si non peccaret acciperet posteris
gratiam, et in ea firmaretur, alioqui poena delicti
videretur excedere mercedem obedientia. hoc probabiliter
etiam ex eo colligitur, quod si non peccasset Adam, nec
ipse deinceps nec ullus posterorum eius fuisse mortuus.
Cur ergo magis ademptus fuisse corporis immortalis
talem quam animae; hoc ergo posito nihil possumus
colligere ex decreto, quod Deus habuit de futuro Chri-
-sto, nec de sacramentis, quae ex hoc decreto sunt
instituta ex meritis Christi et in remedium naturae in
peccatum lapsa, ergo ex eo decreto nil potest colligi,
quod non sit ex meritis Christi, et in remedium naturae lapsae,
ita sacramenta in statu innocentiae nec essent ex meritis Christi
nec in remedium naturae lapsae, ergo istud non potest colligi
ex decreto, quod Deus habuit.

Articulus 2us. —

An et quale Sacramentum fuerit in lege. natura,
et quale Carvulorum Remedium. —

Nota imo. Tempus quod post peccatum fuit dividi in
tres status nempe in statu legis naturae, scilicet evangelicae
sive gratiae. Status legis naturae sic dicitur, quia ho-
mines habebant legem naturalem naturalem scilicet dicta-
mentum rationis, pono tamen fidei legem naturalem instructum,
et si absq[ue] lege scripta communiter et publice proposita
quodammodo per moysen data fuit, hinc ab eo usq[ue] ad Chris-
tum fuit quo ad populum Judaeorum status legis in tabu-
lis scriptae, quod alias interim nationes tempore legis naturae
duravit usq[ue] ad Christum, a Christo autem est tempus gratiae. —

Nota 2°. Modum rite sumi esse, primo laxè,
pro quolibet signo externo interna fidei potentativo in
quo sensu à scholasticis sacrificia oblationes, decimae, et
quaecumq[ue] signa externa internam animi fidem potentantia
appellatur sacramenta. — 2°. Strictè pro signo sensibili
instituto à Deo ad significandam gratiae gratiam sive
praesentem sive futuram idq[ue] ex opere operato in meritorum
Christi, et in hac acceptione loquimur. num scilicet aliqua
in statu naturae fuerint sacramenta et an rite dicta fuerint.

Nota 3ta. Polissimam difficultatem hic esse circa re-
medium illud, quo infantes in statu naturae liberabantur.
Dico 2do. in lege naturae includendum fuisse à Deo aliquod
remedium, quo pueri mundarentur à peccato originali est
Comuni.

Plur ex Innocentio 3to Cap: maiores de Baptismo ab-
inquit ut universi pereant, quorum quotidie multitudo do-
monitur, quin et igitur misericors Deus, qui neminem vult
perire, aliquod remedium procuravit ad salutem.

Confirmatur. Circumcisio parvulorum negotium Abrahami
propter fidem in Christum afferebat remedium, atqui
eadem in Christum veritatem fides fuit in lege naturae,
ergo etiam attulit remedium, praesertim cum Apostolus
dicat ad Romanos sic sicut enim per unius delictum
in omnes homines in Condemnationem, sic per unius
Justitiam in omnes homines in iustificationem.

Obiicitur. etiam parvuli qui moriuntur in utero matris
sunt antecedente voluntate ad salutem à Deo voluti,
cum tamen in utero matris nullum habeant paratu
remedium, v. sufficit ut possint per causas naturales
suo tempore evelli baptizari, ergo et si parvuli qui in
lege naturae ante adultam aetatem moriebantur, nullum

habuerint pro eâ abale salutis remedium, adhuc tamen dic-
cebantur à Deo ad salutem voliti, quia saltem poterant
per causas naturales in adultam abalem produci, et in ea
quibus alibus cum auxilio divina gratia eliciter justificari.
¶ n: sequentem, ul enim pueri in utero matris dicantur
à Deo voluntate antecedente ad salutem voliti, sufficit ul
illis sit preparata remedia humano modo applicanda,
ô potest autem humano modo remedium regenerationis
illis applicari, qui adhuc sunt in utero materno: ul enim
salutis applicatio humano modo fiat, supponit personâ
genitam, et in se ipsâ existentem, cum regeneratione su-
ponat generationem, ergo nisi quis sit genitus generatione
naturali, quod fit per naturalitatem, ô Consequitur ab
antecedente voluntate, quam Deus habet salvandi
omnes, exclusus. — e contra vero quia potest hu-
mano modo parvulis ex utero materno iam exclusis re-
medium regenerationis applicari, sic in eâ abale nullum
haberent medium salutis, Consequenter antecedentes ab
illâ voluntate. Dei salvandi omnes omnino exclusi.
Secus dicendum est de ijs, quibus nulla humana indus-
tria applicari potest remedium salutis, v quia deest aqua

ad baptizandum necessaria, & quia o' cu' qui baptizet,
semper enim in huiusmodi casibus e' obiecta huma-
no modo applicandi remedium salutis saltem remota,
in aliqua causa libera, qua' potest puerum in tales an-
tiquas o' adducere. — pro quo. —

Nota ex Rhodes in decreto divino quo vult Parvulus
salvari, duo posunt distingui signa rationis, in uno vult
Deus salutem parvulorum, et remedium sufficiens, ergo
applicationem, modo nulla causa obstat. in 2do autem
signo videt causas 2das illius medij applicationem
impedire ob suum naturalem cursum, quod ipsum ei di-
citur, non vult tamen impedire et facere miraculum
ob alias rationes sequentia eterna Cognitas. —

Dico 2do. remedium parvulorum fuit ab eis protestati-
vus fidei in mesiam venturum. —

Plus quia sicut decrevit nullum adultum absq' propria fide
in Christum salvari, ita nullum parvulum ab originali
Justificatione absq' parentum fide, & alterius saltem
implicita in Christum. ^{homo} ergo enim hoc ad dignitatem
et excellentiam Christi, & nulli nisi per ipsius fidem potest
ad salutem et Justificationem aditus haberi, in sum-
ma gratia datur hominibus iuxta illud adbru nec

enim aliud nomen sub Caelo datum est, quo oporteat nos alios fieri. —

Propositio. remedium, pro Justificatione, parvulorum infidelium non fuit solum actus internus fidei in Christum interna voluntate minister ad puerum directus, sed debet simul adungi actus aliquis sensibilis externus, per quem parentes ad pueri Curatores fidem Christi verituri nomine pueri protestarentur, Ita Communiter Theologi.

Contra Vasquez.

Plur quia Justificatio est oral nisi in fide. Christeyo Conuenienter dicitur fuisse tunc aliquod signum fidei illius protestativum, sed hoc signum debebat esse externum sensibile, quia parvuli per hoc signum uniebantur ecclesie fidelium, non minus quam adulti, in nullum autem religionis nova adstantur homines sine visibiliu Sacramentoru Officio prout ex Augustino refert D. Thomas, et quia ecclesia semper fuit visibilis, ergo etiam istud per quod quis fiebat membrum ecclesie. —

Pro. s. Patres sentiebant Justificari parvulos per fidei parentum internam, ergo est oral sicut signo externo. —

Res. d. adens per fidem tantum internam hujus externo signo manifestata con: —

Dico isto hoc parvulorum remedium fuisse vere sacra-
mentum, quia vera fuit Ceremonia sacra scriptis sig-
nificans Sanctificationem qua tunc pueris Percebat. Ita
Augustinus lib. 5to Contra Julianum Cap. 6o est
Credendum aut famulos Dei, arte dalem Circumcisione
quandoque ineral ipso mediatoris fides nullo Sacramento
opidulatos esse parvulis fuis, quamvis quod illud esset
Scriptura Divina docere voluerit.

Obiicit. ^{Hinc sequitur} hoc sacramentum fuisse causam sancti-
tatis etiam perfecta in pueris, cui duplicabatur non sicut
ac baptizatus, sed hoc diei non potest ergo.

Plur. sequela. quia utrumque est signum gratiae, et
ad utriusque presentiam deus procedit ad gratiam infalibi-
liter dandam.

R. n. sequela maioris. neque enim ideo nunc baptizatus est
Causa gratiae, quia est radicem lignum gratiae. ^{in albe-}
: ruis, ut enim aliquid sit signum gratiae radicem esse nec
: ceptum, ut ipsum Causa gratiae, sed sufficit ut istam ab alio
Causandam. significat, sicut Sacramenta Moysaica legi serant
practica signa gratiae, quam tamen ipsa non Causabant, neque
in suscipientibus neque pro tunc in nobis, sed eam per Christum
dandam figurabant, nec etiam ut sit Causa gratiae sufficit

ul ad ipsius presentiam infalibiles ponatur gratia, hoc enim
etiam iure conditioni convenit. aliter est igitur ad
causam causa necessarium, ut aliquo modo siue physica
siue moraliter in effectum influat. illud ergo remedium
parvulorum est conditio, licet mus vero tantum moraliter
causat gratiam movendo Deum per intrinsecam aliquam
honestatem, quam habet pro ut est instrumentalis actio Christi:
quam honestatem non habebat remedium illud legis naturae
quia nondum erat assumptum a Christo ut passionis suae
instrumentum, hinc illud non erat causa gratiae uli tamen
nunc est legitimus.

Quaeritur ino. Non dictum signum externa fidei probativum
fuerit a Deo determinatum in specie an vero tantum in
genere.

Ad eo. fuisse determinatum in genere relinquendum
autem in specie et individuo determinandum ab ipso
applicante, quia si fuisse a Deo in specie determinatum
haud dubie aliqua illius notitia ad nos pervenisset vel
per scripturam vel per traditionem sed nulla per-
venit, ergo non fuit in sola specie actionis determi-
natum.

Dices ergo facilius fuit parvulis in lege naturae via-

ad salutem quam sit modo in lege gratia, quia nunc
determinatur materia et forma huius sacramenti: scilicet
aqua cum dulcibus verbis; tunc autem quolibet verba suffi-
ciebant ad salvandum verum aliquid alia materia.

Prodeo, d: sequentem erat maior facilitas. Ad id quod con-
tingit nego. facilitas ista applicandi remedium cui:
cumq; erat maior. Ad id quod, eo quod minus determinata
esset. Ceremonia ista, quam nunc habemus, et simpli-
citer tamen erat minor aliunde, quia summa tunc
erat ignorantia ecclesiae originalis et messiae, neque ista
constabat quid vellet ecclesia fieri.

Quaeres 2do. quomodo illud remedium parvulorum.
Contulerit gratiam an ex opere operato v. opere operantis
an vero ut pura conditio.

Prodeo. imo non ex opere operato hoc enim sacra-
mentum, ut inquit. Apollolus ait fuit egeru elementum
tum ac sacramentum in lege scripta si ergo hoc gratia
non contulerit ex opere operato multo minus illud.

Prodeo. nec ex opere operantis, si enim sic causa est
gratiam, debuit esse in statu gratiae, sed ad
applicandam validam semper fuit dubia, cum nemo sciat
sine amore an odio dignus.

9.
R: 3°. remedium illud fuit tantum Condicio, quæ posita
intuitu meritorum Christi futurorum etus operatur gratia.
Quares 3°. quid de sacrificijs in lege natura dicendum
R: ea varia fuisse. non quidem Jure Divino positivo incli-
dula, sed v. Divino inclinatu inspirata v. per humanam
legem determinata. Prior ars Constat ex sacrificio
Abelis, Caini Melchisedech & brahe. Posterior autem
Plur. si enim sacrificatio illa fuerit inclidula Jure divino
positivo, fuisset quæ omnes eadem sacrificia, ubi nunc
apud Catholicos est sacrificium Eucharistia, alqui non
fuerunt eadem quæ omnes, Abel enim sacrificavit
primogenita gregis, Cain fructus terra, alij alia, prout
ex Scripturis Constat ergo.

Quares 4°. an in lege natura præter hoc arvutoru
remedium fuerint alia sacramenta.

R: negative. quia nulla est sufficiens v. auctoritas v. ratio
ea pro illo statu multiplicandi. Quis quidem illo tempore, proci-
nitentia o tamen ut sacramentum sed ut virtus est. decimas
et oblationes dicendum est fuisse sacramenta laxi. et imprie.
Item sacrificium, Abrahæ de vacca Trienni, sacrificium Noe
mi de pecoribus et volucribus mundi, et sacrificium Melchisedechi
o fuerint sacramenta proprie dicta.

Ratio est quia suo usu nullam præcipuebant exhibebant sanctitatem,
nequidem in iurata seu legale, et si condidissent tamen
erant ad hoc stabiliter instituta. adeoq; manebant intra limites
puri sacrificij dei. sacrificium Melchisedech tamen divina sed
humana ordinatione. erat institutum, nec habuit sacerdotium
ex ordinatione divina, sed ex electione populi, et successione
hereditaria.

Articulus 3us.

An et qualia sacramenta fuerint in lege veteri
scribitur.

Dico 1mo. in lege veteri scripta fuerunt plura, eaq; veris
et proprie dicta sacramenta in Communibus Auctoribus.

Ratio est. 1mo quia id manifeste ex libris libri Leviticus nu-
merorum, Deuteronomij colligitur. 2do quia id Clarius ap-
paret in Epistola florentina ubi Definit Eugenius pontifex
sacramenta nove legis, a sacramentis antiqua legis nullum
differre, ergo supponit in antiqua lege fuisse sacramenta.

3^{io}. quia id ipsum aperte supponit Tridentinum sessione 21ma
Canone. 2do dum ait si quis dixerit ea ipsa nove legis sacra-
menta a sacramentis antiqua legis tamen differre nisi quia Ceri-
monia sunt alia, et alij externi ritus anathema sit.

Dico 2do. legis veteris et scripta sacramenta recte vocantur,
ad 4os. 1mo quidem ad Circumcisionem, 2° ad Successionem

10.
postea baptizatus: sicut enim Circumcisio o incedit a Moise
sed ab Abraham, debet tamen pertinere ad legem veteram
quia fuit ibi iterum stabilita, eratq; Janua ad ingrediendum
in caetera sacramta, et Ceremonias istius legis. an vero
Circumcisio habuerit vim ferendi gratiam suscipientibus
illam et remittendi peccatum originale. dicitur infra, nunc
sufficiat illam fuisse proprie et verum sacramentum, quia
sive dederit sive o dederit gratiam in suo usu erat
tamen Ceremonia sacra sanctificans et emgens aliter
modo. personam cum Deo et altum de figurabat gratia
per nostra sacramenta dandam. ut dicitur Augustinus l.
10o Contra Iulianum. 2do ad agnū Paschalem, qui fuit
figura nostra Pechoris lta. 3to. ad varias purgationes,
quibus nostra Correspondent poenitentia, 4to deniq; ad Gene
tionem Gordis et sacerdotum, qui respondet quid nos Sacra
mentum ordinis omnia enim ista erant umbra et figura nost
rorum sacramentorum. ita Divus Thomas 2da 2da q: 102
articulo 2do. Caeteriq; Theologi Communiter. Firmationi
nostro et extrema unctioni nullum Correspondit in lege veteri,
eo quod illud sit sacramtum similitudinis gratiae, quae est propria
legis Evangelicæ, quae et hoc autem sit immediata, nazaratho
ad gloriam, cuius aditus in lege veteri erat clausus. —

debat sanctitas
est tamen
habet in se
cipia de
saculorum
sacris
veluti
e, eaq; vero
horis.
pitiis
Christus
saltem
maclum
ramentis
sime
legis
quia
sct.
vocatur
suscipit

matrimonium autem hunc o erat sacramtu quia nondum erat
facta ^{humanitatis} ~~humanitas~~ ^{cum} ~~in~~ ^{verbo}, cuius est symbolu
sed erat durabat in officium naturae

Dico 3tio. Scripta legis sacramenta iam omnia cessant
in nova, patet imprimis ex illo Apostoli ad Hebraeos
ultimo. Translato sacerdotio necesse est, ut lege translatio
fiat, alqui translatum est antiquum sacerdotium et Com-
mutatum in novum Christi, ergo etiam legis translatio
facta est et in novam. Commutata.

Firmatur. quia vetera sacramenta erant tantum figura
novorum, ut testatur florentinu, alqui ^{pro} ~~pro~~ ^{positi} ~~positi~~ ^{bonitate}
Cessat figura, ergo ~~in~~ ⁱⁿ ~~novis~~ ^{novis} sacramentis in lege
evangelica cessabant antiqua.

Observe ^{ante} Cum sacramentis legis scripta cessasse, etiam
sacramenta ~~etiam~~ legis naturae, quod de ^{Genese} ~~Genese~~ ^{Genese}
Vasquez, 3tia parte, unde sequitur a ^{opinione} ~~opinione~~ ^{Caeterani}
pularis remedium legis naturae applicare, posse parvulis
etiam in lege evangelica in malis adhuc vero existentibus
esse Contra fidem.

Quares quozplex. potissimu fuerit finis Circumcisionis.
R: 7plex. primarius erat, ut posteris Abrahae agnoscere
parentum populo Dei, et ab ijs distinguerentur tanquam

peculiares Dei Cultores, et credentes Messiam venturum.
Darius finis erat ut esset remedium peccati originalis, o-
quod ex opere operato illud tolleret, sed quia si nullo reme-
dio legis natura brevis sublatum esset, Circumcisio illud
afferret. —

Sub. lectio 2da.

De Existentiâ Sacramentorum Post Christum
id est in lege gratia. —

Tridentinum totâ Lectione ultimâ proprie instituta esse
Sacramenta ostendit. —

Ratio est. quia Congruit recta rationi ut media salutis Deo
homini providentia consentanea ipsius naturæ, atque homo
ad cognitionem rerum spiritualium et divinarum pervenire
nullo modo potest, nisi per Sensibilia, ergo talia media con-
gruebant institueri.

Articulus 1mus. —

Et qualia sint Sacramenta in lege gratia, et quos-
dammodo de fide in lege Evangelica dantur vera proprie
dicta Sacramenta est de fide, sic enim Legibus à varijs
Cælibus et Pontificibus definitum est contra varios hæreticos,
qui v. omnia v. saltem aliqua nova legis Sacramenta negant,
Constat etiam ex illis scripturæ locis ex quibus singula Sacra-
mentorum materiae habentur, inter alias rationes congruentiæ hæc
adduci possunt. imò quidem ut sic ostendatur de existentia,

quos est solum Gratia Gratia Gratia, sed etiam similibus iuxta
illud ut qui in ligno vincebat in ligno quoque vinceret. quod
delubrum ut homo qui per affectum dei sensibilia convertit per
usum sensibilem sanaretur ut maculam faceret inde hostis
unde laeral. 2do. ut sic humiliaremur: merito enim
subiicitur homo inferioribus et inanibus rebus, qui rationi et
Deo subici noluit. — 3tio. ut specialis medicina rationativa,
4to. ut sic homo possit de sua salute securior esse
exeremus enim nos sacramenta percipere et aliunde
scimus hoc efficaciter causare. gratiam, ubi est datus effectus.
Si autem signum gratiae esset aliquis actus interior magis
dubitaremus, quia est solum effectus dubij de dispositione
requisita sed etiam de ipsa sacramenti dispositione. —

Ita 2do. sacramenta nova legis sunt longe nobiliora sa-
cramentis antiquae legis.

Plurimo. quia nostra causant ex opere operato veram et
internam gratiam in suscipiente, quod non faciebant ista.

2do. quia nostra etiam excedunt in hoc, quod sunt exempla
veterum, quae tantum erant imagines et umbrae nostrorum,
adeoque ut umbra exceditur a veritate, et imago ab exemplari,
sic ista exceduntur a nostris. —

Dico 3tio. ex sacramentis nova legis aliqui dicuntur mortui-
orum, ut baptisimus et poenitentia, quia conferunt vitam

gratiam, qua est anima vitare. illa simpliciter primam, ideo
 dicitur sacramentum reconciliationis. hinc una gratiam
 post legem ideoq; secunda tabula a patribus appellatur.
 reliqua sunt vivorum, quia supponunt amam gratiam, etiam
 solum augent in ordine ad varios fines, ad quos ordinantur
 Ex his duo illa prima sunt necessaria necessitate mediij et
 simul precepti, baptizmus quidem omnibus, poenitentia vero
 legis dantur. alia sunt necessaria dantur necessitate ma-
 :cepti, matrimonium et ordo sunt necessaria voluntati, et usuali.

Dico 1°. Sacramenta nova legis sunt precise numero. 7tes
 est de fide. 1mo quidem, quia sic habetur ex Traditione
 Synodolica. 2do quia in ipsi expressie definitur in flo-
 rentino ab Eugenio 4to in decreto. 3^{io}. quia idem etiam
 expressius adhuc definitur in Tridentino sessione 7ma Conci-
 lio de sacentis in genere, ubi sic habetur, si quis dixerit
 Sacramenta nova legis o^mnia fuisse omnia a Jesu Christo
 Domino nostro in ecclesia aut esse plura aut ^{alibi} ~~plura~~ quam
 septem scilicet baptismus et car. aut etiam aliquos horu
 o^mne esse veris et proprium sacramentum anathema sit.

Dico 2°. Septennarius numerus hic est convenientissimus,
 quia videlicet sacramenta ecclesie in ecclesia sunt ad vivi-
 ficando spirituales homines, sed eodem in vita spirituali

promovendas se per naturalia autem affinitate quadam.
Comandar ^{naturalibus} Corporalibus et spiritualibus unumquod
in genere suo ut Communiter assumitur ut Verbum a Theo-
logis dicentibus ordinem se per naturalem similari ordinem
naturalem rerum cu multa proportione generis ad genus, in
vita autem naturali et Corporali quinq sunt unicuique
se necesse et absolute Considerato necessaria, duo autem
in super alia necessaria sunt relative ad Communiteralem,
unicuique enim proprie et per se primus indiget ut naturali-
ter indiget vivere, et bene habeat, 1mo generatione,
per qua incipit esse et vivere. 2do augmento per
quod perficitur ad magnitudinem et refectionem virtutis
activae humanae naturae Congruentem. 3to. nutritione
per quam Conservatur ita et vigor agendi iam probatus;
4to. indiget aliquo per accidens, et ex suspensione
supervenientis nocuumendi, ut hoc removeatur nempe cura
lione, qua saltem inclinatam agrotanti salutem restituit,
5to. et per bonam tractationem, qua reliquias agrotantis iam
deperditas peritus auferat, et salutem restitutam finaliter
perficiat. postremo relative ad Communiteralem dualiter unus
quisque indiget principaliter potestate. Jurisdictionis qua regere
prospicit multitudinem et exercere actus publicos, deinde virtute

generativa per quam possit operari ad Conservationem Comu-
 nitatis, quo quotidie ratione mortalitatis minuitur. —
 Totidem quibus eget medijs quo ad vitam spiritualem
 et supernaturalem. 1° nimirum baptismo per quem, qui
 spiritaliter regeneratur iuxta illud ad dictum 3° per
 lavacrum regenerationis. 2° Confirmatione, per quam
 augetur virtus per antecessorem baptismum accepta, et
 inducitur peculiare robur, per infusionem Spiritus Sancti
 iuxta illud Lucæ 28 Dedit in Civitate. quoad usq. indu-
 amini virtute ex alto. 3° Eucharistia, per quam spi-
 ritualiter nutritur anima et preservatur à peccatis iuxta
 illud Joannis 6°, qui manducal meam Carnem et bibit
 meum sanguinem habet vitam aeternam, et rursus: in me
 manet et ego in illo. 4° poenitentia, quae restituitur
 salus animae cum perditæ fuerit per peccatum iuxta illud
Psalmi 48. Lava animam meam. 5° extrema unctione
 qua solvantur reliquiae peccatorum et finaliter respicitur
 spiritalis salus hominis ad vitam aeternam iuxta illud Matthæi
5° si in peccatis sit, dimittentur ei. 6° ordine,
 per quem accipitur solertias subveniendi multitudini iuxta
 illud ad hebraeos 13° hostias offerunt o solum pro se

sed etiam pro populo. ritu. matrimonio per quod quatenus
est in officium natura propagatur et servatur genus huc
manu quatenus est autem. secundum exhibentur Civis fa-
ritualiter educati et instructi prout oportet, sed et itaq;
convenientissimū fuisse ut sacramta nova legis nec plura
esse nec pauciora quam legem.

Obiicit. videntur omnino v. plura v. pauciora esse. nova
legis sacramta quā legem.

Respon. quia si considerentur eodem genus v. faciem sub
alternam in dylici differentia distinctur. dividuntur enim
sacramta in vivorum et mortuorum nec o in sacramta
quae consistunt in usu et in sacramtum quod ex natura
sua est permanens, neq; consistit in usu. respon. quia si con-
siderentur eodem faciem infimam sunt plura quam legem,
quia sacramtum Eucharistia quod est unum de legem com-
muniter enumeratis dividitur rursus in duas facies nempe
in sacramtum Corporis Christi, et in sacramtum sanguinis
Christi, quorum utrumlibet existere. et sacramentaliter separari
potest. separatum ab alio. Item sacramtum ordinis subdivi-
ditur in plures ordines facie distinctos, quorum singuli sunt
totidem sacramta. Valensia scyfm existere. operari sacramta

R: n: assumptum, qui autem ad eam directionis partem, qua
 facta reponse eget dicendum sit valebit ex dicendis de
 Sacramento ordinis et Eucharistia, nunc, breviser dico sicut
 dicitur unum numero Sacramentum ex materia et forma inter
 se unitis o physice, sed moraliter quasi per aggregationem,
 nempe propter unicam significationem gratia, ita etiam Sacra-
 mentum Eucharistia est unum species infima, sicut et ordo
 licet partibus constitutis inter se separabilibus, quia accidentia
 panis et vini Corpus et Sanguis Christi licet praesentia sint
 significationibus gratia specie inaequalia diversis unum tamen
 specie infima quod est Sacramentum Constituant unitate, aggrega-
 tionis, quia in perfectione unius Civij spiritualis inclu-
 duntur et partes quasi integrantes ipsius, sicut Civus et
 potus naturalis respectu Civij naturalis, quo tamen non
 obstant Civus Eucharisticus est unum actualiter adaequatum
 Sacramentum Cum constanter dicat solum Eucharisticum
 similiter dicendum est de ordine, quia omnes ipsius gradus
 disponunt ad unum finem ministerij publici honoris privi-
 legialium et Comparantur inter se, sicut gradus intensiois
 physice, qui praesistentibus superadditi, ita unam unitatem
 Constituant, ut gradus quilibet praesistentes etiam locum
 sumpti, unam similes qualitatem de se ipsis Constituant.

in quod partem
 per genus
 in quibus
 calat itaq
 nec flos
 le. non
 faciem sub
 duntur enim
 licentia
 re nobis
 quia si
 et phori
 legem com
 res nemo
 ante huius
 habiles
 inis sub
 ubi sunt
 vari sacralia

Articulus 2us. —

Non inter sacramenta datur aliquis ordo? —

Sunt, qui censent nullum inter sacramta ordinem dignitatis
sive perfectionis certam aliquam regulam Constitui posse,
uno excepto sacramento Eucharistia, quod ipsum etiam si con-
sideretur o absolute sed relative ad suscipiendum. Et, quod
perfectionem effectus, quem illi Communicat, habere se simili-
ter tanquam excedens et excessum, Comparatione baptisimi et
penitentia, quatenus nimirum offert subteriore gratiam,
quam utraq haec sacramta, o autem offert remissionem pecca-
torum saltem per se et amari, quam tamen ista offerunt. Ita
Vasquez et alij. fundamentum istorum est, quia omnia
sacramta procedunt ab eodem principio, quod est deus,
et ad eundem effectum ordinantur, qui est gratia, qua autem
sunt eiusdem rationis, sunt ex parte principij dum ex parte
effectus nullum videntur prioris et posterioris ordinem inclu-
dere, sed se habent ex aequo quoad omnia. —

Sic datur omnino aliquis ordo inter sacramta, quia
quocumq a deo sunt, ordinata sunt; sacramta autem
maxime a deo sunt, ergo ordinata sunt. Quia autem
eorum ordo considerari potest, nempe rationis seu doctrinae, aut
independentia quoad apprehensionem et intelligentiam. 2us
necessitatis. 3us dignitatis sive perfectionis. Per h^{oc} art^{ic}ulo si ngulos.

imus ordo rationis siue doctrina est ille ipse, quo eadem sa-
-ceramenta numerata sunt ex Philo Hieronymo. —

Hic quia imprimis, quilibet seorsim et singulariter sumpti
sunt priores ratione, quam multitudo illos continens, et
unicuique ceteros seorsim addens docente philosopho simplicia
esse priora compositis, et prius capi per se id cui fit
additio, quam aditamentum simul cum eo cui additur: Cum
igitur ordo et matrimonium respiciant ea se multitudine,
sunt posteriora quing reliquis sacramentis, quae ex natura
sua seorsim unumquemque et adum se. nasci perficiunt.
ordine autem posterior est matrimonium, quia hoc ad
filios Carnales, ille ad spirituales gignendos ordinatur;
intentio autem doctrina Theologica directè fertur ad spiri-
tualia adeo, prius ad magis spiritualia ceteris scilicet.
deinde inter reliqua quing sacramenta priora sunt, quae
operantur per se, et possent vitam spirituales positivè
quam qua melectur malo per accidens intervenienti,
adeo, poenitentia et extrema unctio sunt posteriora reliquis
tribus, poenitentia autem per quam acquiritur sanguis
sanctus deperdita est prior quam extrema unctio per quam
eadem magis respicitur et reliquiis mali magis extirpatur.
Deniq inter cetera alia sacramenta prior basilissimus per

quem homo regeneratur, et primū esse spirituale acqui-
ritur cui cetera sunt significandū. sequitur deus fir-
matio augens et corroborans virtutem per baptismū data,
succedit postmodum Eucharistia, cui annexa est ultima
vita Christiana perfectio, et finis summæ unionis cum
Deo, ordo itaq̃ rationis sive doctrina Theologica sic
est. baptismus, Confirmatio, Eucharistia, poenitentia,
extrema unctio, ordo, matrimonium.

2do. ordine necessitatis nascuntur in primis quinque illa
sacramta, quæ pertinent directè et principaliter ad
perfectiōem uniuscuiusq̃. scilicet et idem se, magis
enim necesse est, unumquemq̃ respectum esse, quam
ut suum esse et virtutem in alios diffundat. inter hæc
quinque autem magis necessaria sunt illa tria, quæ re-
quiruntur per se quam reliqua duo requisita dantur
per accidens nimirum ratiōne peccati iurè personalis
Cuius solius existentia est tamen etiam originariè est
quasi per accidens respectu institutionis sacramentorum,
ex istis autem duobus magis necessarium est quod tollit
peccata quoad substantiam, quam quod tollit tollit
reliquias eorum, deinde ex istis alijs tribus summa est ne-
cessitas eius sacramenti, quod dat omni esse spirituale, et

16.
sine quo caetera haberi non possunt. magis postea necessa-
rium est, unde specialiter provenit robur fidei, quam unde
specialiter provenit augmentum. Charitatis, quia fides
est magis necessaria, quam Charitas, cum haec abq; illa
haberi non possit, bene dicitur in Converso. — Deniq;
ex sacramentis ad multitudinem ordinatis magis necessarium
unde propagandus filij Carnales quam unde. Spirituales
idq; ppter impossibilitatem utentur Spirituales abq; Car-
nales, cum hi abq; illis excludere possint. ex hoc dicitur
Colligitur seriem necessitatis inter sacramenta: baptis-
mus, firmatio, Eucharistia, poenitentia, extrema unctio matri-
monium ordo.
Ordo dignitatis est hic. Eucharistia, ordo, extrema unctio
poenitentia. Firmatio, baptis-
mus, hinc licet baptis-
mus maioris sit necessitatis quam Firmatio
v. ordo potest tamen Firmatio esse sacramentum no-
stantius, ppter maiorem gratia robustioris, et abundantioris
quam Firmatio, siquidem gratiam auget, quae data est in bap-
tismo, sic etiam ordinis sacramentum Conferri potest ma-
stantius quatenus necessario Firmatio debet a digniore ministro,
et Conferri maiorem sublimioremq; potestatem pater gratia
Fundamentum sententiae negative sub initium articuli
posita dicit contingere lae se et idem principium, et eadem
Causa principalis, et data utatur dignioribus instrumentis ad

effectus similiter dignos inter se, utrum sit in aere
esse effectus sacramenta dignitate, dum sacris sine
doctrina theologica, dum necessitate, dum dignitate. —

Articulus 31us. —

Non necessaria sunt sacramenta in lege gratia.
Duplex. Fieri potest necessitas sacramentorum, una
necessitas illa instituendi. Quia necessitas illa suscipiendi.
Certum est nullam fuisse absolutam necessitatem illa
instituendi, cum liberè à Deo instituta sunt, et tunc
fuit necessitas respectiva in ordine ad hominum salutem
quam Deus sine ulla sacramenti procreare voluisset.
Altera necessitas suscipiendi sacramenta iam instituta
est vera, sed de hac hic queritur. —

Nota. susceptionem sacramentorum duobus modis esse necessa-
riam, quodam dicuntur necessaria. necessitate medij, quodam
praecepti, necessitate medij habent illa sacramenta, sine quibus
susceptis salus obtineri non potest, adeoque ut nec ignorantia
nec impotentia excuset. necessitate praecepti habent
illa sacramenta, sine quibus salus quidem obtineri potest, attamen
excusat ignorantia et impotentia. —

Dico quodam sacramenta sunt necessaria. necessitate medij
et quodam necessitate praecepti. Communis. Quia
habere dicuntur Eucharistia Firmatio, extrema unctio.

ima baptisimus, poenitentia, ut examinandi valebit. —

17.

Obiicies. Contra explicationem medij et procepi; Ignorantia et involentia omnia excusant in illis, quae sunt necessaria necessitate medij, ergo. —

Plus autem per solam Contritionem potest obtineri salus sine baptismo et poenitentia, si v. ignorantur v. a populo recipi, ergo frustra ponuntur duae illae necessitates Sacramenti.

R: d: autem Relationis per solam Contritionem obtineri potest salus sine baptismo in re suscepto Con: sine baptismo v. in re v. in voto suscepto nego. Contritio enim est volun baptisimi et poenitentiae.

Instabis. ergo etiamucharistia est necessaria necessitate medij.

Plus sequela. ideo dicit baptisimus esse necessarium necessitate medij, quod debeat recipi v. in re v. in voto ita ut loco eius ponatur Contritio v. amor Dei qui est ad volun saltem implicitum baptisimi, atque Contritio v. amor Dei est etiam implicitum volunucharistia, et hoc ipso, quod ponatur Contritio v. amor Dei, recipitur necessario in voto ucharistia, ergo illa atq. est necessaria necessitate medij, sicut baptisimus.

Plus minor: ideo dicitur etiam implicitum volun baptisimi, quia est amor liget omnia, qui si perseveret, excusabit

voluntatem, et baptismum suceptum et ipsa suscipiendi, aliquid
etiam excipit voluntatem ad suscipiendam Eucharistiam
ne Deus per violationem precepti, de Eucharistia suscipi-
enda offendatur, ergo Eucharistia est volun Eucharistia, ac
baptismi, v. ostendatur, Cuius contritio potius est volun baptismi
quam Eucharistia.

Et propterea Eucharistiam potius esse volun baptismi, et poenitentiae
verba quam Eucharistiam, Communionis aut extremis unctionis,
quia est productiva. imo per se gratia absolute ad salutem
necessaria, quae potius effectus est baptismi et poenitentiae.
Non est autem per se imo productiva gratiae, nisi sit
a reliquis sacramentis, aut alijs preceptis observantibus.
Cum ergo dicitur baptismus necessarius v. in re v. in verbo nomi-
ne volun significatur propositum in iudicium, prout ordinatur
ad producendam primam gratiam per se. loquendo, sine
qua salus haberi non potest, illud ipsum autem volun, sive
propositum prout ordinatur ad Eucharistiam. est in genere
productione imo gratiae, sed augmentum illius, et haec
Eucharistia imo gratiam per accidens producat, necessaria
tamen est ordinata per se imo effectus Eucharistiae producat
Inclabit. si poenitentia precepta est quod nihil omnino producat
immo gratiam, et tamen necessaria est quod necessitate medijs,
ergo productio imo gratiae prout facit ad rem propositam.

R: transeat ardens. ut enim aliquod Sacramentum sit necessarium necessitate mediij debet et anima producere gratiam et esse sic praeceptum hinc Conditio est anima gratiam producat necessaria tamen est necessitate mediij, quia sic est praecepta. verum utcumq; haec omnia sint.

Dico tamen. etiam dato, quod Chritio sit ad volum ducta ritus ac baptisimi ac poenitentia, nihilominus recte dixeretur quod baptisimus et poenitentia sint necessaria necessitate mediij, Eucharistia vera et reliqua tantum necessitate praecepti.

Rao quia salus nunquam obtineri potest sine baptismo et Chritione loco istius posita, sed potest obtineri sine perceptione Eucharistia posita ignorantia invincibilis, sive impossibilitatis casu, et sine Chritione istius loco posita ergo baptisimus magis est necessarius quam Eucharistia, haec maioritas explicari potest nisi dicatur necessitas mediij, ergo idem est de poenitentia respectu confirmationis aut extremae unctionis, sine enim confirmari aut inungi potest, necesse est, et habeatur Chritio, at vero si nequeat gentilis baptizari, aut peccator fieri, tenetur elicere actu positivum Chritionis aut amoris Dei, qui pro istis sacramentis agat ac producat animam gratiam, illa ergo sacramenta sunt necessaria necessitate mediij quae suscipi debent re ipsa

fusi p...
Ruchan...
hanc...
volum...
fieri...
mo...
ad...
cor...
vol...
in...
vol...
in...
et...
nec...
nec...
nec...
nec...

v saltem substitui in loco illorum. Quibus, aliqui solus baptizans
a o baptizato et sola poenitentia a peccatore. v debet reijci
hujusmodi substitui. Quibus, ergo ista sola sunt necessaria.
necessitate. medij. ex dictis

Colliges 1mo. restitutionem o esse necessariam necessitate
medij, quia qui restituere. o potest ad nullum tenetur
adum, al vero ista est necessarius baptizans et poenitentia
quia qui baptizari nequit aut scilicet necesse est ut
Controversatur.

Colliges 2do. Remissionem peccati esse effectum Eucha-
ristiae ordinarium v per accidens: haec enim per se tendit
ad nutritionem spirituales, et non ad amovendum
peccatum esse luxurians illum quoque finem intendat.

De Essentia Sacramenti in Communi.
Subsectio 1ma.

De Essentia Sacramenti metaphysica in Com-
muni.
Dixi sacramenti in Communi prout a sacramentis nova et
antiqua legis abstractis, si enim sermo esset de solis
sacramentis nova legis o esset difficile invenire rationem
Communem in qua omnia univoc. conveniant, sed cum certum
sit in veteri lege fuisse sacramenta, hinc difficile est

19.
rationem Communem assignare, quae utriusq; sacramentis univoca
sic Conveniunt, ut aetiam alijs utriusq; ritibus et Ceremonijs
sacris Conveniant. — Articulus inus. —

An et qualiter sacramentum fit in genere
signi. —

Cum haeres nostri temporis haeretici, ut Zwinlius, Me-
lanchton, et alij dogmatizent, sacramentum in scripturis sacris
nunquam pro signo rei sacrae accipi, sed tantum pro ipsa
re sacra abscondita, Contra quos. —

Dico imo. Sacramentum est in genere signi ita magister in
4to. distinctione una: Dives Thomas q: 6o articulo
Ceteriq; Theologi Communiter. —

Ratio est. quia Sacramentum est res aliqua. sensibilis alterius rei
significativa. dicit enim ordinem ad sanctitatem tanquam
ad finem suum significatum, adeoq; hoc sacramentum est
signum, ~~est~~ generis de specie. —

Observe igitur duo esse rerum genera, quaedam enim sui tantum
genera sunt, ita ut per se ad aliud significandum non sic ordinantur,
quales sunt res inerte naturales, quaedam vero ad aliud signi-
ficandum sunt inventa et instituta, quales v.g. sunt voces arti-
culatae humanorum Cogitum expressiva, ut verba, Liba, etc.
ad huiusmodi rerum genus dicimus pertinere sacramenta. —

Dico 2do. Sacramentū ē est signū naturale, sed arbitrarium
sive ex iustitudo et ad placidum iā Divus Thomas Cateriq
Theologiq signū autem arbitrarium sive ex iustitudo aut ad
placitum vocamus istud, quod ex sola rei natura ē est
latē determinatē demonstrativum sui significati, sed illud
demonstrat ex sacro tantum et ordinatione alicuius sup^{er}stiti
intellectuali, quod illud ad tale significandū quid determinatē
insti^{tu}it. hoc appo^{si}to. — Etur. — Etur.

Conclusio. quia res ipse sensibiles et naturales, que iā de
facto ad esse Sacramenti sunt elevati non habent ex se
et natura sua determinatam significationem rei supernaturali,
ergo sacra^{ta} ē sunt signa naturalia, sed arbitrarie instituta
ad significandam supernaturalem sanctificationem, referant
enim iam res quam voces ad significandum ordinari. —
Nota tamen sacramenta esse instituta in ijs rebus, que quanta
habent similitudinem et proportionem cū sanctificatione et
modo sanctificationis, que significatur. Sunt ergo sacramenta
signa symbolica id est habentia in se similitudinem aliquam.
Specialem cū gratia speciali Omnisvis Sacramenti. —
Baptismus specialiter est externa ablutio Corporis habet
similitudinem quantam cū ablutione interna animae quae
figuratam baptismalem quatenus emundat a vitiis Conspis
et a peccato originali. Firmatio quatenus fit per unctionē

20.
qua alioquin adhibetur ad roborandum Corpus habet simili-
tudinem cum gratia. Confirmationis, ul roborande hominem
ad defendendum fortiter fidem sacrosanctam res byzantinum;
qua tamen magister se sola o sufficit ul una per alteru
simpliciter et determinata significatur, ideo necessaria fuit
unius ad alteru significandum ordinatio et institutio. —
Dico 3tio. Sacra non modo unu aliquid sed plura nobis sig-
nificant. unu amaris reliqua rario, et prout ordinem aliquem
ad hoc unum sine principale habet. — explicatur
quia significant spiritualem sanctitatem imprimis prout homini
operendam deinde causam efficiendam et meritoriam, scilicet
Christum, prout in passionem et mortem est fons et
auctor huius sanctificationis. Deniq etiam significant gloria
futuram, hinc dicitur Thomas ait sacramentum esse rem
moralivum eius quod processit passionis scilicet Christi
et demonstrativum eius, quod in nobis per passionem Christi
efficitur, scilicet gratia et sanctitatis incrementum sine pro-
mptatione futura gloria. —

Nota. tamen esse quoad hoc discrimen inter Eucharistiam
et cetera sacramenta, quia quia in usu spirituali signifi-
cant proximè sanctificationem nostram; sacramentum veru
Eucharistia, quod est permanent signum significat proximè Christi

et quidem per modum Cibi, siue panis qui de Caele descendit
sepequenter dament cum ordine ad nostram sanctificationem
quam effecit, quando ad usum applicatur, iuxta illud Christi
Joannis 6° qui manducal meam Carnem et libit meum
sanguinem in me manet et ego in eo, et ibidem qui manducal
hunc panem vivet in aeternum. —

Dico 4°. Signu illud in quo Ratio Sacrali Spiritu debet
esse res aliqua sensibilis ita divus Thomas sect. 6°.
art. 4°. — Ratio est quia Sacralia sunt signa
pro instructione hominis ergo debent modo eius intelligendi
esse proportionala, alqui modus intelligendi Connaturalis
homini est, et per sensibilia venit in cognitione insensibilia,
Cum itaq res per Sacralia significata sint spiritualia, et
convenienter nobis per Sacramenta intelligenda proportionat,
debet ista Sacralia esse res quaedam sensibiles habentes
analogiam cum rebus sacris quas significant, ut dum sui
speciem sensibus ingerunt aliquid aliud faciant in nostram
Cognitionem venire, hoc enim ad rationem sibi requirit,
s. Augustinus. —

Confirmatur quia Sacralia sunt Ceremonia sacra, quibus ho-
mines in unius religionis visibilem formam conveniant, et

ab alijs distinguuntur, ergo debent ab rebus externis et sensibi-

21.

libus insubili.
Non obstat si dicas istam rationem Sacrali: o requiri pro eo quod
potuerit Deus insubiliere signa. spiritualia. ad significandam
etiam per eandem veram animi sanctitatem quia. nec sicut
factum nec conveniens in ordinem ad homines sic fieri
proferat. Dixi in ordine ad homines fieri sic potuerit
in ordine ad angelos et sic fuissent o hominum sed angelorum
Sacramta.

Nota. quomodo verba. sint de numero rerum sensibilibus.
quatenus sensibile dicitur, quidquid sensibus subiacet dicitur
Thomam dicitur res sensibiles a verbis distinguere, ut patet
ex auctoritate. Augustini quam afferit, accedit verbum ad
elementum et sit. Sacramtum, per rem itaq. sensibilem insubi-
gitur hic res aliqua permanens et corporea sensu per-
ceptibilis v. etiam actus sensibiles a verbis forma verborum
pronuntiatione diversi. sub rebus etiam. huiusmodi actus
sensibiles Comprehendi tradit Divus Thomas art. 6to sic
autem accepta. re. sensibili pprio ex Divo Thoma a nobis
abata o esse necessitatem evincit, sed Congruentiam.

Dico 6to. est etiam de ratione Sacri esse tale. signum.
quod aliqua lege fixa et stabili habitum sit, nec pro una
solum v. altera vice, sed permanenter ita hanc ad hanc.

Saltem in primis inductione diccurrendo per singula, quae in quavis
statu, ubi dei Cultus viguit fuerunt habita pro Sacralis
genie dictis. —

Ratio autem est, quia teste Augustino l. 19 Contra faustū
c. 11 Sacralia sunt signa, quibus homines in unū religi-
onis nomen colligantur, sicut ergo religio est stabilis
ita etiam signa ista debent esse stabilia. —

Confirmatur quia signa ad placidum quae in Communem
hominum utilitatem instituuntur, debent unica et stabili lege
institui. — pro quo —

Nota 1mo. Clausuram esse intelligendam de lege absolute
perpetua sufficit enim, quod signa ista sive Sacralia sint
frequenter pro uno aliquo statu, quo homines ex divina
ordinatione saltem & saltem forma Colendi Deum passim
viderentur ut prolem, legem naturae & Moysaicae, ut patet
ex Sacrali antiquis iam absolutis. —

Nota 2do valde stabile esse quod docet huius, posse de
potentia Dei absoluta institui verū aliquod Sacrali esse per
manentes sed merè transientes pro una solum v. altera
vice, nostra proinde Clausura intelligenda quoad factum
et maiorem Congruentiam. —

Articulus 2dus. —

Non sacramentum ut sic defini potest. —

Resolutio huius questionis dependet a resolutione trium
altera. 1ma est. an sacramentum sit una per se, an unum per
accidens. 2da est. an sacramenta veteris legis fuerint vera. et
pprie dicta. sacramenta, an vero impprie dictum. 3ta est,
an sacramenta veteris et nouae legis in ratione sacramenti uniuocè.
conueniant, an vero aquivocè u. analogicè. —

Dico 1mo. Sacramentum materialiter siue physice et in genere
naturae siue entis Consideratum est ens merè per accidens,
Consideratum autem formaliter siue moraliter id est prae
in ratione sacramenti aut signi est ens unum per se ita Panne
lugo. —

Rao 1ma partis clara est, quia constat ex verbis, et ex signi
ficatione humana et divina. —

Rao 2da partis est, quia substratum significationis, et
ipsa significatio habet se in genere moris, siue signi uel
actus et potentia, res autem uerba humana, et uerborum signi
ficatio aut substratum ipsius significationis divina siue
sacramentalis, ex se habet se sicut actus et potentia, ex
actu autem et potentia sit sufficienter unum per se in genere
moris u. ordinis u. artis. —

la, que in qua
sacralis
contra factu
in una relig
habilis
manem
habili lege
lege afflic
scilicet
res divina
cum p
ul p
p
c
u
ad factu

Dico 2do. Sacra veteris legis erant proprie sacramenta quia
nulla potest esse religio sine sacralis adeoque nec vera religio
sine veris sacralis. et quia illic erant vera sacrificia, ergo
et vera sacramenta, deinde Patres et Filia, praesertim
Florentinum in decreto unionis et Tridentinum Sessione 7ma
loquuntur de utriusque nova et antiqua legis sacralis lingua
de rebus sub eodem genere. Contentis, scilicet sacra nova
legis praestantiora asserant, denique quia sacralis in genere.
Definitio proprie utriusque convenit ut patet.

Dico 3ho. Sacra veteris et nova legis univoca conveniunt
in ratione signi.

Ratio est, quia in eisdem rei sacra significatione conveniunt
scilicet in significatione gratiae sanctificantis, et in signifi-
catione Christi passionis et mortis eius, uti et in significatione
futurae gloriae, ergo ratione signi consequenter et ratione sacralis
univoca conveniunt.

2do. utraque sacra sunt univoca
propterea sanctificant formaliter id est propterea addunt homines
quibus applicantur specialiter hoc ipso Deo ^{Devotio} devotos.

Quod nostra aliter devincant quam antiqua differentia sunt.
2do conveniunt etiam univoca in genere causa efficiens
in hoc sensu propterea dant sanctitatem legalem, aliam variam.
Privilegia propterea est dignitas aut varietas sacramentorum.
Obiicitur 1mo. antiqua erant figura nostrorum, aliquid figura

o Convenit univoce cum re figurata, ergo.

R: d: mai: erant tantum figura nego etiam sacramenta Con:
Cypria m: d: Equens o erant univoca quatenus figura con:
quatenus sacraa nego Chiam ficuli Justa Briacum est
filius quia est imago Patris cu patre. univocus o p: est
tamen quatenus homo.

Obiices rdo: Sacra. antiqua gratiam habituatam non
nisi mediis nobis significabant, quorum erant figura
ergo ratio signi o potest illis et nobis convenire univoce
Et sequela. quia ratio, que uni inferiori mediante alio
completis non potest utrisq univoce convenire.

R: sacramentum in genere. solum dicere. rationem signi in
ipso o vero determinati, quod sit signu futurum v presentis
gratia, istam autem rationem o minus participant vetera
quam nova. sacraa ac proinde aequaliter participant
rationem nominis sacraa respondentem adeoq in ratione
sacraa univoce cum nobis conveniunt.

Confirmatur quia ad Rationem sacraa o pertinet quod mediate
v immediate gratiam significat, sed ab hoc abstrahit, unde
sacraa vetera gratiam sanctificantem mediis nobis
significat, hoc tamen o obstat univocationi, cum

non ex ratione generica sed specifica antiquorum sacramentorum
oriatur. —

Dico 4to. Sacramentum ut sic potest definiiri ita Communiter Theo-
logi. —

Ratio est, quia nihil obstat o quod sit ens per accidens, o
etiam quod vetera sacramenta. o sint proprie dicta sacramenta, non
deniq. quod sacramentis utriusq. dari o possit ratio aliqua univoce
Communis, alqui aliud obstaculum o potest assignari, ergo —

Articulus 2us —

Quanam ergo sit legitima Sacramenti ut sic definitio.

Dico. bene definitur Sacramentum in genere, quod sit signum
sacrum et visibile, gratis permanentes institutum a Deo. ita
Martinson. —

Ratio. quia haec definitio convenit omni et soli sacramento. —

Dicitur autem. Signum Sacrum dicitur ex parte rei significati-
nam sacramenta antiquae legis erant signa Christi venturi, et
gratis per ipsum referendo, quam tantum significabant, et
non causabant, nostra vero causant et significant, utque
sacramentu signu sacru non significative, sed etiam forma-
-lites, sacramenta enim et sanctificant moraliter eos, quibus admini-
-strantur, hinc tam ministrans quam accipiens indigne peccat
peccato sacrilegij. — pro quo —

Nolu replicem esse Generationem alteram legalem et moralem
 quae est u. regulatio ad Cultum divinū u. emundatio ab aliqua
 macula legali, u. alia cum Deo. Cuius Covenit. etiam longi
 vasis verbis; alia. Sanctificatio per gratiam sanctificantem
 haec o. tribuitur per sacramenta formaliter, sed tantū prior.
 Cuius vis significativa et causativa o. Covenit. Sacrales ex
 natura, sed tantum ex institutione, nam res sensibiles non
 significant naturaliter gratiam sanctificantem, neq. sanctificant
 moraliter id est non dicant Deo me. Dei aut alterius ordi.
 natione. Saltem quoad solam istorū sanctificationem.

Obiicitur imo. effectus Sacrales formalis o. e. suscipientem con
 stituere formaliter sacra, sed tantum participem rei sacrae
 alias sequitur omnes suscipientes hoc ipso. spe. a Deo Bene
 dictos.

R. Sacrales Constitutio formaliter recipientem sacra tantum
 in hoc sensu moralis, quod omnis suscipiens hoc ipso. maneat
 Deo specialiter desinit deinde tanquam ad ipsum generationi
 modo pertinens, sicut hoc ipso. quod vasis u. calicibus agiti
 certa certa. Ceremonia illi formaliter sacrales, et fuerat
 ut instrumenta peculiariter ad Cultum Dei.

Instabit imo. suscipientes sacrales hoc ipso. sunt execrabiles, et
 apparet in indigni. Communicantibus, ergo. Sacrales o. reddunt.

hominem sacrum in sensu formali, hoc ipso quod applicatur,
nam forma si in subiecto est potest esse communicare eodem effectu
formalem.

R: etiam indignè Communicantem fieri sacrum in sensu mo-
rali, hoc enim ipso fit Communicatio Christi, et eius domesticis
quasi, et sic fit execrabilis scelerata verè sanctitate, sicut qui
ordinatur sacerdos in materiali, sine dubio hoc ipso scelerat
peculiariter ad Deum, ut minister sacrum tametsi quoad
veram sanctitatem sit execrabilis, unde nec Benedictus est
à Deo, quia hæc dignitas convenit homini scelerata sanctitate
per gratiam,

Instabis 2do. sacrificium est sacral formaliter offerentem
ergo nec sacramentum.

R: hæc potest autem negari etiam. dignitas est, quod sacri-
ficium ut tale non referatur nisi ad Deum Colendum,
Sacramentum autem referatur ad hominem Sacrandum.

Obicies 2do. sacralia nova legis non gerunt gratiam in
genere. Causa formalis sed efficiens, ergo etiam sacralia
antiquæ legis operantur suam imperfectam sanctitatem in
genere causa tantum efficiens.

R: S: autem et quæritur. Operantur tantum in genere. Causa
efficiens negari, etiam formaliter con- igitur enim est sanctitas

25.
alia qualia sanctificans quam tantum causant nostra. alia est
legalis que dicitur in hoc, quod deus Cohabitandi populo
Dei et participandi religiosi eius Ceremonijs, hanc causabat
sacra antiqua. alia deniq; tantum moralis, que etiam rebus in-
-antibus evenit, ubi templis operatur, et hoc fertur in genere
Causa formalis. —

Obiicit 3ho. Augustinus quibla 23. ad Bonifacium vult
sacra habere quam similitudinem rerum, quarum sunt
sacra. ergo solus vis significata est illis naturalis, quam
se ex insitudo. —

R: d: autem vult sacra habere similitudinem ex insitu-
-tione Christi con: ea natura nego. etenim quod lotio
Corporis significet remitti peccatum originale o est ex na-
-tura lotionis, sed ex Dei ordinatione. —

Obiicit 4to. Matrimonium est sacrum et tamen non est
Ceremonia sacra sed Contractus Civilis, ergo de ratione
sacri ut sic non est esse signum sacrum, —

R: nego matrimonium esse Contractum merè Civilem sed
post Christi institutionem est actio sacra, quam Coniuges
vel Christi ministri sunt, si pereram, obiant, sacrilegio
se obstringunt, nunc ad reliquarum particularum in definitione
sacramenti possidarum explicationem redeamus. —
videtur vero sacramentum sensibile signum, insensibile

enim sensibilibus hominibus o quadrant, illud quadrat ut
fieri homines se submittendo rebus sensibilibus, ita submitt
tantur sacra^{ti} sensibilibus a Deo querendo peccati remediū.
Dicitur tho. gratia eo sensu, quo explicatum est
Dicitur tho. a Deo institutum, quia sacramenta institui o
possunt nisi aul per Deum solum auctorem gratia, aut per
facialem eius Commissionem; et hoc facit ad maiorem vene
rationem sacerdotu.

Collige 2mo. Martirium o esse sacra^{ti}, quia o est cere
monia sacra, quia o est a Deo v a Christo institutum,
tho. quia martirium o est causa efficiens nec morali
nec physica in martirio collocata, nec operatur homo
ul minister Dei, sed solum dicitur spiritus s. ibidem
operari ex speciali privilegio.

Collige 3do. sacrificium proprie ul sacrificium est o
esse sacra^{ti}, quia sic sumptum o est directè et imme
diate signum rei sacre, ul formaliter sacra^{ti}, sive
sanctificantis: sacrificium enim directè et immediate
ordinatur ad cultum Dei tribuendum; sacra^{ti} vero
directè et immediate referatur ad ipsos cultores sive susci
pientes, quorum sanctificationem significat, hinc o

26.

sacrificium prodest etiam o sacrificantibus, sicutum vero
o nisi suscipientibus. —

Nola tamen ope rationem sacri, et sacrificij in eodem
re Convenire imo probabile est de facto utrumq; ratione
hanc sic Convenire in agno paschali; neq; enim hinc
offerebatur Deo, sed significabat etiam operationem
nostram de. Captivitate demonis, quamq; per Christu
ferendam, et sanctificabat legaliter. —

Collige 3to. Sacrificium missae o esse Sacru, quia o
sanctificat nisi in genere causa efficiens movendo Deum,
ut remittat poenam debitam, 2do quia ordinalur prima
rio ad Colendum Deum o hominem. —

Collige 4to. nec orationem, qua Dei gratia impetatur
esse Sacrum, quia o est signu sensibile a Deo institutu
ad sanctificandum moraliter seu in genere causa formativa
nec Ceremonia, qua Christus in cruce in seipsum
dicens accipite hunc calicem s. nec lingua ignea, sicut
olorum, quia haec o sunt permanentes a Deo instituta,
nec Evangelium imagines Dei ac sanctorum, nec aqua
viva, quia o sanctificant formaliter nec processio cleri-
corum, benedictio, oblatum, et cal: quia instituta sunt,

ab ecclesia sine tali Dei Commissione.
Collige Sto. necquam Benediclam, quia non producit ad sanc-
talem, sed tantum est dispositio ad illam. Deinde o immedi-
ati a Deo, sed ab ecclesia, sicut instituta.
Dico aqua Benedicla e Dei Cultus debet peccata ve-
nitia, ergo significat et causat spiritualem sanctificationem
ergo est sacramentum. R: n: autens probabile,
etiam est, quod aqua Benedicla o causat quasi ex opere
operato remissionem venialium, neq ordinetur ad illum effectum
sed praeter preces ecclesie, quae adhibentur varia, per se, inigi-
mit ad infirmitates salanae regimendas, ad quos principaliter in-
stituitur. Causat igitur gratiam indulgentiam, et exaltativam,
quatenus conducat ad excitandum animum, et elicit dolorem
de peccatis, quem sequitur gratia ex opere operantis.
Secundum, quod aqua Benedicla, et eius usus o sint peculia-
riter instituta ad sanctificationem significandam.

Articulus 11us.

Qua sit definitio sacramentorum nova legis.
Dico haec est sacramentum nova legis in genere, est
signum sacrum et sensibile, permanens a Deo institutum
ad significandam, et efficiendam gratiam ex opere operato:
quia haec definitio convenit omnibus et solis sacramentis
nova legis, ideo bona est.

Dicitur in. signum sensibile, quia cum per se homines in
sibilum et necessario rem quorundam materialium includere
debet, ut ab ipsis per aliquam legem percipi possit.

Dicitur de. permanens, quia rito sacramenti, prout hoc de
facto inchoatum est sequitur ut ipsius valor et usus non solum
ad certum tempus sed stabiliter et longius in ecclesia con-
severet.

Dicitur div. divinus inchoatum, quia solum Deus lingua
auctoris principaliter potest inchoare tale signum, quod incho-
atum gratia divina collationem annexam habet.

Dicitur ad. ad efficiendam et significandam gratiam, quia sacra-
menta nova signa sunt signa practica quae gratiam hominibus
conferunt non nude solum significandi, sed etiam re ipsa lau-
sant, et digne suscipientibus conferunt, et quidem inchoantur
quantum est in se, si non ponatur obex ex parte recipientis.

Dicitur deniq. ex opere operato id est per se dignitatem, officia-
ciam, et valorem ipsius operis, utroque quod per moralem ele-
vationem infinita Christi merita facientia includit, et a
Deo tanquam inchoatum nostrae sanctificationis adhibetur,
non vero solum gratiam ex opere operantis, hoc est per se bonitate
et merito illius personae, qua sacramentum offert aut recipit.

Nota haec quinque requiri in sacramentis in reperitur ex parte

Dei voluntas, ut homines ^{in eum fide} hanc salutem suscipiant. 2do ex parte
Christi ^{et fructus eius}. 3tio. ex parte ministri sanctas, et
intentis, 4to. ex parte suscipientis affectus boni. 5to ex
parte sacraei quis ipsum institutum a Deo, immediata ^{causa}
Causa hoc ultimam nempe actio ipsa sacramentalis gerata
sive elicita. 6to autem sanctas suscipientis aut ministrantis.
honestas igitur operantis e. 7to v. d. 8to necessaria, ex
parte subiecti ut ageret in 9to 10to. Certum autem est,
nostra sacramenta causare gratiam ex opere operato, est 11to
= 12to in Concilio Nicarno Florentino, Tridentino 13to 14to
Canone. 15to 16to, quod ad si quis dixerit, per ipsa nova legis sa-
= 17to cramenta ex opere operato e. 18to 19to 20to 21to 22to 23to 24to
divinae promissionis ad gratiam consequendam sufficere, anathema
est. idem probatur ratione. quia alias falso essent forma bapti-
= 25to 26to 27to 28to 29to 30to 31to 32to 33to 34to 35to 36to 37to 38to 39to 40to
gratiam remissivam, quam tamen re ipsa non daret. 41to 42to
nemo per baptismum nisi merita fide potest iustificari, per
= 43to 44to 45to 46to 47to 48to 49to 50to 51to 52to 53to 54to 55to 56to 57to 58to 59to 60to
= 61to 62to 63to 64to 65to 66to 67to 68to 69to 70to 71to 72to 73to 74to 75to 76to 77to 78to 79to 80to
= 81to 82to 83to 84to 85to 86to 87to 88to 89to 90to 91to 92to 93to 94to 95to 96to 97to 98to 99to 100to
= 101to 102to 103to 104to 105to 106to 107to 108to 109to 110to 111to 112to 113to 114to 115to 116to 117to 118to 119to 120to
= 121to 122to 123to 124to 125to 126to 127to 128to 129to 130to 131to 132to 133to 134to 135to 136to 137to 138to 139to 140to
= 141to 142to 143to 144to 145to 146to 147to 148to 149to 150to 151to 152to 153to 154to 155to 156to 157to 158to 159to 160to
= 161to 162to 163to 164to 165to 166to 167to 168to 169to 170to 171to 172to 173to 174to 175to 176to 177to 178to 179to 180to
= 181to 182to 183to 184to 185to 186to 187to 188to 189to 190to 191to 192to 193to 194to 195to 196to 197to 198to 199to 200to
= 201to 202to 203to 204to 205to 206to 207to 208to 209to 210to 211to 212to 213to 214to 215to 216to 217to 218to 219to 220to
= 221to 222to 223to 224to 225to 226to 227to 228to 229to 230to 231to 232to 233to 234to 235to 236to 237to 238to 239to 240to
= 241to 242to 243to 244to 245to 246to 247to 248to 249to 250to 251to 252to 253to 254to 255to 256to 257to 258to 259to 260to
= 261to 262to 263to 264to 265to 266to 267to 268to 269to 270to 271to 272to 273to 274to 275to 276to 277to 278to 279to 280to
= 281to 282to 283to 284to 285to 286to 287to 288to 289to 290to 291to 292to 293to 294to 295to 296to 297to 298to 299to 300to
= 301to 302to 303to 304to 305to 306to 307to 308to 309to 310to 311to 312to 313to 314to 315to 316to 317to 318to 319to 320to
= 321to 322to 323to 324to 325to 326to 327to 328to 329to 330to 331to 332to 333to 334to 335to 336to 337to 338to 339to 340to
= 341to 342to 343to 344to 345to 346to 347to 348to 349to 350to 351to 352to 353to 354to 355to 356to 357to 358to 359to 360to
= 361to 362to 363to 364to 365to 366to 367to 368to 369to 370to 371to 372to 373to 374to 375to 376to 377to 378to 379to 380to
= 381to 382to 383to 384to 385to 386to 387to 388to 389to 390to 391to 392to 393to 394to 395to 396to 397to 398to 399to 400to
= 401to 402to 403to 404to 405to 406to 407to 408to 409to 410to 411to 412to 413to 414to 415to 416to 417to 418to 419to 420to
= 421to 422to 423to 424to 425to 426to 427to 428to 429to 430to 431to 432to 433to 434to 435to 436to 437to 438to 439to 440to
= 441to 442to 443to 444to 445to 446to 447to 448to 449to 450to 451to 452to 453to 454to 455to 456to 457to 458to 459to 460to
= 461to 462to 463to 464to 465to 466to 467to 468to 469to 470to 471to 472to 473to 474to 475to 476to 477to 478to 479to 480to
= 481to 482to 483to 484to 485to 486to 487to 488to 489to 490to 491to 492to 493to 494to 495to 496to 497to 498to 499to 500to
= 501to 502to 503to 504to 505to 506to 507to 508to 509to 510to 511to 512to 513to 514to 515to 516to 517to 518to 519to 520to
= 521to 522to 523to 524to 525to 526to 527to 528to 529to 530to 531to 532to 533to 534to 535to 536to 537to 538to 539to 540to
= 541to 542to 543to 544to 545to 546to 547to 548to 549to 550to 551to 552to 553to 554to 555to 556to 557to 558to 559to 560to
= 561to 562to 563to 564to 565to 566to 567to 568to 569to 570to 571to 572to 573to 574to 575to 576to 577to 578to 579to 580to
= 581to 582to 583to 584to 585to 586to 587to 588to 589to 590to 591to 592to 593to 594to 595to 596to 597to 598to 599to 600to
= 601to 602to 603to 604to 605to 606to 607to 608to 609to 610to 611to 612to 613to 614to 615to 616to 617to 618to 619to 620to
= 621to 622to 623to 624to 625to 626to 627to 628to 629to 630to 631to 632to 633to 634to 635to 636to 637to 638to 639to 640to
= 641to 642to 643to 644to 645to 646to 647to 648to 649to 650to 651to 652to 653to 654to 655to 656to 657to 658to 659to 660to
= 661to 662to 663to 664to 665to 666to 667to 668to 669to 670to 671to 672to 673to 674to 675to 676to 677to 678to 679to 680to
= 681to 682to 683to 684to 685to 686to 687to 688to 689to 690to 691to 692to 693to 694to 695to 696to 697to 698to 699to 700to
= 701to 702to 703to 704to 705to 706to 707to 708to 709to 710to 711to 712to 713to 714to 715to 716to 717to 718to 719to 720to
= 721to 722to 723to 724to 725to 726to 727to 728to 729to 730to 731to 732to 733to 734to 735to 736to 737to 738to 739to 740to
= 741to 742to 743to 744to 745to 746to 747to 748to 749to 750to 751to 752to 753to 754to 755to 756to 757to 758to 759to 760to
= 761to 762to 763to 764to 765to 766to 767to 768to 769to 770to 771to 772to 773to 774to 775to 776to 777to 778to 779to 780to
= 781to 782to 783to 784to 785to 786to 787to 788to 789to 790to 791to 792to 793to 794to 795to 796to 797to 798to 799to 800to
= 801to 802to 803to 804to 805to 806to 807to 808to 809to 810to 811to 812to 813to 814to 815to 816to 817to 818to 819to 820to
= 821to 822to 823to 824to 825to 826to 827to 828to 829to 830to 831to 832to 833to 834to 835to 836to 837to 838to 839to 840to
= 841to 842to 843to 844to 845to 846to 847to 848to 849to 850to 851to 852to 853to 854to 855to 856to 857to 858to 859to 860to
= 861to 862to 863to 864to 865to 866to 867to 868to 869to 870to 871to 872to 873to 874to 875to 876to 877to 878to 879to 880to
= 881to 882to 883to 884to 885to 886to 887to 888to 889to 890to 891to 892to 893to 894to 895to 896to 897to 898to 899to 900to
= 901to 902to 903to 904to 905to 906to 907to 908to 909to 910to 911to 912to 913to 914to 915to 916to 917to 918to 919to 920to
= 921to 922to 923to 924to 925to 926to 927to 928to 929to 930to 931to 932to 933to 934to 935to 936to 937to 938to 939to 940to
= 941to 942to 943to 944to 945to 946to 947to 948to 949to 950to 951to 952to 953to 954to 955to 956to 957to 958to 959to 960to
= 961to 962to 963to 964to 965to 966to 967to 968to 969to 970to 971to 972to 973to 974to 975to 976to 977to 978to 979to 980to
= 981to 982to 983to 984to 985to 986to 987to 988to 989to 990to 991to 992to 993to 994to 995to 996to 997to 998to 999to 1000to
= 1001to 1002to 1003to 1004to 1005to 1006to 1007to 1008to 1009to 1010to 1011to 1012to 1013to 1014to 1015to 1016to 1017to 1018to 1019to 1020to
= 1021to 1022to 1023to 1024to 1025to 1026to 1027to 1028to 1029to 1030to 1031to 1032to 1033to 1034to 1035to 1036to 1037to 1038to 1039to 1040to
= 1041to 1042to 1043to 1044to 1045to 1046to 1047to 1048to 1049to 1050to 1051to 1052to 1053to 1054to 1055to 1056to 1057to 1058to 1059to 1060to
= 1061to 1062to 1063to 1064to 1065to 1066to 1067to 1068to 1069to 1070to 1071to 1072to 1073to 1074to 1075to 1076to 1077to 1078to 1079to 1080to
= 1081to 1082to 1083to 1084to 1085to 1086to 1087to 1088to 1089to 1090to 1091to 1092to 1093to 1094to 1095to 1096to 1097to 1098to 1099to 1100to
= 1101to 1102to 1103to 1104to 1105to 1106to 1107to 1108to 1109to 1110to 1111to 1112to 1113to 1114to 1115to 1116to 1117to 1118to 1119to 1120to
= 1121to 1122to 1123to 1124to 1125to 1126to 1127to 1128to 1129to 1130to 1131to 1132to 1133to 1134to 1135to 1136to 1137to 1138to 1139to 1140to
= 1141to 1142to 1143to 1144to 1145to 1146to 1147to 1148to 1149to 1150to 1151to 1152to 1153to 1154to 1155to 1156to 1157to 1158to 1159to 1160to
= 1161to 1162to 1163to 1164to 1165to 1166to 1167to 1168to 1169to 1170to 1171to 1172to 1173to 1174to 1175to 1176to 1177to 1178to 1179to 1180to
= <

excitare potest. Deniq̄ ō minorem efficaciam habuissent
 vetera sacra. quam nova, quod Contrarius *Apostolo*
 dicente Romanoru 3° ex operibus legis. nempe veteris
 in lei que gera erant remedium natura, et Circumcisio. /
 ō Iustificabitur omnis Caro Coram illo. hinc Eugenius
 Papa in decreto fidei docet sacra. vetera. gratiam
 non causare. nec minus gerit loquitur Tridentinu
 sessione. 7 cap: 2° quod ipsum ulterius per ista sacramta
 veteris legis non semper causabant gratiam infallibiliter
 ergo nec ex opere operato.

Plur autens. quia *Apostolus* ad Romanos 4° ait Abra
 hamu ō fuisse Iustificatum in Circumcisione, sed in
 praesidio scilicet per remedium natura, sed nec hoc ipsum
 semper gratiam dabat, si enim applicabatur adulto post
~~Contributionem~~
~~nutritorem~~ nihil causabat, uti nec Circumcisio, si fuit
 applicata post remedium natura. deinde per ipsam Circum
 cisionem aut remedium, Deus non movebatur, sed erant
 conditiones, quibus possit Deus movebatur intuitu meritoru
 Christi ad infundendam gratiam, qua ipse dabatur gratia.
 et in circuncisione, et in remedio, sed ō per remedium, nec
 per Circumcisionem unde vetera sacramta habebant se. ō aliter
 ac se habent gallicantus ad donationem Centuri forensoru,

vg. si dicam ex amore, quo amo Belium pauperem dabo
illi Centum Florenos si galus carlet, in hoc casu gallic
nium me o movet, sed est Condicio: al si dicam dabo Gaio
novam vestem, si diligenter Nudcal, ipsum Nudium est causa
moralis, quae movet, illa movent Deum, nostra sacramta, quae
peculiariter continent merita Christi, cum acceptentur ab eo
sanguam dignificata per merita Christi ex ipsa Dei insti-
tutione, sicutq; moraliter ipsius Christi actiones, hic enim
est qui legitur, uti loquitur reguli S. Augustinus, atq;
adeo mirum o est, quod moveat vi meritorum Christi.
Obiicies imo. S. Augustinus tractatu 50 in Joannem unde
inquit tanta virtus aquae, ut Corpus lavat et Cor abluat,
nisi favente verbo, o quia dicitur sed quia creditur, ergo
fides gratiam lavat et o sacramentum.

R. cu Bellamino. Augustinum loqui de fide obiectiva
quasi dicat hanc vim o Compredere verbis proter sonum
physicum, sed proter mysterium fidei, quod in sua significatione
continet, unde addit S. Doctor in isto verbo aliud est
sonus transiens, aliud virtus manens, hoc est verbum fidem
id est verbum continens fidem.

Obiicies rdo. Genesi 17. masculus cuius Caro circumcisa
non fuit, delebitur anima. illa de populo suo ergo et hinc

Circumfio causalis gratiam, quae posita e debetur anima.

Circumfio.

Si ex hoc loco intelligi Circumfionem fuisse gravi necessitate imperatam, o autem Causa, vi sua gratiam. — ex habent dicitur

Collige 1mo. Rationem signi naturalis e relationem realem ad rem significatam ita species intentionali habet relationem transcendentalem ad obiecta, sicut refertur realiter ad ignem. Ratio vero signi ad placitum, est tantum denominatio extrinseca a voluntatis actu istius, qui instituit velut forma extrinseca. Et quoniam tantum relatio ad id dicitur, semini significare ad placitum e conventus rei nisi dependens a voluntate, alicuius, quo deputat ad hoc potius, quam aliud significandum, hoc autem deputatio nihil inditinctum rei inprimis, sed extrinsece tantum denominat. ex his —

Collige 2do. vim signi v ipsa sacramta. o esse forma hila entia rationis, sed entia quaedam moralia ^{per} extrinseca denominationem, neq enim Deus dum sacramta instituit finit aliquas Chimeras quae nec sunt nec esse possunt in reru natura.

Collige 3to. Symbolicam e significationem sacramtoru, quia est vincula, et nihil in analogia, quam sacra habent cum suis effectibus ablutionem Corporis in baptismo q. similitudinem aliquam habet cum ablutione. —

2da est significatio Completa, quam habent ab institutione
divina per quam significant gratiam, et istam. o Causam
3tia significatio est, que illis convenit naturaliter, ut
Causis, neq enim intelligi possunt ut Causa, et sic natu-
rales o sunt, quin dicantur in cognitionem effectus, et quide
in hoc 3tio locu vis Causandi e prior vi Significandi:
quare enim Sacramentum est signu gratia, quia istam Causat
ergo vis Causativa est prior ratione, ita quoq prima
significatio incompleta prior est Completa, quare
enim Christus dicitur materias et formas assumptis,
quia habent aliquam similitudinem cu gratia ut huius
u huius modo significandi, sicuti apparet in applicatione
aquis per baptismum, que pro se fert similitudinem
aliquam cum emundatione animae. si vero vis significativa
Sacramentorum cu Causativa consideretur, pro se procul a Deo
instituta est, uti certum est vim significandi huius habere
vi Causandi, multa enim significant ut baptismus, qui
non efficit ut mortem, sepulturam, resurrectionem Christi,
nihil autem efficit quod o significat, ita incertum est, an
Deus prius instituerit, ut sacramenta significant gratiam
an ut efficerent istam: soluit enim ay. 1mo sacramenta instituerent

in signa et causas, at tamen videtur prius instituisse in
signa, deinde in causas, nam sicut natura ista et Deus
illius auctor incipit ab imperfectioribus: atqui vis signifi-
cative est imperfectior vi causativa, ergo.

30.

Subiectio 2da. —

De essentia Sacramentorum Physicè spectata. —

Agimus præcedente subiectione de essentia Sacramentorum mo-
do Physicè, nunc agendum est de essentia Physicè agimus autem
de Sacramentis nove legis, legono enim ex Comuni Theolo-
gorum sententia in antiqua legis Sacramentis esse fuisse verba,
imò nulla plane verba fuisse necessaria, cuius ratio reddi
potest, quod Sacra legis veteris erant obscuriora, sicut et
ipse status ideoque fiebant per verba, ut solè quæ Clariora
signa sunt, ac proinde agnoscuntur in Sacramentis nove legis, in
quæ sicut est maior lux sic debet esse Clarior, modus
significandi; unde si quæ verba antiquis indidum adhibebantur,
ea tamen esse erant de essentia, aut necessitate Sacramenti,
sed erant tantum deprecatoria, et ad libitum Sacerdotis adhi-
bebantur. Dubitari tamen esse potest necessarias etiam fuisse
in antiquis Sacramentis res et quidem in aliquibus saltem certas
et determinatas, ut patet Genesis 17 ubi præscribitur ⁷⁴⁶ ritus circum-
cisionis: Exodi 11 ubi præscribitur ritus aquæ aspersæ.

et Levitici ubi respectibus ritus ordinandi status, hac igitur
subsecutione utitur Consideranda sunt. 1° quoniam sunt partes
Componentes in his specie. Sacramentum. 2° quomodo Conyentant.
3° quomodo sunt à Christo determinata. 4° quomodo Con-
tingat illas mutari substantialiter, atq. adeo tolli Sacramentum.

Articulus unus. —

An singula Sacramenta Consistent rebus tanquam
materia, et verbis ul. forma. —

Nota 1°. è esse necessarium ad operationem Sacramenti ul. sic, ut
Constet rebus et verbis, quia ut verum sit Sacramentum. Sufficit
ul. sit signum gratiae, quod potest Convenire. siue verbis sctis,
siue rebus sctis, et Constet, quod in veteribus Sacramentis,
nulla erat huiusmodi distinctio verborum, quae tamen vera
erant Sacramenta. —

Nota 2°. dupliciter res et verba reperiri posse in Sacramentis
1° formaliter si materia sit aliqua actio sensibilis, ut
ablutio in baptismo; forma vero verbalis sit. 2° aequi-
valenter si nomine rerum intelligatur aliqua actio sensi-
bilis sed minus determinata, et ex proprii significatione, nomine
autem verborum, v. sola voces v. aliquid expressius ex-
pressans significationem actionis sensibilis. quae posito
Dico 1°. Sacramenta nova legis v. formaliter v. aequivalenter
Constet verbis ul. forma, et rebus ul. materia. —

Plur 1mo. quia sic expresse habet *Gratum. Florentinum* 31.
hæc omnia inquit sacramenta tribus perficiuntur videlicet
rebus tanquam materia verbis tanquam forma, et personam
nisi. Operentis sacramentum eâ intentione faciendi, quod
facit ecclesia. —

Ratio autem est, quia sicut materia sine forma non habet
vim agendi sed hæc promanant à forma, ita res sensibiles
absq; verbis non habent virtutem sanctificandi, sed hanc
suo modo accipiunt à verbis, adeoq; convenienter dicuntur
currere ad sacramentum tanquam materia, et verba tanquam
forma. —

Plur 2do. quia videlicet Augustinus tractatu in Joannem
dicens, accedit verbum ad elementum et fit sacramentum,
ubi illa vox accedit videlicet significare, quod verba in
sacramentis adveniunt rebus, sicut forma advenire solet
materia: illud enim, quod accedit v. advenit videlicet est
posterius, et ultimum, quod primum est forma: forma
enim est, quod dat ultimum esse rei. dicitur autem
verba potius accedere rebus, quam res verbis, quia
sicut Composito physico forma determinat materiam,
quæ de se est magis indifferens, ita in sacralis res eandem
de se magis indifferens ad significandum hoc v. illud

sic ostenditur. aqua baptismi e se indifferens, ad ab-
stergendum et refrigerandum, sed verba forma determinat
ad emundationem animo. accusatio sui est indifferens ad
humiliationem, damnationem et damnationem, ad haec ultima
quo est eius effectus sacrali determinatur per verba ab-
solutiois, abs illa caloris. —

Obiectio 2°. Sacramentum poenitentiae videtur perfici solis
verbis, nempe Confessione poenitentis et absolutione
Sacerdotis, ergo et omnia perficiuntur rebus et verbis,
R: 2°. quod in sacrali poenitentiae e solum invenienda
ex parte materiae Confessio externa, sed etiam dolor interior,
adeoq ex hac iam parte e constat solis verbis. —

Ad 2° rdo. in sacrali poenitentiae praeter verba absolutio-
nis et Confessionis Carnere. etiam peccata lingua materia
remota. Eugenius in suo decreto e minus videtur
locutus de iis, quae concurrunt et requiruntur tanquam
materia remota in Sacramento, quam de materia
proxima, quia in baptismo lingua in materia sola nomi-
nal aquam, in Firmatione solum Chrisma, in Eucharistia
solum pane et vinum, in extrema unctione solum oleum Bene-
dictum. et cal. — quae omnia constat ee materiam solu

materia remota sicut sunt peccata in sacramento. 32.
dentur. —

Inelatis contingit aliquando ut ipsa peccata fuerint peccata
oris, ergo haec quoque fuerunt verba. R: nullum san-
ctum peccatum. oris, quin procedat Cordis, adeoque in sa-
cramento peccata semper inveniuntur ex parte materiae
aliquid praeter verba. —

Obiector 2do. Matrimonium Contrahi potest sine ulla
verbis, siue nudus Contrahi etiam potest per sola
verba sensum utriusque de presenti exprimentia, ergo
nulla obiectio. —

R: solutionem huius obiectiois dependere ab alia
questione, quae perit oritur tractatu de Sacramento matrimonij;
quid asperari debeat pro materia et forma. propter
modis obiectioem solvendi est negare, matrimonium
perfici posse aut solis rebus aut solis verbis, perfratru
enim mutua Corporis traditione et acceptatione, per
verbum aut lignum, quod verbo aequivaleat expressa,
est enim mutua Contractus, qui incoatur traditione
materiae, et consumatur acceptatione eiusdem, adeoque
coniugis sensus ligno aliquo sensibilibi expressus
provelit in mutua Corporis traditionem est materia,

proal autem continet maluam Corpori acceptatione, est
forma, nulus enim et nulare in hoc sacralo succedunt
verbis.

Raopur in hoc sacralo uti possimus ligno, quod sit aqui-
svalens verbo, est, quia fundatur in Contractu. Actus
autem nulis et litteris ay ac verbis celebrari potest.

Conclabir. ergo etiam in sacralo poenitentia, uti poterim,
litteris, et nulis loco verborum absolutionis, quia etia
hic est Contractus quidam absolutionis.

Deo nego sequela. — Raõ dizantalis est, quia sicut
utrobiz sit quidam Contractus, pcor tamen peragitur
per modum traditionis et acceptationis Civitatis, ideoq. fieri
potest nulis et litteris. posterior autem est per
modum sententia absolutionis in foro poenitentia, cui
requiritur peragi litteris, quia he natura sua sunt
publica, aut nulis, quia hi ex se actu o sunt a sen-
tentiam declarandam, quamvis enim possit poenitens
nulis aut litteris Culpas suas declarare, o potest
tamen sacerdos nulis aut litteris absolutionem im-
pendere, cu maior declaratio declaratur ore parte absol-
ventis, qua poenitentis, eo quod absolutio claudat
signet contentiam, pceptio autem eam tantu incoeh-

Ratio. autem Cur ad hoc Sacramentum requirantur verba
formalia est Christi institutio innolens ex ipsa et
Traditione ecclesie, maxime ex florentino Concilio, ubi
in decreto Eugenij aperit, de omnibus Sacramentis nova
legis ea verbis perfici, sumi autem ibidem verba
opponit, dicit, dum matrimonium exhibi ecclesie a gene
rali doctrina: exceptio autem firmat regulam in contra
rium.

Dico 2do. In quovis Sacramento est res tantum Sacramentum tantum
res per Sacramentum simul. — explicio res tantum dicitur
que tantum significatur et non significat, Sacramentum tantum
est res, que significat et non significatur. res et Sacramentum
simul, que significat et significatur.

Ratio vero Confusionis est, quia in omnibus requiruntur materia
et forma, que tantum significat et per aliud significatur,
et sequentes sunt Sacramentum tantum, res tantum est gratia
que significatur et significat, Sacramentum et res Sacramenti
simul in his, que imprimunt Characterem, est ipse Character,
quia significatur et significat, in Eucharistia Christi
Corpus est res et Sacramentum simul, quia significatur gratiam
et significatur per species. in matrimonio in prohibitis significat

unionem Christi cum Ecclesia et significatur per formam
et materiam. in poenitentia, interior videri significat
gratiam, et significatur per confessionem.

Articulus 2us. —

Non sacramenta. tam materiam quam formam
includant intrinsicè et in re. —

Ratio 1ma. omnia nova legis sacramenta, quae in usu, sine
actione consistunt, qualia sunt omnia praeter Eucharistiam
Constant intrinsicè ex materia et forma tanquam ex partibus
Componentibus. —

Ratio 2^a. quia id aperte indicat Florentinum in decem
unionis, ubi haec partes appellantur materia et forma sacramenti,
et potest autem intelligi, quomodo sint materia et forma, nisi
Componentes intrinsicè, aliquod Concretum, materia ^{enim} et forma
et habent alium modum Concurrendi nisi Componentio aliquod
solum resultans ex illis integre. —

Ratio 3^a. quia omne illud Componentis intrinsicè sacramenti,
in ratione sacramenti quidquid constituit illud in ratione signifi-
cativi, atque sacramenti est minus constituitur in ratione
significativi per formam, quam per materiam, neque etiam per
solum formam, sed per utramque, neque enim sufficit sola forma

ad practice significandam gratiam nisi ad sit materia, neq. sola
materia nisi detur forma, ergo utraq. indinseic. Concurrunt ad
Comprehendum Sacramentum in ratione Sacramenti.

Dico 2do. etiam Eucharistia sive Fi dretur in fieri sive
in facto esse indinseic Comprehitur ex materia et forma se
cratoria tanquam ex partibus Componentibus.

Ratio est, quia applicari hic possunt amba rationes quas dedimus.
Nec refert uno, quod materia proxima Eucharistie species
scilicet Sacramentalis permanens sit, et multo tempore duret,
postquam forma potest.

Nec refert 2do. quod forma Secularia ista, nec efficere
nec significare videatur gratiam Sanctificantem.

Dico enim quod veri significet Christum per modum cibi
refectionis Spiritualis, et simul etiam post Objectu Sacramenti
moraliter. Altem, adhuc quasi informet materiam, hoc ipso
videlicet quod species per forma ante proditam Seculari
Christum presentem continent, etiam si ista physice iam
perdita fuerit.

Confirmatur id quia Sacramenti quia o est proprium quasi physicu
sed quasi artificiale et morale adeo requirit o physica et
realem compositione, et Coexistentiam physica, sed morale
tantum, quod legi esse potest etiam inter res loco, tempore

dicentes ut potest in Contractu, similiter accidit in matrimonio,
suo modo et convenientia, in quibus sacramentis forma scilicet
absolutio aut alter Sponsus verbis expressis. Longe tempore
et Coexistit simul cu parte materiali.

Dico 3^{ho}. in sacramento significatiue sumpto, prout est
Compositum ex materia et forma abstractendo a significatione
gratia, res se habent per modum materiae verba per modum
forma, ista ut includantur res et verba in recto. Contra in
sacramento replicatiue sumpto sive prout est signum,
res et verba simul sumpta se habent per modum
materiae, significatio per modum forma.

Rao 2da partis est Color est forma calidi ut calidum
est, albedo est forma albi ut album est, ergo signifi-
catio est forma signi, ut signum est, aliquid sacramentum est
signum. ergo istius forma, ut dicitur est significatio.

Quaeres 2mo. an verba causent gratiam, qua vera
R: negative. quia verba ut causatiua debent esse priora
effectui aliquid verba ut vera sunt posteriora, ergo ut vera
non causant.

Plur mi: signum id quod significatiuam esse, v.g. verba
hoc est corpus meum quatenus vera signum corpus

Christi esse, pro ut significant, ergo celestius o sunt priora
natura, sed posteriora, ac proinde ut sic non possunt esse
Causa Corporis. —

35.

Quæres 2do. quomodo materia et forma Sacramentorum
debeant sibi invicem uniri.

R: per unionem moralem id est verba debent esse tam pro pingua
materia, ut ex modo, quo peragitur Sacramentum intelligatur per
verba determinare materia, et hæc cadere sub illam:
hoc igitur enim Consuebitur materia et forma Sacramentalis
uniri moraliter. Peragitur tamen unius Sacramenti maior
requiritur propinquitas quam respectu alterius. In Baptismo
quam poenitentia. hæc enim exercetur per modum iudicij
in quo prolatio sententia potest aliquamdiu differri, sed in
Baptismo materia est ablutio, que significatur per ista verba,
ergo maior requiritur propinquitas, ne verba sint falsa.

Quæres 3tio. si res et verba sunt materia et forma
Sacramentorum, ut est una in illis indivisibilis significatio
duplex partialis.

R: est formaliter unica indivisibilis.

Ratio quia quando forma denominans est simplex, denominatio
quoque simplex est, atque forma denominans materia et forma Sacramentorum
est simplex, scilicet unica et indivisibilis Dei inablitio, et
o Connaturalis à rebus et verbis per se, ergo. —

Articulus 3us. —

Non etiam Intentio ministri s^{ed} Pars
Sacrali Intrinsicca. —

Dico 1us. Intentio ministri necessario reperitur in omnibus
Sacralis & tamē est pars intrinsicca Sacrali, sed tenet se ex
parte Cause efficientis idē Martiron, et alij Contra Ariana
Gaza et alios. —

Rao est. 1mo. quia si esset intrinsicca Sacrali pars prout
istud analogiam quamdam habet cum Composito physico,
v^{el} esset materia v^{el} forma, neutram dici potest, quia ex Celo
Florentino res sunt materia verba sunt forma, ergo intentio
est intrinsicca Sacrali. —

Rao est. 2do. si intentio ministri esset pars Componens
Sacralium, etiam intentio Adulti suscipientis esset pars
intrinsicca Sacrali, atque hoc falsum est, ergo —

Ratio maior. dico etiam aduersarios intentio ministri est
pars Sacrali, quia ista dicitur posse alij omnibus Sacrali
Voluntatis, sed similiter posse alij omnibus, et dicitur in
dictione Adulti suscipientis Voluntas Sacralium, ergo est etiam
Pars. deniq^{ue} si valeat ea ratio potest ordinis esse pars
Componens Sacralium, quo omnia sunt abso-
luta, quia ista Conditiones sunt ex parte Cause efficientis

36.
susipientis, sine quibus talis materia et forma o
: ducuntur ul. trahuntur.

Abiicies amo. ex hoc probatur. forma esse partem in:
: intrinsicam Compositi physici, quia omnibus compositis, et
ea sola sublata tollitur Compositum, alqui etiam om:
: nibus compositis, et sublata sola intentione. Tollitur sacra-
ergo illa est ars intrinseca.

R. d. mda tollitur formaliter sacra- sublata intentione nego:
: Speculativè. Com. illa sublata Creatore tollitur Creatura,
Creator. Iamvis ars Creatura o est intrinseca. — Deinde rdo
nos in logica de relatione, illud est pars, quod est nihil
rem ul. quod sive in reo.

R. d. Cum Rhodus quotiescunq; abest intentio nego poni
materiam et formam sacra-; quia sint actu materia et
forma, illa enim entitas veri agita est, ul. sit materia
et forma sacra-; sed o est actu talis, si auferatur Causa
Effectiva, quae est ipsa intentio, quia o ponitur materia et
forma, quando mysticus o agit ul. mysticus Christi, o agit
autem talis, quoties sine intentione operatur.

In forma igitur nego Suppositum minoris, sub al. poni omnia
in actu rdo, sive in ipso esse sacra- sine intentione, hac enim
ablata tantum ponuntur ea. quae possunt esse sacra-

o autem que sunt.

Obiicies 2do. si Intentio tantum e' Causa se tenens ex parte
Causae efficientis, ergo etiam dolor in sacramento poenitentiae, erit
tantum talis Causa.

R: n: sequatur. Dignitas est, quia dolor aliquando sine Causa
:one maiori externo signo manifestatus sufficit ad sacramentum.
poenitentiae, intentio sola nunquam sufficit.

Obiicies 3tio. Intentio est unio partium, atqui unio est intrinseca
soli, ergo

R: nego mai: unio enim partium fit in Causa propria
quodam materiae et formae.

Obiicies 4to. Traditio et acceptatio Corporum in matrimonio
sunt intentio, sed haec sunt intrinseca matrimonio, ergo et inten-
tio.

R: duplex est Intentio in his qui Contrahunt
1ma est Tradendi Corpus alteri. 2da faciendi quod facit
ecclesia. 1ma est intrinseca Sacramento, quia est ipse Contractus.
2da est solum requisita ex parte Causae efficientis.

Articulus 4tus.

Quomodo Christus res se determinavit partes Sacramenti.
Dupliciter potuit Christus determinare materias et formas,
1mo genericis, dicendo ut volo ut dolor sit pars Sacramenti poenitentiae
sive sit Causa, sive actus. — 2do specificis, dicendo ut

Etur quia id satis indicant scriptura. Matthaeo 16. Christus
dilexit ecclesiam et tradidit semetipsum pro eo, ut illam ^{illam} sancti-
ficaret mundans illam lavacro aquae in verbo vitae, ubi
Apostolus dicit ad baptismum requiri determinatam rem
scilicet aquam, requiri etiam certa verba dum addit in verbo
vitae, et haec o exprimat, quoniam haec verba sint ea tamen
colliguntur ex Matthaeo 28. ubi Christus ait baptizantes
eos in nomine patris etc. in quo sensu ista Christi verba
Seniger intelligit ecclesia. Matthaeo autem 26. indicatur res
et verba, adhibenda esse in fectione Eucharistiae, quando
dicitur Christus accepisse panem, et dixisse hoc est corpus
meum id est de sacramento confirmationis insinuat ad eorum
gloriam ubi dicitur Apostoli firmatis in populo, et
orare similiter de extrema unctione Jacobi 5. de hoc
ordinis una ad Timotheum 4. ubi dicitur noli negare
gratiam, qua in te est, qua data est tibi per prophetiam
cum impositione manuum presbyteri, Item Joannis 20
pro sacramento poenitentiae determinandum pro materia peccata,
pro forma absolutio, dum dicitur quorum remiseritis
peccata, remittentur eis. —
Dico 3. hio. etsi omnes materia et forma sacramentorum sint a
Christo instituta o tamen singula instituta sunt quoad finem

Infirmam, sed aliqua tantum generice determinando adpe^{39.}
ciem ab apostolo v. Ecclesia.

Plus. quia id in iuris Constal in matrimonio uelote
quod nullam certam formam habet in specie, sed neq. uel
u. uerbo u. scripto u. nullo perfici, sed neq. est certum
quoad materiam. cum possit etiam privato celebrari
ante Tridentinum, et ubi modo Tridentinum. o. est receptum
potest etiam et debet celebrari Contractu publico post
Tridentinum, et ubi hoc est receptum.

Constal uero in sacramento poenitentia quod tam abtrusione
quam Chisione qua specie differunt perfici potest, ubi et
Confessione siue per uerbum siue per scriptum siue per
nulus expressa.

Constal etiam. In sacramento Eucharistia, quo in quavis specie
feruini et panis, modo panis de tritico et uinum de uita
fit, perfici potest. Cum tamen sint, qui docent panem
ex tritico et uinum de uita, posse specie infirma differre.
Dico 4to. materia et forma sacrorum o. possunt proxime
et formaliter mutari ab ecclesia, possunt tamen remote
et materialiter in aliquo saltem sacramento.

Ratio ex facto ecclesia, id fecit in matrimonio, nam ante
Tridentinum ualebat Contractus clandestinus, post illud ualid

ergo materialiter est proxime et formaliter, quia in ecclesia est
potest, ergo remote et materialiter, mutare tamen proxime
et formaliter si efficeret, ut Contractus legitimus translationis
panis in Corpora. est esset materia valida huius sacri actus
de facto est, quod autem ecclesia voluerit Contractum esse esse
legitimum nisi sub tali et tali forma, praesentia scilicet panis
et duorum testium hoc est est mutari materiam et formam
sacramentorum nisi, quia materialiter, ita videmus principes, qui
dicunt legitimos Contractus reddere illegitimos veluti agere
in donationibus et testamentis nisi certa serventur Conditiones
obicitur simo. scilicet Christus saltem genericè determinavit
materiam et formam sacramentorum substantialiter, eundem
in omnibus ecclesiis, atque est factus ergo.

Obicitur minor. olim et nunc in graeca ecclesia diacones
solum manuum impositionem ordinabantur, in latina
nunc ^{de facto} per manuum impositionem et traditionem libri evan-
geliorum formam illi respondentem, nequam fieri poterat
ante evangelia scripta.

Obicitur duo. olim et nunc in graeca ecclesia ordinabantur
per manuum impositionem supra Caput ordinantur, in eccle-
sia latina ordinantur de facto per traditionem panis et
vini —

R: has materias et formas esse diversas substantiales
materialiter sed o substantiales formatiles, quia Christus
voluit sacrum illud fieri per aliquod signum sensibile
significativum potestatis, quae datur quaecumque hoc
fit Christo perinde est; Ecclesia vero aliter deter-
minat pro Graecis, aliter pro Latinis.

Instabis. si solum manuum impositionem est materia suffi-
ciens apud Graecos, ergo etiam apud Latinos est sufficiens
atq; illa post unam manuum impositionem sufficienter ordi-
natus erit presbyter adum utramq; potestatem accipi-
endi et remittendi peccata.

R: si una manuum impositione applicetur forma
significans utramq; potestatem, atqui hoc o fit ergo,
Bures. quomodo partes sacerdotum consensurus mutari
substantiales.

R: Certum est mutationem substantialem v materia
v forma annullare sacrum, quia Christus alijs sub-
stitit o dedit vim significandi, et causandi gratiam, quod
si accidentalis sit tantum mutatio, fit quidem sacrum.
sed mutans peccat mortaliter nisi v propter inadvertentiam
v materia levisalem excusetur. Ratio substantialis propterea
dunc accidit, cum o consensus materia esse eadem, ut si

pro Eucharistia adhiberes massam eandem, hoc est in o
Censetur esse panis, & cum sensus verborum perit, ut si dicitur
in Generatione hoc est enim verbum meum. accidentaliter
mutatio fit cum materia nihilominus eadem Censetur
in Substantia, nisi adhiberes pro Eucharistia panem alium,
& cum manet eadem sensus forma, quae forma quadrupliciter
deservit potest accidentaliter. Articulus Corruptio verba
v.g. si una litteram ponas pro alia ut hic est calis
meus pro calia. 2do verba transponendo hoc est meum
Corruptio. 3tio. alia verba interserendo v.g. ego de baptizato.
Iuscais accendens Candelam in nomine patris. 4to quaedam
addendo ut ego de baptizo in nomine patris omnijolorum.
ne autem in forma erretur observantur hi duo versus.

Nil verbis demas, nil addas, nil variabis,
transmutare. Cave. Corrupture. verba morari.
Articulus 5tus.

Quid de Ceremoniis et Sacramentalibus dicendum.
Illa Pertinent ad Sacramentorum integritatem. quaritur
hic quid sint quid possint, ad quid prosint.
Dico Articulus. iuxta Bellarminum est actus externus religionis
qui non aliunde habet laudem, nisi quia fit ad Dei hono
rem, ut genua flectis et Ansio peccatoris.

240.
Certum autem est, Ceremonias aliquas esse in ecclesia
à Christo ab Apostolis institutas, quas ex nulla Scriptura
sed ex sola Traditione habemus, nam sicut Corinthiorum 10
Apostolus ait cetera cum venero dicentiam, quae vero dicta
suerit Scripta est sua. — S. Augustinus inter alia, quae
Apostolus designavit voluit etiam esse, ut Jejunia ac vigilias
Eucharistiam — Basilus inter cetera numerat signum
Crucis, quod ab Apostolis institutum sola Traditione ad
nos provenit.

Item 2do. Ceremonia Ecclesiasticae vi aliqua spirituali
instructa sunt. — Athanasius enim inquit signum Crucis
omnia magica confunditur, et veneficia inefficacia
sunt. — S. Augustinus dicit, nam ullo modo uti ferunt
autem hoc signum contemnere, contemnunt hoc utique
illa profecerunt.

Item 3to. multiplex est Ceremoniarum utilitas, ut oriun-
tur ex devotione, ita etiam et servant et augent, ut
docet S. Augustinus per solam 119. quod ipsum et nos
experimus, cum longula intramus, luminibus, et ornamentis
illustrata advertimus nos excidari ad idolatram. — 2do

Ceremonia sunt radibus loco Scripturae eosque invehunt 3to.
Juvant memoriam et mysteria natalitatis vj et Resurrectionis
facilius retineat populus. 4to. Servant religionem, earum
enim maiestas facit ne mysteria fidei valescant, quocirca

reale s. Augustinus aperit nullam religionem neq. veri
neq. falsam sine Carermonijs esse. Psalere —
s. sicut per sacra dicta quimus a gentilibus, ita per
Carermonias ab haereticis, sicut etiam signu Crucis ab
shinencia a carne sicut bla. huarant nos ab hereticois,
s. sicut auget merita apud Deum, cu sint adus religionis
ijdem fidem nostram proficemur. —

Dices Deus nullas Carermonias o instituit —

R. d. in genere nego in specie con: Deus vult a nobis
tam Corpore quam animo Coli, quo autem modo in
nullis reliquit ecclesia, quando Genesi 4lo Abel obtulit
de agnibus gregis suo, quando Jacob Genesi 28 erexit
lapidem in titulum, quando Joannes baptista vinum hiera
o bibit, locustas comedit, placuerunt et Abel et Jacob
et Joannes Deo, et tamen hoc ille o proceperat —

Dico 2lo. Carermonia etiam absente. scandalo o prope
omitti nam ad Hebraeos is obedire propositis verbis
ad Romanos is o solum propter iram, sed etiam propter
scientiam, qui autem resistunt inquit Apostolus ipsi sibi
damnationem acquirit, unde. Haereticus habetur, qui in
hoc genere o obedit. —

Ratio est, quia si libera foret Carermoniaru observatio

41.
nec epet uniformitas nec ordo in ecclesia, alqui Apostolus
vult imo Corinthiorum 14, ut omnia honeste et ad unum
ordinem fiant, quem in finem Culum Tridentinum
c. 7. cum Canonem istum edidit, si quis dixerit receptas
et approbatas ecclesia ritus in solemnibus sacrorum admi-
nistratione adhiberi Consectos, aut Contemni, aut sine
peccato à ministris pro libitu omiti, aut in novos
alios, per quemcumq; ecclesiarum pastorem mulari, ipse
anathema sit. —

Dico 5to. Ecclesia potest nihilominus novas Ceremo-
nias institueret o quidem ad Justificandum à peccatis
mortalibus, sed ob alios fines vq; ad ornandum magis
et Clarius representandum aliquod mysterium v ad expel-
lendos demones morbos peccata venialia purganda, itq;
per modum integrationis, ut cū ecclesia benedicit palmas
agros et cal: reliquit enim Christus ecclesia potestate
ad istiusmodi beneficia minora, ut instituat signa quibq;
applicentur ipsius merita, si enim Synagoga Judaeorum
auctore marthaeo Lutheri quo addidit novu festum quod
Deus non instituit, uti etiam longiore Iudaeis factum
est o debet minoris Conditionis ee. ecclesia, quin etiam
Apostoli 14: a clora 14. instituerunt novam Ceremoniam

Opus et decreta. —
Rideo 2tio. et si probabile sit, quod remittant peccata
venialia ex opere operato immediate, si homo sit dispo-
-situs, et sic ulatur, ut vult Bledesina, quod tamen
tantum mediale excitando nos ad actum attritionis aut
alium pium modum, ut vult S. Thomas sententia est
decreti piam. Formior vide Trilucium. —

Disputatio 2da. —

De Efficacia Sacramentorum. —

Explicita Institutione, et quidditate sacerdotum inquirimus
hoc loco virtutem eorum effectivam, de qua quaeritur
1mo. an sacra veri Causant gratiam. 2do quomodo
illam Causent physice, an moraliter, 3tio. qualem et
quantam gratiam Causent. —

Sectio 1ma. —

Non sacramenta nova legis veri Causant
gratiam et quomodo Physice, an moraliter?

Articulus 1mus. —

Non sacra. nova legis veri et immediate
Causant gratiam. —

Dico 1mo. Causant immediate gratiam. —

Primo 1mo. ex Scriptura, quia actoru 2do ait Petrus

poenitentiam agite et baptizetur unusquisque vestrum in
nomine Jesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum
ubi aperte significatur baptismum valere ad peccata remittenda.
Joannis 3° dicitur nisi renatus fuerit ex aqua et spiritu
non potest introire in regnum Dei, ubi baptismus expresse
tribuitur vis regenerandi, quod est factum per infusionem
gratiae, et remissionem peccati.

Quia r. d. ex Concilio Tridentino ubi legione rhina.
Canone. b. 7. et 8. dicitur Contra haereticos nostri
temporis sacra nostra continere, ferre et gratiam dare,
et non solum esse signa excitationis fidei, ut volebant ha-
retici.

Ratio vero Celsionis à priori est divina ineluctabilis, quae
quidem nobis per revelationem innoscit, Congrua. verò
est, ut ^{per soluto} ~~per soluto~~ passionis Christi nichil certius effici-
at: eius et factius adhiberetur saluti nostrae remedium, alioquin
enim nullum inter novam et antiquam legem. discrimen
esset Contra Paulum in dola epistola ad Romanos
cuius locus est ostendere. eam differentiam, quod sicut
lex mosaica peccatum duxerat ostendebat, vires autem
observantibus non addebat. e contra lex evangelica abundantem
gratiam per Christum suis Cultoribus administrat.

Quæres imò. An Sacra nova legis sint Causæ princi- 243.
pales gratiæ, an verò instrumentales. —

R: Sæpe instrumentales. principalis verò Causa gratiæ efficiens est Deus, meritoria Christus ita omnes Catholici. Rão est, imò quia sacra Scriptura ubiq; sanctificationem nostram refert in Deum sive in Spiritum Sanctum tanquã in principalem auctorem, nec ò in merita Passionis Christi. —

Rão 2da quia Tridentinum Sessione. 6ta C. 5mo expresse docet baptismum esse instrumentalem nostræ sanctificationis Causam, alqui eadem est rão de reliquis sacramentis, ergo. —

Quæres 3da. quando Sacra gratiam habitivalem aut imò Operant v. auget, aut tunc simul etiam Operant v. auget virtutes infusas et dona Spiritus Sancti?

R: Sæpe affirmativè. Servata tamen proportione ad ipsam gratiam, cum quã concomitantur infunduntur. —

Plus imò. ex Tridentino Sessione. 6ta C. 5mo, ubi de Justificatione dicitur: per baptismum in ipsa inquit Justificatione cù remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipiunt homo per Jesum Christum, cui in se habet fidem et Charitatem. cum his autem intelliguntur etiam infundi reliqua dona, de quibus ab initio dictum

Et dixerat Ciceron, ea ad justificationem Deique; quae, non
ibi dem addidit, est sola peccatorum remissio, sed et sancti-
ficatio et renovatio inferioris hominis, per voluntariam sus-
ceptionem gratiae et donorum.

Plur 2do. quia agens perfectum simul cu forma, producit
etiam ea, quae tanquam propriae formae ipsam
concomitantur, atque ita se habent virtutes infusae
et dona spiritus sancti ad gratiam habituatam, ut adeo
videndum etiam videatur, haec sub nomine gratiae sancti-
ficantis comprehendere.

Plur 3tio. quia gratia eo fine datur, ut ea mediante, per
opera bona mereatur et consequatur vitam aeternam,
sed gratia est operativa per se ipsam sed per habitus
et virtutes infusas, quae sunt velut naturales potentiae,
quibus mediante gratia operatur: hos ergo habitus
supernaturales post primam infusionem augent sacramenta
cum augmento gratiae in eadem proportionem, quae intendunt gratiam
cum habitus infusi sunt proportionales gratiae justificantis
omni autem operatio connaturaliter postulat proportio-
nari operatio, cuius est propria. pro quo

Nota. sicut diversa sacramenta gerunt gratiam ad diversos
fines et usus ita esse probabile. per diversa sacramenta aliae
et aliae virtutes magis augeri prout haec et illa magis

serviunt proprio usui v fini huius v illius sacrali.

Declaratur quia Communiter docetur, quod sacralia proles
gratiam habituales omnibus Communem Operant etiam
aliquam faciem actualem accomodatam ad proprium usum
et particularem finem cuiusq sacrali, quon et ideo funda-
mentalem appellant vq Confirmatio ad Constantem profi-
tendam fidem. Eucharistia ad Constantem et serventer a-
mandum Deum et cal: alqui naturis rerum magis est
Spontaneum dicere, quod huiusmodi gratia si sit in prin-
cipio indigeo et permanente quam quod solum excitat
in auxilio aliquo extrinseco Costato pro tempore et
loco, sic enim actus perfectiores dum nempe ab indigeo
principio per se idoneo et inclinante ad illos eliciuntur,
quam dum potentia ab extrinseco solum excitatur, unde
et hoc unum est de fundamentis, de quibus doctores colli-
gunt cum gratia habituali simul infundi virtutes et dona
spiritus sancti, quod proinde etiam potest dici de gratia in
proprio sacramentali nempe per diversa sacralia alias et alias
virtutes magis augeri prout servitur magis proprio usibus, prae-
sertim cum in eo nullum occurrat incommodum non magis quam
in hoc, quod ex opere operantis interdum habitus unius virtutis
magis augetur quam habitus alterius virtutis vq quod

habitus Charitatis magis intendatur per actum Charitatis
quam habitus Fidei, et habitus Fidei per actum Fidei quam
per actum Fidei, et dem. et alia. quomodo enim per quemlibet
actum meritorium ipsa gratia sanctificans et Concorrens
eadem habitus omnium virtutum augetur, o tamen omnes
idem aequaliter augetur, licet ~~interim~~ interim cum eadem
aliqua proportione ad gratiam sanctificantem augetur.
Haec eruditus quidam Thomista in manu scriptis Cayeti
liber, quo an ea sint suo loco dicitur. —

Articulus 20us. —

Non Sacra Causant gratiam physicam u
moraliter tantum. —

Hic Inquirimus, an Deus Creaturam elevet ad Cau-
sandam gratiam physicam u an moraliter tantum Sacra
Causent gratiam. —

Ima Sententia est, Sacra Causare gratiam physicam
o per meram extrinsecam elevationem, sed per aliquam in-
trinsecam qualitatem transcendentem supernaturalem, haben-
tem naturalem proportionem cum gratia tanquam cum effectu
cuius sit Causa instrumentalis, ita tamen ut cum illa qua-
litate etiam immediata influat virtus Sacra, sicut cum
lumine gloria influit intellectus in visionem Dei, et cum
habitu in actum Fidei ita dicat. id. da dubio glo.

2da sententia est, sacra causa physice gratiam per
potentiam obedientialem extrinseci elevatam, ita Suarez
Bellarminus, Panes, Saly.

3tia sententia est, et docet sacra tantum causare moraliter
gratiam, quod ad suam substantiam ita Panes, Ledesma,
molina, varquez, Coninck, lugo, Abriaca, Haunoldus
Comptonus, Rhodes, et recessiores communiter.

Dico 1mo. o datur qualitas hujusmodi elevans intrin-
seci, et influens physice in gratiam.

Ratio est 1mo. virtus causaliva gratia est de specie sa-
crati, et istius qua datur constitutiva. Constat ex defini-
tione sacri, quod sit signu practicum, aliqui si daretur
hac qualitas o est constitutiva sacri, ergo virtus sacri
o consistit in huiusmodi qualitate.

2do mi: 1mo ex sacro Eucharistia, quod est sacratu
permanens, adversarij vero ponunt qualitate transiente
et quae cum actu existat, quando gratia producit, unde quando
sacratu est validum et informe. o ponitur talis qualitas.

Abinc 2do mi: quia sacratum validum et informe
est completum sacratum et tamen o constitutiva per
hanc qualitate, ergo hac qualitas o est pars constitu-
tiva sacri.

Ratio est 3tio. quia ut saltem adversarij deus potest supplere
Causam huius qualitatis per Concursum extrinsecum, aliqui

in illo casu epel lotu sacrali, Deus autem o potest suplere
partem Constitutiva illius rei, ergo —
Rao 2°. hoc qualitas unice. aperitur a suis authoribus, quia
putant eam esse necessariam, ut Constatatur dignitati labora
in Cavenda gratia obui ad hoc e est necessaria, ergo nec
aperenda. —

Plur mi: si hoc qualitas daretur ideo daretur, quia epel
debita sacrali ratione dignitatis, ergo sacrala exigent illa
quod suam dignitatem, ergo ut sic epent causa illius qua
ilitatis, ergo si sacerdotu dignitati satis cultum est, si di
icatur, quod Cavent hanc dignitatem o per phyzicu influentum
Id per so lam exigentiam illius, pari modo satis cultum
erit, si dicatur quod ipsam gratiam sanctificantem Cavent
per exigentiam illius absq Superaddita qualitate phyzice
influyente. —

Dico 2°. sacrala o elevantur phyzice, ut caliditate
Concursum ad producendam gratiam id est o influunt phy
zice in productionem gratia.

Plur amo. ex res. ratione. potentia obedientialis. Cuius libet
ad quod libet in qua auctores opposita sententia plurimum
se fundant, quam legono ex philosophia. —

Plur 2°. profundendo a possibilitate potentia obedientialis
perfecta ex fundamento generali, quod miracula o sint

46.
asperenda sine necessitate elurgente. Causa, nulla autem
est ugens necessitas asperendi sacra assumi, et elevari ad
producendam. physice gratiam, quae ex natura sua exigit
à Deo solo produci, ergo. dicitur. cum hic Concurfus physicus
difficilis sit o est, cum eum de facto hic intercedere quis operat,
nec enim res fidei sine urgente aliqua necessitate debent
difficiliores reddere. sed Cassu quam possumus facilissimas
ut et à rudibus et infidelibus Commotus respiciantur.

Plur alio. o omnes quales sacra ut sole. successivè exis-
tentes possunt physice influere, sed tantum ultima terminatione,
aliqui sic solum sacrum potius dicitur moraliter influere,
cum solum reliquum o nisi moraliter concurrat, o enim
illud quod praeterit componit unum ens physicum et per se cum
ultima syllaba.

Plur glo. quia Causa physica gratia est superflua
in sacra ergo.

Plur adens. in sacra requiritur Concurfus longior moralis sufficiens
ad infallibiliter movendum Deum ad gratiam eorum inducendam
producendam, ut patenter adversarij, ergo superflua est omnis
Concurfus physicus. quod vero longior sit Concurfus moralis
sufficiens.

Plur sicut enim sacra signa quaedam. ad quorum positionem
obligat se Deus ad gratiam suscipienti infallibiliter gerendam

ergo o est cum alium ijs causam assignemus.
Dicit scilicet ad dignitatem et perfectionem nostrorum sacerdotum
ut o moraliter tantum, sed etiam physice gratiam conferant.
R: ex eo quod possit gratiam physice producere sufficienter
salvari eorum perfectionem, perfectio enim arguitur ex vi
et potentia aliquid producendi o ex facto, si enim res quapiam
possit aliquid prestare o est minus perfecta quod illud o moraliter
operetur tamen si o possit. sic in tractatu de incarnatione di-
cimus nihil detrahil valori operum Christi, quod de facto
o meruerit in actu xpo, immo necesse ad que in actu
imo erat insufficientia, arguitur tamen in ijs imperfec-
tionem si mereri premia illa o possit. si vero velit argui
aliquam perfectionem ex actuali collatione gratie suffi-
cienter hanc saluator in causatione morali sicut derogat
passioni Christi, quod o fuerit causa physica justificationis,
sed solum causa moralis.

Nota Physice Causare gratiam, est influere in gratiam
ita ut in influxu veris gratia accipiat esse.

Moraliter Causare o est influere in effectum per ullam actionem
sed tantum movere causam efficientem ut illa producat
gratiam.

Dico 3tio. Pluribus est sententia. sacralia o physice sed
solum moraliter Causare gratiam.

Plurimo. quia o est necesse tribui sacrali vim illam.

217.
produccendi physice gratiam quod sic probo. Ratio ideo hanc
dicuntur sacra iusta aduersarios producere physice gratia
quia debent esse vera causa gratia et sufficienter distingui
a veteribus sacris, sed licet moraliter solum agant, erunt
vera causa gratia, et sufficienter distinguuntur a veteribus
sacris, ergo o. ut necesse dicere illa esse causas physicas.
Plur. mis. nam sacra hunc erunt vera causa gratia
ac distinguuntur sufficienter a veteribus sacris, quando
tam proprie causant gratiam, quam Christi merita, quoniam
sunt instrumenta, istam causant, sed si moraliter tantum agant
poterunt tam proprie causare gratiam, quam illa causant
Christi merita, quoniam o. agunt mis. moraliter, ergo licet sacra
moraliter solum agant poterunt tamen proprie causare gratia
ex opere operato et distingui a veteribus sacris.
firmatur quia causa moralis ista vera causa est ut magis
ei legi tribuatur effectus, quam causa physice, nam
dominus qui praecipit seruo ut occidat inimicum magis cen-
setur causasse mortem, quam seruus, ergo sacra nostra
licet physice o. agant vera tamen erunt causa.
Plur. rdo. Certum est sacra legi solum moraliter agere,
ut cum matrimonium per uocacionem celebratur et cum
cognitione dei futuris, cum dogmatibus fidei suscipiuntur, amato

obice reviviscit, sed tunc veri et proprie causant gratiam ex-
quire operato, ac distinguuntur a verberibus sacra, ergo hoc
eo modo senser agant distinguuntur tamen veri, et causantur
Plur. 2°. quia 1°. et 2°. et 3°. quando dicunt sacra causare
gratiam eodem modo videntur loqui de verbis ac de materia
et vice versa, sed si sacra physice causant gratiam
eiusmodi locutiones in sensu physice vix possunt
verificari, ergo sunt locuti nisi de Causatione morali.
Plur. 3°. moraliter est impossibile, ut in eodem instanti
tempore determinetur simul et actio exterior, et verba, ergo
non potest nisi in aliquo casu valde accidentali physice cau-
sare gratiam verba et res, quae sunt duae partes essentialis
et ordinarie non proferuntur, quaeque si iuxta mentem 1°.
2°. 3°. tam res quam verba gratiam causant, et haec
simul ordinarie non existant nisi non existant, 1°. 2°. 3°.
necessario intelligendi sunt de Causatione morali.
1°. 2°. 3°. Causa moralis sacra instrumentalis
tantum est, et Commodius revocatur ad meritoriam, quam
ad imperatoriam. una pars habetur ex Didacino Lepione.
1°. 2°. 3°. ubi enumerans causas iustificatio-
nis dicit principalem et primariam esse Deum
meritoriam. Christum, instrumentalem sacra. —
Hac est, quia sicut in causis physice ista dicitur principalis

43.
in cuius virtute altera effectum producit. ista instrumentalis
qua à principali adiuvatur sic in Causis moralibus, ista
dicitur principalis, quae movet agens ad operandum per se
ipsam, ista instrumentalis, cuius interveniunt Causa prin-
cipalis movet agens, sicut rex per legatos pacem alteri
Regi suadens, Causa est moralis principalis ipsius patris
legati autem sunt Causa instrumentales, sed Deus movetur
à Christi meritis interveniunt Sacerdotum, quae tanquam
vasa sacra continent Christi merita, ergo Sacerdotes sunt
Causa instrumentales.

Ida pars aperit Causalitatem istam moralem Sacerdotum
revocari debere ad meritoriam.

Plur quia Cum Causa moralis alia moveat agens per
imperium aliam per suasionem, alia per imprecationem alia
per meritum et premium exhibitum, Certum est hoc loco
inutilem esse Causalitatem per imperium, et suasionem
imprecationem, atque Cum Vasquez tribuit Sacerdoti meritum:
quia Impletio est videtur fundata in Jure postulantis, sed
in liberalitate istius à quo postulat: sed in Sacerdotibus ex qua
Justitia datur gratia ipsa translata Christi in ^{nos} merita:
ergo est impletio, quae ut sic est impletio omnimodam
Certitudinem et infallibilitatem qualem habent Sacerdotes.
Revocatur itaque tota haec Causalitas moralis ad meritoriam

Causam, quia merita o Causant nisi meritorie, sacrala ut
dicit o Causant nisi applicando merita Christi, ergo Causant
meritorie, id est propter eodem modo, quo emalor exhibitis
prelio inducit venditorem ad mercium traditionem.
Dico s^o. Causam sacraloru moralium ila stabili
ex^olinal Coniunct, ideo nimiru sacrala Causant moralia
gratiam, quia ex Christi voluntate ex dei acceptatione,
merita Christi ila sacrala annexa sunt, ut quibus hanc
applicatur eodem applicetur aliqua portio meritorum Christi,
qua Ius ad gratiam acquirant ac si per se essent eadem
promeriti. unde sacrala non tam debent comparari Chi-
-rogatio, quam bursa plena pecunia, que datur alicui
ut se redimat aut sibi necessaria comparet, quia sacrala
moraliter obliant primum nostre redemptionis, et Iustitiae,
sunt quippe sacrala. hac in re similia decreto summi
Cecily alicuius regis, quod ipse ex facto obligatur exequi,
sicut tale decretum efficaciter movet regem, habetq; vim
applicandi eius voluntatem et potentiam ad aliquem effectum,
ita sacrala ratione meritoru Christi ex facto cum
Patre inito habet vim obligandi virtutem divinam ad
producendum effectum, ad quem sunt instituta, ila Coniunct
Contra quem.
Dico. Cum tria deo nostra sacrala videntur dici bursa

Plena meritis Christi, quia ex ipsius Christi meritis mo-
velut Deus ad dandam gratiam in sacris, alqui posita
Circumcisione movebatur Deus ex meritis Christi ad danda
gratiam ergo etiam antiqua sacra fuerunt plena me-
ritis Christi, ergo Causerunt gratiam.

R: Sacrae novis merita Christi annexa ee, o vero
Circumcisioni aut alijs antiquis, quod, inde patet, quia
Apostolus ita, o nostra, vocal genera elementa, et Calix
Florentinum negat antiqua Caussa gratiam, nostra effir-
mat Caussa.

Quares quomodo actiones sacerdotum nostrorum sint actiones
Christi et formaliter dignificentur a voluntate Christi
pro questionis resolutione.

Nota 1°. actionem externam formaliter et denominari
et esse meritoria ab actione interna, a qua procedit
v imperatur, et quasi informatur unumq. Constituit ita
Jejunium vere dignum est mercede aeterna, si procedat
a voluntate supernaturali, et gratia habituali, quae duo ex-
ternu adum quasi informant et ornant, ut Deo placeat.

Nota 2°. actionem deputati Censeri in prudenti estimatione
actionem deputantis, ac fere tantumdem valore, ita Suffragia
in electionibus per procuratores tantumdem valent ac Principi-
pales electores, matrimonium per procuratores tantumdem est,

ac si fuerit immediatè Contractum.

¶ Dixi ferè tardum esse, quia hoc ipso, quod rex in
Regna aliquid praestet, actio singulariter clarè est, hauritq;
à persona regia singularem valorem.

Nota 3°. ministros sacerdotum à Christo Chilulos esse
tanquam sui vicarios apparet clarè in Operatione:
nomine enim Christi dicitur hoc est Corpus meum.
Item apparet in penitentiis, Cum minister inquit, ego te
absolvo homo enim auctoritatem dimittendi, peccata
non habet nisi potestate delegata.

Nota 4°. In lege antiqua ministros sacerdotum non
potuisse esse vicarios Dei, ut Deus est, abstractendo à
Deo homine, alias Deus Constituisset, qui se suo
nomine Coluissent, et sic Deus Coluisset se ipsum.
¶ Item ergo actiones Sacerdotum ut honoris, scilicet Cultus
Dei externus, non potuerunt fieri ab hominibus ut vias
Dei gerentibus: nullus enim rex dedit legatos, qui nomine
sub regem ipsum Colant.

Nota 5°. Christum non fuisse antiquae legis sacerdotem
idem caret fundamento, et Contrarium docet Apostolus
Hebraeorum Rhino dicens in lege antiqua multos fuisse

50.
Sacerdotes, deinde quod prohiberentur jurmanere. Jesus
autem eo quod maneat in altari Sacerdotum habet Sacerdotium.
hic non talis.

Ad eo ad questionem actiones Sacramentorum nostrorum, quia
sunt actiones Christi moraliter ab ipso per ministros ex
eritate, dignificari formaliter à voluntate Christi, quae est
infiniti valoris et ab illa reddi Sacramenta nostra moraliter
condigna, et infinitè maiora, ad modum quo passio ex
terna ipsius, et ceterae actiones imperatae à voluntate interna
habuerunt infinitum valorem, atq. ex valore illo Sacramenta
nostra sunt causa moralis antiqua, neq. enim haec acti
ones Christi fuerunt.

Bonaes 2do. quod sit discrimen inter Causam moralem,
et Conditionem?

Homines mandata servo, et quoties audiverit Cantantem galli,
vel eumgynam; in hoc Casu Cantus galli est Conditio,
imperium homini est Causa moralis — queritur in quo
Consistat ratio Causae moralis, eiusq. differentia à mera Conditione.

Resolutio serviet ad ostendendum nihil derogari ecclesiasticis
Sacramentis si illis denegetur ratio Causae physicae, et tribuatur
ratio Causae moralis.

Et: ex illis rebus, quae obiectivè movent aliquam Causam
ad aliquid physice efficiendum datur discrimen in modo ^{movendi} ~~efficiendi~~
propter quod unus vocatur Causa, alterum Conditio; illud

vocalur causa moralis, quod operantem movet alius digni-
tatis et excellentiae, in quam fertur, et a qua quodammodo exalta-
tur affectus causa illius, quae movetur ad physicè operantem;
illud vero est mera conditio, quae movet ratione huiusmodi
dignitatis, et excellentiae in se reposita, sed ut coniunctum cum
alio latem dignitatem habente, et exigente, ut moveat, nisi
quando illud alterum sibi coniunctum habet; quando ergo
in aliquo casu utrumque intervenit, quod est semper contingit,
nempe causa moralis et conditio tunc licet neutrum sine
altero moveret hoc tamen est discrimen, quod id quod est
causa moralis ideo moveat, ut coniunctum cum altero,
quia potest non moveat nisi ut coniunctum, et ex defectu
virtutis, sed quia et vult moveat nisi ut coniunctum;
contra alterum, quod est conditio, ideo potest et potest
moveat sine altero, quod causam dicimus, quia causa
potest et moveat, nisi habeat coniunctam talem con-
ditionem, adeoque hanc suam vim moveri mutatur
a causa, hinc redditur quae cum Carolo gallo sit mera
conditio, quando movet ad hancam. et hancam, volun-
tas autem domini sit causa moralis, nam in voluntate
residet dignitas excelsa et in rebus servum; quia vero
voluntas homini datus ut nolit a servo attendi, nisi moralis

gallitantes, hinc est quod sine galleantia o moveat, quod
 signu est virtulem movendi
 nunc ad rem applicando regulam Sacrae nova legis a
 rebil, et haec Sacra. recte dici Causas morales sicut
 enim in se excellentiam movendo Deum ad producentia
 gratia, ut sole. actiones Christi instituta a Christo, et
 a ministris Christi exercenda nomine ipsius Christi,
 et quidem in hunc finem, ut gratia obtineatur, adeoq
 dignificatus ab ipsa institutione Christi et merito, unde
 dicuntur a sanctis Patribus ee plena sanguine Christi
 Obiicias imo. sanctum Thomam, quem adversarij acriter
 contendunt aperere physicam Causabilitatem Sacrao-
 R: s: Thoma sententiam ee, quod Sacrae solum Causat
 moraliter, quod ostenditur, imo ex questione. C: articulo
 4to ad primu ubi ait, eo modo Sacrae Concurrere ad
 gratiam, quo voce hominis Concurret ad actum intellectus
 inaudiente producendum. Certum autem est vocem aditu
 actum o Concurrere physice. eum producendo cum
 sit quid spirituale, voce autem materiale aliquid, deinde
 vox o movet nisi ul significativa, significatio autem o
 est quid physice sed morale nempe in consilio hominum

latius signi
 ammo ad
 sic galeant
 am hinc
 duntur
 o moveat
 quando ay
 in Causa
 anam sine
 id quod est
 in alio,
 a gale
 duntur
 qd o gale
 quia Causa
 hinc Causa
 naturaliter
 ubi sit motu
 signam, vel
 voluntate
 m: quia in
 duntur nisi gale

ac proinde o potest quidem physice, producere, deinde
R. spicor adfert exemplum medicina, et dicit Sacrala o Causae
gratiam
sicut medicina Causae secundam, atque medicina
hanc Causae physice, ergo Sacrala o Causae secundae
physice, ergo moraliter.

Obiicies 2da. ergo eodem modo ignis v. g. erit Causa morali
Calificationis, quod est absurdum.

R. nego Sequelam, quia ignis est physice. Connexus cum
Calificatione, atq. ideo determinat omnipotentiam Dei
ad Concurrendum, sed Sacrala. cum gratia naturalem o
habent Connexionem, ad eam, nisi Deum debent movere.
Sed ipsa vero voluntate generali Dei Concurrendi cum
Causis 2dis Connaturaliter independentes à nova voluntate
ipsius Dei sequitur Calificatio.

Obiicies 3tia. Deus est principalis Causa gratiae, Sacrala
sunt Causae instrumentales iuxta Cetera et Ceteros ergo
cu Deus physice producat gratiam, etiam Sacrala, ut
instrumenta. Dei physice eandem producant, quomodo enim
Causa principali physice respondere. poterit Causa instru-
mentalis moralis.

R. nego Sequela. Sacrala danet si moraliter solum agant

Sunt tamen vere instrumenta Dei, qui e Causa physica
quia sunt instrumenta et remedia per qua Deus movetur,
ad Causant per se ipsum gratiam imediale. — 2do.
quia sunt instrumenta, qua instituit Deus et nobis Deo
ut per ea Justificemur; postulat autem Causa physice.
agens dicere, agere, ut instrumentu morale, quod se
o vult applicare ad agendum physice, nisi ab eo move-
atur.

Obiicis 1lo. Homo generans e dicitur Causa ani-
mae rationalis etiam si sit illius Causa moraliter, qua
Deus Deus ad exigentiam dispositionu, quas homo Cau-
sat producit animam.

R: hominem in nullo sensu ee Causam anime rati-
nalis, e physice, quia tantum producit dispositiones;
e morali, quia nec Consilio nec imperio ^{hoc} persuasione
nec meritis Deum movet determinat. Consilium tantum
Deum reductive determinat in genere, iura dispositionis.

Obiicis 2lo. Sacra scriptura Patres veteres affirmant
sacra Genere gratiam animam abluere, auferre, peccata
regenerare credentes Deo, unire nos Christo, ergo Con-
cedenda est sacralis Causalitas physica.

R: nego sequelam. Patres enim sicut in alijs locutionibus

ita etiam in ijs, quae de sacris affirmant intelligendi sunt
de causalitate. Causa moralis, quae etiam vera est causa
et simpliciter et nominal aliquem agentem in sensu moralis
omnium hominum, sic rex regum. Vt David fuit vera causa
homicidij Iuris, esto manus sua eum occidaverit.

Obiicies 6to. Sancti Patres Dei omnipotentiam inde
excolunt, quod per tam viles creaturas Iustificationis
nostrae opus efficiat.

Ad: omnipotentiam Dei in hac Iustificatione nihilomi-
nus mirabiliter elucere, esto sacra et animal ad phy-
sicam gratiae productionem, quod homines inducat ut
credat per verba et ablutionem materialem Ipsi
gratiam, et deinde quod ita suaviter inducat ad pietate
et aeternam.

Ad: de Rhodos. Supplicii ad habere omnipotentiam Dei
et lucentem in sacris eo quod voluerit nos per illa ^{in scriptura}
elementa infallibiliter adipsi gratiam, et illis quodammodo
subiicere omnipotentiam.

Obiicies 7imo. si sacra novae legis moraliter solum
agunt, ergo viles nostra et vetera sacra etiam discernuntur.
Ad: sequela. et poterat Ipsi gratia pariter in reme-
dio legis naturae et Circumcisione, quin gratia ab ijs cau-
saretur moraliter et, ac a nostris, sed in illis gratia pariter

53.

Dabatur ergo illa et causabant gratiam moraliter ac nostra
illud debet dici causa moralis gratia. inquit Deus mo-
velur ad dandam gratiam, sed per Circumcisionem et remedia
legis naturae Deus movebatur ad dandam gratiam.
et ac movebatur nunc per Baptismum, ergo Circumcisio et
remedium legis naturae causabant et gratiam moraliter ac
nostra.

Plurimi: per illud Deus movebatur ad dandam gratiam,
quo posito infallibiliter dat gratiam intuitu meritorum.
Christi, ideo enim tantum nunc sacra. Deum movent, quia
posita ea sacrosancti actione. intuitus gratiam intuitu
meritorum Christi, ergo per illa Deus movebatur, ergo
apparet dignitas. pro solutione. huius objectionis resp.
scandum est in memoriam disuimen causam moralem
et inter et Conditionem.

R: igitur sacra vetera non fuisse ulla modo causas
morales gratia pariter datur, quia dabatur quidem gratia
in illis, sed non per illa: nostra sacra non sunt solum Con-
ditiones sed vere Causae, quia per illa et in illis datur gratia
ostendere ergo debemus sacra nostra vim habere movendi
Deum per se ipsa tanquam instrumenta et virtutes merito-
rum Christi. antiqua vero nullo modo per se ipsa movent
Deum, sed sola merita Christi. hoc autem.

Plus quia sacra nova, vere movent Deum. si speciali
quodam modo continent Christi merita, quae o continebant
vetera; continent autem quod

Plus. quia. Contingere merita Christi nihil aliud est, quam
acceptari a Deo tanquam dignificata ex meritis Christi
sacra nova eo modo acceptantur a Deo, quia ex institutione
Dei habent in se dignitatem qualem ipsae actiones Christi
sacrales habent, alioquin o esset causa gratis, ergo sacra
nova includunt merita Christi; antiqua o, quia o accepta
bantur ut eo modo dignificata, sed illis ipsi Deus
movebatur, ut per Christi merita in se spectata. daret
gratiam parulis. Comparantur ergo sacra vetera
Cum gallicantu; vestra vero se habent, sicut volubas
Dei parvulis elemosynam: tenent enim ea ipsum locum
Christi et meritorum eius.

Confirmatur quia nostra sunt actiones Christi sic mirum
o est quod moveant Dei merita Christi, hic enim est
qui legitur, ut referit Augustinus loqui, sicut si
diceret rex galus victorias filij mei volo ut quolibet
alio facta in eam memoriam mereatur premium mille
florenorum, tunc ut pides Commemoratio victoriarum
o est digna tanto premio, sed ex acceptatione. regis continent

victorias filij regis, et propter illas regem movet ad danda
premium. hinc in forma. 54.

Deo ad argumentum negando inam maiorem illam si da
batur gratia in veteribus sacralis dabantur et illa ut bayas
morales, quia, cum o moverent Deum, o habebant
Causam illam moralem. ad Gratiam negatur
etiam illa maior per illud Deo movetur ad danda gratia,
quo ipso dat gratiam intuitu meritorum Christi; hoc enim
e aliud quam ee. puram Objectionem, neq idco tantum mo
veri dicitur a nostris, sed quia sacralia ista nostra ex accogitatione
Dei habent istam dignitatem meritoru Christi.

Obiicis Mauro. qui in lege veteri admittuntur sacralia
operabantur saltem nomine Synagoga, qua erat in gratia,
ergo et illa sacralia habuerunt dignitatem ad gratiam.

R: n: Chiam. dum quia purus homo o meretur alteri
gratiam de Digno nam eas meritoria sunt hominis sola
impensura in promerenda gratia ipsi operanti. dum quia
purus homo o potest mereri alteri de Digno remissione
peccati mortalis v venialis: humana enim volitiones
leges sunt in ordine inferiora, quam Dei offensa, hinc
etiam sacralia nomine Synagoga humana fuerunt facta, tamen
o fuerunt Digna gratia. deniq eto omnes Synagoga.

fuisse in mortali, sacra tamen scelera gratiam culpae
et iure conditiones, ergo iustitia hanc habet
per accidens.

Obiicit quod actio sacrata potest esse mala, si fiat
sine debitis conditionibus aut malo fine, ergo est
actio Christi.

R: d: antea potest esse mala ut est Christi nego. ut est
ministrum coe: ita etiam lapsio Christi, quae inferrebat
a Iohannis mala erat, ut pro ut Christi sancti prima:

Rdo. quia actio externa, cum o habeat a se bonitatem
aut malitiam, sed per denominationem extrinsecam ab actu
voluntatis a quo imperatur ut dictum est in actibus humanis,
potest diversarum esse actu esse bona et mala, quia ab uno
imperatur per actum bonum, per alterum malum.

Obiicit iomo. Christus de facto est in statu merendi
ergo potest per sacra tanquam per actionem peccare
de facto o mereri.

R: nego Chiam. quia ut nunc dicatur mereri sufficit quod
fuerit in statu merendi; cum instituit sacra et mysticos
designavit sicut qui famulo imperavit dare elemosinam
terro, cum illa datur, dormiat Dominus, nihilominus mere-
tur.

Inclabiz: Doctrina o procedit de Confirmatione, ordine,
poenitentia, ut hae sunt inclabiz post resurrectionem. —
R: Probabiliter Christum fuisse Regem meriti usq
ad ascensionem, neq viam determinare in ara Crucis in
ordine ad meritum. —

Obiiciens 11mo. sicut actio sacrali exterior legitur voluntate
Christi intendam, sic Circumcisio locutionem Lei verbali
se daturu gratia, ergo sicut actio nostri sacrali accipit dignitate
ad gratiam, a voluntate, sic Circumcisio a locutione. —

Obiiciens 12mo. sic sacra erunt causa multipliciter sicut officio
Christi. R: dignitas est, quia Ratio Physica a Christo
Domino, actiones autem ha o procedunt physice a Christo ergo
eas opumit tanquam sua instrumenta, et facit moraliter suas
causas rda. —

De Sacramentorum effectu.
Terminus sive effectus sacralis res, eadem quae est, gratia
nimirum sacralis et Character, de hoc utroq hoc loco
agebatur deinde subnectemus, quando sacrum causa gratia
si subiectus cu obice. —

Gratia sacralis dicitur, quae fertur per sacram, gratia o
sacralis, quae fertur extra sacram, per actus meritorios,
illa prior dicitur fieri ex opere operato, posterior ex
opere operantis. — Articulus 11mo. —

Quid qualis et quanta sit gratia sacralis. —
Primi sensus est. an gratia sacralis differat ab ea,

quae pro uisus extra secula, potest autem differre. & specific
si essentialiter ab ea differat, & individualiter si essentialiter
quidem ac substantialiter sed tamen materialiter tantum
differat, eo modo quo differunt Circulus aureus et ferreus
& Connotative, si una Coniunctum aliquod habeat, quod
alteri Coniunctum est. —

Dico 1mo. Sacra omnia ferunt gratiam habitualem
per quam homo sanctificatur et Jus acquirit ad auxilia
specialia gratia fini sanctorum Sacrorum.

Ratio est, quia si omnia Sacra non producerent nisi gratia
eandem frustra inlicita esset plura Sacra, cum nullus
effectus prodiret ab uno, qui non prodiret a quo libet, deinde
Sacra singula primum finem habent ad quem per illa
ordinatur homo, nam per Baptisma renasci dicitur, et gratia
homini per Christum renata vitam sanctam includere.
per Confirmationem vires accipit, quibus tempore persecutionis
constans in fide perseveret et sic de ceteris, sed hunc
finem Sacra obtinere non possunt, nisi tribuendo Jus ad
auxilia specialia, ergo Sacra ferunt sanctitatem et
Jus illud.

Dico 2do. Gratia Sacralis non differat essentialiter aut
essentialiter ab alia quavis habituali gratia sed extrinsece
solum et Connotative.
Ratio huiusmodi est, quia Coniunctum ut dixi habet Jus illud

56.
faciale, quod est secundum alteri cuiuslibet gratia, et hoc
sufficit, ut gratia illa consolative differat ab altera gratia;
nam hoc distinctio gratiarum proprius est extrinseca significat
enim tantum duos esse effectus sacrali, unus est gratia habi-
tuale Communis omnibus sacralis. unus est Jus ad auxilia
de proprio suo dante, quod est effectus intuitu gratia et sacrali;
tempore suo suscepti.

Obiectio 1ma. Gratia sacramentalis exigit specialiter
habere Jus faciale, gratia sacramentalis est exigit, ergo
generalis gratia differunt specialiter.

R: n: maius hoc enim Jus est exigitur a gratia, sed a sacrali
cuius intuitu illud datur.

Inlabis. Homo debet aliquid intrinsece habere, ut cuius
habeat Jus ad auxilia, quia alias daretur Jus illud, ratione
extrinsece scilicet divina ordinationis, quod est videtur dicendum
sicut etiam gloria datur ratione alicuius intrinsece illa est
auxilia.

R: argumentum a gloria ad hoc auxilia nullum est, gratia
enim. Quia omnes tenent est gloria est auxiliorum, si
qui tamen Constantes lucri vellet gratiam sacramentali
ut dalem exigitive est ab intrinseco donorum, et virtutum
inseparabilium ac specialium auxiliorum, gratiam vero sacramen-
talem exigitive est tantum donorum et virtutum, forsitan est

ad eo efficaciter possit assignari nisi ab extrinseco, nempe
si ex sola Dei ordinatione. o autem ab ipsa gratia exi-
gitiva illorum auxiliorum datur illud Jus, gratia meriti per
accidens se habet ad operationes effectivas, in illa auxilia
quod videtur minus convenienter, quia communiter dicitur
gratiam sacramentalem, sufficere hominem in ordine ad
operationes quas sibi sacerdotum, unde etiam ait
Thomae gratiam sacerdotum stabilitas posse dici, aliquo
modo radicem illius Juris, o recipi secundum capitalem
gratiam, ad pro ut producat a tali sacerdote, unde fit
ut qui recipit sacramentum cum obice, sicut o recipit
gratiam, sic etiam o recipiat Jus ad auxilia quod
tamen dicitur auctor incertum pulat.

Corro ne hoc sacratu videatur habere vim probandi
gratiam sacramentalem intrinsece differere a o sacramentali
responderi potest omnes gratias ita constitutas esse
ut sint radices Juris illius si producantur per sacerdotem
o sint si o producantur nisi ratione operum meritorum,
sicut etiam Philosophi qui ducuntur gradus intentionis esse
homogeneos sequentes dicunt multum gradum esse essentialiter
similem unum ad unum. est si dicitur o tali loco producat
exigit absentiam aliorum graduum contrariorum, et

57.
Præfatione et plures gradus ante se, ita si peccatus loco
octavo sit passio ignis, si loco 7° sit tantum dicitur.
Sicut dicitur. ex. Thomæ qui. 62. articulo 2do videtur
illud speciale esse superfluum, ergo o. Fortis per.
sacra. —

Etur autem. per gratiam virtutum, et donorum perficitur
sufficiens anima, et quando ad spiritum. animæ et
quantum ad potentias eius, ergo illud Jus est superfluum.
R: quod gratia virtutum et donorum sufficiens perficit
spiritum et potentiam animæ, quantum ad generalem ordi-
-nationem actuum, sed quantum ad quosdam effectus
speciales auxilia sacramentalia, necessaria sunt. —

Buores s^{mo}. quales sit gratia sacramentalis?
Sensus questionis est, an sacramenta producant s^{ma}, an 2da
gratiam. — vocatur autem s^{ma} gratia, que producitur
in homine habente peccatum mortale. 2da vocatur
augmentum gratiæ productum in eo, qui iam ante habe-
bat s^{ma}, pro resolutione questionis.

Nota s^{mo}. Sacramenta mortuorum baptis^m videlicet et poeni-
-tentiam per se s^{mo} et directè producere s^{ma} gratiam,
quia per se s^{mo} instituta sunt ad peccatum tollendum et
reddendum animæ vitam, quod etiam ex parte venit extre-
ma unctioni, quo tamen o. obstante videtur Certum,

Sacra modorum posse producere. Nam gratiam in Caelo
Cognoscitur, quia quoties tale sacramentum suscipitur sine obice gratia
Conferunt solum effectum, sed Carentia peccati est obice.
gratia, ergo quoties baptismus v. poenitentia suscipiuntur
ab eo, qui peccato caret, conferunt gratiam. —

Nota 2°. Sacra vivorum, per se primo ac directe non conferunt
imam gratiam, sed tantum sacramentum, quia ex prima institutione
Dei est ordinatum ad exhibendum peccatum, et reddendam
vitam. v.g. Eucharistia, inchoata est primario per modum
cibi, qui mortuo nihil prodest, viventem autem nutrit. —
Quoniam igitur difficultatis hoc loco est. An sacra
vivorum saltem per accidens, et indirecte producere possint
imam gratiam. —

R: Obstat. Sacra vivorum per accidens aliquando pro
ducere possunt imam gratiam. —

Rao. quia sacra semper producunt gratiam necessario,
quoties suscipiens nullum ponit obicem gratia: Sed qui in
peccato accedit ad Eucharistiam v.g. scilicet se nullum
habere peccatum, et omittit tamen atteri de omnibus
peccatis, iste certe non videtur ponere obicem gratia, ergo
recipit gratiam. —

Obicitur imo. Dico recipere dicitur gratiam, iste, qui recipit
Eucharistiam, et atteritur, cum sciat se Conteri, quia non

ponit obicem, ergo similiter recipit gratiam, qui attritus 58.
saltem naturaliter, putans se attriti supernaturaliter, v.
qui omnino incurabiliter committeret attritionem, nam nec
ille obicem ponit. —

Etur: Ideo ille, qui putat se esse attritum, cum o sit
nisi attritus o ponit obicem, quia facit, quod putat sibi
incumbere, ut faciat, neq. ullam committit peccatum,
sed qui solum naturalem habet attritionem putans se
habere supernaturalem facit quoq. quod putat sibi in-
cumbere, ut faciat, ergo ille o ponit obicem. —

R: nego peccatum inder eum, qui attritus naturaliter,
et eum, qui supernaturaliter, quia lege attritio super-
naturalis cum sacramento sufficienter removet obicem gratiae,
ut apparet in attrito, qui baptizatur aut confirmatur,
attritio autem naturalis nunquam removet, hinc o e
mirum, quod cum illa o recipiatur effectus sacra-
menti naturalis enim adus ad supernaturalem gratiam nulla est proportio.
Obiicies 2do. Sacra o possunt agere contra finem,
propter quem sunt instituta, sed finis sacramentis est
nutrire, Confirmationis est robur adere, et al. quae su-
perant vitam, ergo illam o operant, sed augent tantum. —

R: d: mi: finis sacramentis est nutrire et al. marig v.
per se con. rarius nego. —
Obiicies 3tio. Sacra o causant gratiam, nisi ad qua-

Causandam insitula sunt, & primario sed sacrala vivorum
o sunt insitula ad causandam primam gratiam, ergo nec causant.
R: d: mai: sacrala o causant gratiam nisi ad quam causan-
dam insitula sunt & primario per se in rario con: n: r:
ad quam causandam insitula sunt imario nego. Causant
enim per se gratiam, ad quam imario sunt insitula, causant
per accedens istam, ad quam insitula sunt rario, o enim
sequitur, quod si rario insitula sunt ad primam gratia
producendam, per se istam producant: hoc enim abs-
olute negatur, alias sacrala mortuorum producerent
primario rdam gratiam.

Quares rdo. quanta sit gratia sacramentalis. —
duplex potest esse ratio, videlicet utrum diversa sacrala inae-
qualem gratiam producant in subiectis eodem modo dicitur
rdo. utrum idem sacralum in subiectis inaequaliter di-
spofit gratiam aequali efficiat.

R: imo. aequaliter dispofit sacrala eiusdem rtonis aequali
gratiam habitualem conferunt est communis.
Plur ex Tridentino sessione vltima Canone vltimo de sa-
cralis in genere, ubi ex parte Dei dicuntur sacrala vlti-
leze conferre gratiam, cum ergo ex parte dantis gratiam
per sacrala nempe Dei sit aequalitas, et etiam ex parte
susipientis, et tandem in sacrala ijs quod eiusde rtonis

est in aliis o sit inaequalitas, o apparet unde sit inaequalitas ^{59.}
in effectu; Sacra enim inchoata sunt inchoata causa natura
lium, ha autem in subiectis aequaliter dispositis aequalem
bonum producant effectum ad docet experientia.

Confirmatur. si ubi aequalis est dispositio et sacrum, ibi aequa
gratia inaequalis, et hinc exigentiam dispositionis et sacrali;
quid ni etiam dicere possumus ob eadem merita. dare gratiam
inaequale.?

Neg. dicas multos sanctos futuros in beatitudine inaequales
ergo debuit ipsis in baptismo infandi gratia inaequalis.

R. nego. Quam. nam haec sequi poterant per actus me-
ritorios inaequales, quos post baptismum per vitam decussum
exercuerunt, et sic plus gratia o ex opere operato in bapti-
smo, ad ex opere operantis per bonos actus acquirere.

Ex his Colligitur. Infantibus ante usum rationis aequalem
omnibus baptizatis gratiam dari per baptismum.
Probabiliter tamen est maiorem in baptizatis dari gratiam,
quam olim pueris in Circumcisione v. remedio naturae: Sanguis
enim Christi alicui efficacior est ad dona nobis fieri
qualia obtinenda, quam cum tantum praevidetur effunden-
dus.

R. rdo. o omnia sacra diversa rationis aequaliter producant
gratiam in subiectis etiam aequaliter dispositis.

Ratio est quia iudens in illis Christi omnino subit, ut ea
sacra, quae initerabilia maiorem conferant gratiam respectivè
quam ea quae reiterari possunt, hinc baptisimus fructuosior
est, debet quam matrimonium, quia plerumque est inique
in ecclesiam, et ad vitam Christianam, nec iterari potest, sicut
aliquando matrimonium. Deinde cum poenitentia, si rectè sit
in illis ad reconciliationem hominis cum Deo, et deletionem
peccati, qui duo effectus maxime requirunt gratiam videlicet
poenitentia plus conferre quam confirmatio.

R: 2°. Sacramentum pro maiori suscipientis dispositione maiorem
etiam ea opere operato tribuit gratiam. Ratio patet
ex Dudenio de peccato b^o cap. 7° ubi dicitur per
baptisum ab adultis suscipi gratiam secundum
mensuram, quam spiritus sanctus parat, prout vult et
admodum suam cuiusque dispositionem.

Ratio vero à priori est quia res omnes naturales, quo rariore
est melius dispositum, eo fortius agunt, ergo gratia hoc regula-
retur de sacris. Deinde aequaliter maxime videtur sen-
tiantur ut qui diligenter se preparavit, et ad sacramentum
baptismi et poenitentiae accedit, cum meliori dispositione, attri-
tione, et indigna, plus gratiae accipiat quam alter qui cum
attritione solum veniat. praeterea homines accedunt
hoc modo ad melius se disponendos ad sacramentum susceptionem

quod tamen o dicitur Cuius facerent, si nihil ipsi gratia ^{60.}
ea dispositione accreuerit.

Obicitur imo. si Sacerdoti pro maiore dispositione suscipiente
maiores fuerit gratiam, ergo etiam offerat maiorem, quo
melior est minister illud administrans.

R: ne sequamur et Paritatem, dignitas, quia
potest alteri etiam de quo gratiam habituales mereri
nisi meritis, merendo sibi ipsi bona iniquitatem
et impediendo auxilium operum, quo alter se ad maiorem
dignam gratiam. aliter suscipiens Sacerdoti sibi ipsi
gratiam mereri potest, unde nec ipsa Christus per merita
sua gratiam iustificantem cuiusdam communicavit nisi
se ipsi per actus dignos, et susceperit aliquod Sacramentum.

Colligitur fraudulenter suscipi Sacerdoti a bono, quam a malo
ministrato, quia bonus maiora impedit suscipienti auxilia
per quae melius disponitur ad accipiendam tum ea opere
operato tum operantis maiorem gratiam.

Insuper. ergo qui fidelis cum maiore attentione maiorem
accipiet gratiam, quod tamen videtur falsum, quia opus
moruum o potest esse utile ad meritum.

R: nego hoc esse falsum probationem dicitur opus moruum o
potest esse utile ad meritum et causa con: ut dignosilia

subiecti, et dicitur ad accipiendam efficaciam sacrali nego.
Obicitur ratio. si pro maiori dispositione subiecti datur gratia
maior, ergo haec est ex opere operato, sed operantis, dicitur
enim propter meritum, et est per solam actionem sacramentalem.
R: maiori illi dispositioni propter respondere meritum, sicut
ex opere operantis, quatenus operatio illa in se bona et meritoria
est. aliter ex opere operato, quatenus operatio illa bona
iuncta est sacramento, sic enim bonitas illa causaliter effectivè
gratiam sed est tantum dispositio subiecti; et dicitur quod
maior propter alio sacramentis maiorem gratiam producit.
Articulus 2us.

An et quo sacralia imprimunt Characterem,
qui est 2darius Sacramentorum effectus.

Character vox graeca, latinis idem sonat, quod forma sive
figura. inquiremus in sequentibus existentiam, quid sit
causae spirituales Characteris sacramentalis.

Negant omnes huius temporis haeretici, negavit enim Pelagius
eo quod Character nullum habeat aut in sensu aut in substantia
fundamentum, addit Remigius Innocentium 2dum esse
fuisse excogitatore et inventore huius Characteris. *contra pag.*
Dico autem. aliqua nova legis sacralia imprimunt Characterem
nimirum baptismus confirmatio ordo est de fide. quia

61.
sic definit Eugenius in florentino inter haec sacralia sunt tria bap-
tismus firmatio et ordo, quo Characterem id est signum quoddam
spirituale à ceteris distinctivum et indelebile imprimunt in animam
religiosa vero Characterem non imprimunt. Tridentinum sessione 7.
Canone quod de sacralis in genere: si quis dixerit in tribus
sacralibus baptismi videlicet Confirmatione et ordine non imprimi
Characterem, hoc est signum quoddam spirituale et indelebile,
unde ea iterari non possunt anathema sit.

Plurimo autem quia sic habet per se ab Hierosolymis tempore ad
nos usque derivata ecclesia habuit, et quia sic possum docent
II. 26.

Primo vero a priori est voluntas et institutio Christi, quae ex
praedictis auctoritatibus innoscitur.

Plurimo vero quia quicquid subditus Christi debet potest
distingui, ergo etiam debet acquirere Characterem vel signum dis-
tinctivum. imo potest distingui vel Christianus à non
Christiano et sic distinguitur per Characterem baptismi, 2do
vel fortis miles ab infirmo, et hoc efficit Character Con-
firmationis, denique vel perfectus à imperfecto, et hoc praebet
Character ordinis.

Quare. quomodo intelligendum est Tridentinum Cum dicit, quia
iterari non possunt, ideo imprimunt Characterem.

Primo sic est quod per illum Characterem fiat indelebilitas

possent enim talia fieri per sola Dei decretum. Item potest
reiterari si Deus vult, et non inquinaret Characterem, et
potest prior deleri alio adveniente, et per illum infendi.
Vult itaque Tridentinum cum hoc sacrali inquinant Characterem
Causam adesse cur Deus noluerit illam reiterari, quia
semper manent in aliquo suo effectu ex natura indelebili.
Dico. matrimonium iterari potest et tamen non inquinat
Characterem.

R. iterari matrimonium potest altero coniuge mortuo.
Neque dicas saltem cum eadem persona iterari non potest.
R. in quibusdam casibus potest et si vir mortuus resus-
citur: morte enim dissolvitur matrimonium nuda-
tibus Corinthiorum Septimo, mulier alligata est legi quando
tempore vir eius vivit, quod si dormierit vir liberata est,
cui vult nubat, unde resurgens non potest sine novo Con-
tractu ei cohabitare, et potest sequenter de novo cum
eâ contrahere, cum tamen sacros resuscitatus non
de novo ordinatur aut baptizatus rursus et confirmatur, qui
a mortuis resurgit, quia factus habet Characterem non
coniuges immo etiam subinde potest sine miraculo iude
coniuges de novo contrahere, si tenim non matrimonium
ratum, et non consumatum, alter coniux emitteret professionem
in religione approbata hunc in hoc casu dissolvitur matri-

manu. unde si postea in dignitate pontificis Pontificis ^{B2.}
posset iterum in eadem persona contrahere.

Dico 2do. Circumcisio in lege scripta est ingressus Characteris
anime, sed Corporis, erat enim Janua ad bona legalia
que recipiebantur in Corpore. al vero baptisimus est
Janua ad bona spiritualia. deinde Circumcisus debet
baptizari; Cum igitur baptisimus feratur baptizanti
Characterem signu et Circumcisionem nudum impressisse
animo.

Articulus 3lius.

Quid sit Character Sacramentalis. —

Dico Character sic describi potest est signu spirituale lege
naturale, in cuius sacrum redditur initerabile, et homo
deputatur ad aliquod onus in familia Christi atq ab alijs
dirigitur.

Hic est signu spirituale, quia Tridentinu sessione 21ma
Canone quo expresse definit, Characterem esse signu quoddam
spirituale et inelebile, deinde est signu quia Character quod
BB. vocatur lumen est formale illuminans illum in quo
est, sed obiectivum, quatenus representat, et manifestat per
modum signi facit illum homine cognosci et servu et mili-
tari Christi.

Nota 2ma. hoc signu 2mo representat Christum cuius homo

designatur domesticus, miles minister -
2do representat hominem, quem signat. 3tio minus levitate
militiam ministerium. 4to auxilia divina, qua debentur
homini ratione. Sacramenti ad tales actiones recte exercendas.
5to. alia Sacramenta ad qua dicitur Ius, v.g. Character baptismi
representat omnia Sacramenta, quorum homo baptizatus fit
capax per baptismum et sic de ceteris.

Nota 2do. Characterem esse ens physicum physice inherens
animo.

Rao. quia verba Significum sunt accipienda in sensu proprio
quando materia id significat, ad Characterem in sensu proprio
significat aliquod physicum et ideo est inconueniens ergo.

Nota 3tio. Characterem esse signum naturale, est enim eius
natura signare, alias frustra diceretur qualitas signa-
turalis, si enim ideo significat gratiam et potentiam ex
natura sua ideo minus ideo significaret, quam alia qualitas natu-
ralis, hac ratio signi naturalis videtur probabiliter in hoc
consistere, quod Character sit quadam similitudo obiectiva, et
quasi figura, in qua tanquam in medio Cognito Cognosca-
tur Sacramentum, et potentia ministerialis perpetua. Character
igitur ducit in cognitionem rei representare per se ordine
intra se cum quem habet ad ipsam significandam sic enim

63.
videmus aliqua esse signa naturalia obiectiva, quae absq[ue]
similitudine representant entitativè naturaliter, tales sunt
gemidus lacrymae, quae absq[ue] similitudine entitativa cum
dolore interno seu lamina naturaliter significant, quia ex
natura sua inclinatae sunt ad illum significandum.
Nota 2°. Characterem esse ex natura sua indelebilem,
quia producitur à Deo, et ab eodem existit conservari,
cui nullum agens potest resistere, deinde Character
nullum habet Contrarium, à quo formaliter expellatur,
sicut frigus expellitur calore, deinde nullus est finis, potestque
desinere conservari. ex his

Colligitur manere semper Characterem in inferno, etiam
in damnatis. quamvis autem sit qualitas supernaturalis
et obiectaliter damnatorum, cum nihil culpa minuatur
et poena nec sit principium physicum effectivum alicuius
actus tendentis ad salvationem, licet etiam maneat ad
eorum Confusionem et tamen intuitivè videtur à damnatis
sed à solo Deo et beatis, cum sit res in entitate super
naturalis, à damnatis verò Cognoscitur tantum per
Species abstractivas, sicut hunc Cognoscunt fuisse prin-
cipium illum Commitem.
Quares 2°. an debet Character in Conceptu potentia-
li: negativo. et enim est potentia activa et receptiva.

o est activa physica, quia nullum aliud requiritur pro
cujum physica ad actus quosvis supernaturales efficien-
dos habet habitus supernaturales. — Nota 1° est passiva
receptiva, quia auxilia et operationes supernaturales o
recipiuntur in Caractere, sed in anima aut potentia
illius, nec etiam Character baptismi recipitur ad Characteres
aliorum sacerdotum, alias foemina potest ordinari sacer-
:dos. ad summum potest dici potentia moralis, movens
Deum, Angelos ut propius succurrant. hinc Basilus
ait oratione is nisi Characterem in se agnoscat Angelus
quomodo pro se agnabit? Deum vero se movet, ut
actiones illius, qui habet Characterem sint talis efficacis
ad quosdam effectus supernaturales efficiendos & recipien-
:dos. & dici potest cum Lugone quod Character sit o-
:lentia exigiva eorum, quae debentur ratione actuali.

Quaesitio 2° in qua specie qualitatibus ponitur Character.

Nota 1° ponendum illum esse in aliqua, cum sit ipse
vera qualitas: neque enim aliquod individuum complete
pertinere ad aliquod predicamentum, et o esse sub genere
aliquo et specie.

Nota 2° ex logica hanc esse quatuor specierum qualitate
naturam. una qua est habitus et dispositio generum hoc munus
habet ut bene officium subiecti in ordine ad se. et deinde

illud perficitur in ordine ad operationes. Dea facies potentia 67.
et impotentia. dans simpliciter operari v. recipere, aut o
operari aut o recipere. Alia. patibilis qualitas et Expro
perit subiectum magis in ordine ad esse quam generare
solum movere. sensus ut albedo. Alia. figura. et forma
dicitur extremitas quantalatis, v. longiores qualitatium, unde
resultat pectus v. deformitas.

Pr. mo. Carader e qualitas supernaturalis in sua
qualitatis specie, sequenter habitus sine qualitas permanentis
omans subiectum in ordine ad se et potentiam ei moralem
operans ad aliquid efficiendum v. recipiendum. Carader
Mag. baptismi dat potentiam ad alia sacralia. valide susci
pienda. Carader ordinis ad adus sacros aliquos in eccle
sia exercendos. Confirmationis Carader licet non sit
potentia aequaliter tamen ord, cum sit ad singulis in militia
Christi. dispositio ad aliqua sacralia rite suscipienda.
Inde Carader perficit subiectum in ordine ad generali
ones supernaturalis, cum sit potentia exigitiva.

Pr. do. moraliter loquendo revocatur ad eam speciem
qualitatis, et dicitur figura, quia figurat subiectum,
reddens similem Christo iuxta illud, omnes qui in Christo
baptizati estis Christo induistis.

Subiectus estus.
Qua sint causa et efficientes Caraderis.

Dico imē. Causa efficiens physica et principalis Characteris
est Deus, quia ille est Causa efficiens physica principalis
respectu Characteris sacramentalis, qui est Causa efficiens physica
principalis respectu gratiae sacramentalis, ergo huiusmodi huiusmodi est Deus
ergo. — Ratio a priori est, quia sicut gratia sa-
cramentalis est ordinative supernaturale ita et Character, ens
autem ordinative supernaturale non potest contineri in ente
creato tanquam Causa physica principalis. —

Dico 2do. Causa instrumentaliter et moraliter respectu Characteris
est Sacerdos, quia sic Sacerdos potest instrumentaliter, et
moraliter attingere productionem gratiae sacramentalis. potest
etiam sic attingere Characterem, cum gratia sit aliquid ne-
cessarium Characteri. —

Dico 3tio. Subiectum proximum Characteris est anima, ^{et} sicut
enim vocat signum anime impressum. —

Obicitur ans. Altem Character est potentia moralis ad aliquas
operationes, ergo debet esse in ea potentia ad quam spectant
operationes. —

Contra est, gratia datur ad visionem beatificam visio ad
deum Corporis gloriosi, et tamen nec illa est in intellectu,
sed in sola anima, nec hac in Corpore, sed in intellectu,
ergo similiter licet Character detur ad operationes intellectuales
et voluntarias, potest tamen esse in anima. —

Obiicit 2do. Character ordinatur ad professionem fidei, ergo
is debet ee. in eodem subiecto in quo est habitus fidei.

R: si epel principium effectivum illius professionis tranfret
argumentum, sed o est, cu solum del Jus ad auresha.

Obiicit 3tio. omnis imago figura et similitudo spectat ad in-
tellectum, talis est Character ergo.

R: d: mai: omnis imago impressa v expressa, quia e eius cog-
nitio, v istius principium Con: imago sine signu obiectivum
quod prius Cognitum ducit in Cognitionem alterius negetai:

Obiicit 4to. Character Juxta Patres est lumen hoc spectat ad
intellectum, ergo elide.

R: Character o est lumen nisi in hoc sensu quod ostendat nos
ee servos Christi, aut del Jus ad illas rationes utrumq pro-
:tare potest si sit in anima.

Queres 2mo. quinam praeter homines Characteris sint Capaces?

R: 1mo. Christus o habuit Characterem, quia habuit plenam
spiritualis sacerdotij potestatem, eius autem fideles, aliqua
aliquam spiritualis potestatis habent participationem, cuius
participationis o plenitudinis ex natura sua signu est
Character. Deinde Christus increato verbi Characteris in sig-
-nificus est perfectissime, deniq militum ovium servorum pariter
est Character. notari o ducit pastoris et Domini.

¶ Angeli sunt capaces Characterum, sed non nostrorum, cum
nostra Natura non possunt recipere.

R. 3^{ho}. Probabile Beatissimam Virginem habuisse Characterem
baptismi Confirmationis sicut enim Maria fuit gratia inanis
effectus, ita et dicitur ordinis non fuit Maria, quod vero per
Natura fuerit Mariae augmenti gratia constat, nec enim
in primo Conceptionis instanti omne gratiam recegit, sed
meritis suis mirum in modum auxilium.

Quaesitio 2da. quae sint spirituales Characteres?

R. una est, quod sit Supernaturalis et spiritualis. non
indelebilitas, Ceterum enim est vocal signum indelebile.
Obicitur autem, ut Character imprimatur requiratur voluntas
suscipiendi Sacramentum, ergo adveniente voluntate Charis
peribile.

R. hanc voluntatem non requiritur ratione Characteris, cum la-
character etiam invito imprimatur, sed tantum ratione Sacramenti.

Obicitur 2do. habitus fidei perit in beatitudine, ergo et
Character.

R. nego. Quia habitus fidei non quadrat inchoato
lumine gloriae et videnti inchoato, quae credit, invenit
tamen Characterem, ut ostendat in quolibet officio fuerit quilibet
in via.

R. 2do. ad questionem: Character est indivisibilis intelligitur et

66.
extensive, posteriori ideo, quia haec indivisibilitas probabiliter
magis convenit rei spirituali, prius vero ideo, quia ubi est
intensio per gradus respicitur idem obiectum, sed Character.
Diaconatus v. g. aliud obiectum habet quam presbyteratus, ergo
non habet intensiorem per gradus. — hinc

Collige. Characterem esse quoz in omnibus aequalem. —

Dices. Character est moralis potentia quasi in ordine ad auxi-
ilia, quae exigat: haec exigentia non est aequalis. —

R: Character non est titulus absolutus ad auxilia, sed sub Con-
ditione, si gratia permaneat illa ut exigat, velut Ordinis maiora
auxilia, si adsit maior gratia. —

Articulus sextus. —

An et quomodo sacra cum obice suscepta
reviviscant et gratiam conferant. —

Tria hic examinanda occurrunt scilicet an sacra cum obice
suscepta remoto deinde obice possint reviviscere ac producere
gratiam. De per quo media sacramentum reviviscat. Et quanta
gratia producat a sacris reviviscantibus. —

Paragraphus primus. —

An sacramenta cum obice suscepta, remoto
obice, reviviscant, et gratiam producant. —

Notus quaestio an baptizatus v. g. susceptus ab homine adulto,

qui o elicit adum attritionis u eliam adualem habet soluit
etiam peccandi opia deinde post annos lures attritione
aut Confessione reuiviscit bapismus, et Constat gratiam
quam tunc deusel si aduiviscit dispositio requisita.
pro questionis resolutione.

Nota. quid sit Sacramentum informe, fictio, obice. — dicitur
Sacramentum informe, quod est integrum et verum est Sacramentum habens
partes essentielles, sed infructuosum tamen, et nullius gratie
verae, propter indigrositatem subiecti, si enim pars aliqua
essentialis illi desit iam o erit informe, sed nullum.

Fictio nihil aliud hic est et significat, quam defectum
dispositionis in eo, qui recipit Sacramentum, et ille idem est
obice gratie, quam in subiecto indigroso Sacramentum producere
nullo modo potest. ex hoc patet, quod sit receptus fictionis u
ablatio obicis; est enim defectio dispositionis requisita.

Dico ino. bapismus receptus cum obice gratie, eo deinde
amolo probabiliter reuiviscit et Constat gratiam. ita cum
dico Thoma Communiter Theologia.

Plus auctoritate Augustini dicentis per bapismu reuiviscere
salutem, et vitam et remissionem ipsam peccati Confessi; in
ipsa inquit reconciliatione, praedatur, ut ad remissionem
peccatorum eius in unitate proficiat. incipit Sacramentum, quod
acceptum in schismate proficiat o potest, et alibi dicitur incipit

valere idem baptisimus ad dimittenda peccata, ut idem ipse qui
 propter peccatum discordiam operabatur mortem, propter peccatum iustus
 operetur salutem. occasionem sic loquendi donatista dederunt,
 S. Augustino obiciebant enim, se falso hereticos appellari,
 quod defendebant hoc dilemma, ut per baptismum quem datus
 gratia tribuitur, et si prius ergo quis nos est vera ecclesia,
 in qua sola salus futurus si posterior? ergo rebaptizandi
 sunt, qui ex donatistis ad ecclesiam Catholicam transeunt,
 quod tamen fieri debere negant Catholici. hoc dilemma
 ut S. Augustinus solvet, affirmavit baptismum donati-
 starum validum quidem esse, ad informem, nec gratiam prius
 operari, quam hereticus reconsecratus ecclesia.

Plus 2do. ratione baptismus reviviscit quoad aliquos effectus
 ergo quoad omnes.

Plus autem. quia adversarij concedunt posse baptismum removere
 obice. Causare remissionem poenae temporalis. deinde
 si quis dum baptizatus atteritionem sufficientem habeat
 de mortalibus est autem de venialibus, postea vero atteratus
 de venialibus remissionem illorum obtinebit si baptismi dia-
 quoad poenam: nam qui post baptismum mortuus ante novum
 peccatum, recta ad caelum agit, ergo baptismus iam solvens
 Causat illum effectum, si hunc Causat, Cur est etiam

quam sanctificanlem? idcirco enim causal hunc effectum
quia moraliter adhuc reperitur, ergo etiam ab aliis. Qui
enim valeat ad unum vel o ad omnes. verum tamen quis
o videt hoc argumentum continere multum divinationis,
quare eludendum est nostram sententiam tantu esse pro
babiliterem, et maiorem Scholasticoru et S. Augustini
Auctoritatem.

Obiicias imo. solius Augustini auctoritas o videtur
sufficere, ut dicatur tam mirabiliter baptismus reviviscere
nisi fundamentum aliquod habuerit ex scriptura ecclia
definitione, v. ratione, aut traditione; nullum autem
habetur huiusmodi fundamentum, ergo.

R. sufficiens moveri potuisse Augustina ad asserenda
reviviscantiam baptismi auctoritate Clementis Cyrilli
ac Cypriani, deinde rationibus aliis.

Obiicias rdo. hinc sequitur qui tota vita sacrilegi
Communicavit si in fine vite Communicet, quod acci-
piat fructum omnium Communione procedentium.

R. et accipere fructum o vi sacrilegiorum, sed vi sacra-
mentoru reviviscantium.

Dico rdo. an praeter baptismu etiam alia sacrala reviviscant,
valde variant auctores.

68.

sunt imò qui dicunt solum baptismum reviviscere, sunt etiam
 qui baptismum ad omnia sacramenta percontantia. sunt etiam qui dicunt
 ea omnia et sola sacramenta reviviscere, quae characterem im-
 primunt. sunt etiam qui tribus sacramentis characterem imprimen-
 tibus ad omnia sacramenta percontantia. sunt etiam qui de omni-
 bus nova legis sacramentis asserunt excepto sacramento percontantia.
 sunt etiam qui id de omnibus nova legis sacramentis asserunt
 excepta eucharistia. ego existimo cum Rhodis probabile
 esse licet omnino solum reviviscere posse etiam
 alia sacramenta modo possum esse informia.

Ratio est, quia nulla potest offerri ratio cur baptismus in
 acculatione Dei moraliter reviviscat, quae non probet
 alia similia sacramenta debere reviviscere, ides enim reci-
 vitur baptismus, quia manet moraliter, alia vero sacramenta
 non minus perseverare possunt moraliter.

Paragraphus 2dus.

Per quae media reviviscant sacramenta.

Nota duplicem esse obicem, quo sacramentum baptismi redditur
 informe, alius est involuntarius, scilicet is qui baptizatus attentione
 mittit, quam ignorat esse necessariam, alius est culpabilis
 scilicet sciens illam mittit et volens. Inia sunt, quae illum obicem
 amovendo possunt vitam reddere sacramento, sicuti attentione

sacramentum poenitentiae, quatenus hic quomodo hoc tollat baptismi
obiciem.

Dico 2°. attributio sola aliquando est medium sufficiens
ad tollendum obiciem baptismi & tamen semper.

Ratio est, quia quoties obiciem baptismi fuit incurabilis, et
nullum deinceps peccatum commissum fuit, nec contritio
neque sacramentum poenitentiae sunt necessaria ut tollatur obiciem,
quia illa & ipsa sunt necessaria nisi ut tollatur peccatum,
quod hic nullum est, ergo tunc attributio sufficit, sicut suffi-
ciebat, quando primum baptismus susceptus est. si autem
obiciem ille fuerit peccatum aliquod commissum in ipsa susceptione
baptismi, & si post illam peccatum sit moraliter, tunc attributio
& sufficit ad reviviscendum sacrali, quia peccatum quod com-
mittitur ab eo, qui ecclesiae subditus est deleri & potest nisi
per claves, sed tunc autem peccatum commissum est ab eo, qui
ecclesiae subditus est, ut mox patebit.

Dico 3°. sacramentum poenitentiae, & etiam contritio medium
idoneum est, ad reviviscendum baptismi, quoties obiciem fuit
peccatum in ipsa baptismi susceptione commissum, & quoties
etiam post illam peccatum commissum est.

Ratio est, quia si indigna susceptione baptismi sit peccatum, quod
propter ac debeat tolli clavibus, sacramentum poenitentiae medium est.

ad tollendum illud peccatum, quod est obex baptismi, est indigna
susceptio baptismi est peccatum, quod potest subire et debet
clavibus, ergo ille obex baptismi removeri potest per sacra-
mentum, maior est evidens. minor spectat ad gradum de-
votionis, quae.

Plus. omne peccatum quod committitur ab eo, qui vere
fidelis est et subditus ecclesiae potest et debet subire clavibus
sed indigna susceptio baptismi est peccatum hominis, qui
actu subditus est ecclesiae: nam est peccatum hominis habentis
actu characterem, sicut si quo tempore aliquis foret
paucalem, servaret voluntatem habendi aliquod parvum,
peccaret contra vultum, et esset peccatum hominis actu
religiosi; per vultum enim fit religiosus, ergo similiter,
cum homo per baptismum fiat actu subditus ecclesiae, et
accipiat characterem, indigna susceptio baptismi est peccatum
hominis subditi ecclesiae.

U dicat committi peccatum hoc in fieri licet o plane in
facto esse.

Obiicies imo. sacra vivorum operum per accidens remittere
peccata, ad quae o ordinantur, modo ad se contrahit, quia
tunc atterens o ponit obicem gratiae, ergo dicitur ~~esse~~ absit
attributione potest baptismus delere peccatum committitur in actuali
susceptione, et post illam, cum tunc o ponatur obex gratiae

R: n: Ciam dignitas e, quia nullum sacratu remittit peccata se posteriora, alqui la prioribus peccata et bapuzimo sacratu posteriora, ergo.

Obiicies 2do. in sacratu poenitentis, quando exponitur bapuz peccata omnia per oblivionem xpi, dummodo habeatur attritio universalis, dicitur etiam xpm, quemvis o fuerit materia confessionis, ergo licet peccata commissa post bapuzimum o sit materia bapuzimi remittentur tamen modo in sacratu in quo reviviscit bapuzimus si eo tempore, quo reviviscit attritio sacramentalis et universalis.

R: n: La pofitum quomodo nempe xpm peccatum, quod per oblivionem exponitur in confessione, o est materia confessionis, est enim implicite, quamvis o explicite, quia poenitens accusat se de omnibus que novit, et de omnibus dolet, et confitetur absolvit etiam ab omnibus directis et indirectis, materia vera bapuzimi informis o potest esse peccata post xpm commissa, quia nullo modo subiciuntur bapuzimo qui quando fuit peccata o dum erat.

Obiicies 3tio. Peccatum illud, quod commissum est in actuali susceptione bapuzimi o potest deleri per poenitentiam, quia commissum est ab homine o dum subdito ecclesiae, quia homo o fit subditus nisi quando verum est dicere, iam o

70.
Completo, tunc o est peccatum obicit, sed erat antea, aliter
peccatum illud o fuisse Commisum in susceptione baptismi;
sed ante, quod est contra hypostationem.

R. peccatum Commisum in susceptione esse peccatum
hominis subditi ecclesiae.

ad illud quod dicitur baptismus o esse Completum, nisi
quando verum est dicere, est Completum, et ante o est.

R. duo. istud, quando est Completum, si sit sensus, quando
est Completum indifferenter, sive quando Completum ultimo
et ad est o: si sensus sit, quando Completum exindifferenter
et amplius o est nego.

Ratio vera est, quia homo tunc fit subditus, quando im-
primatur illi Character, sed Character imprimatur illi, tunc
quando Completum ultimo baptismus, et adhuc est ex quo
ultimo Completum baptismus, fit homo subditus eccle-
siae: ubi ^{et} isto instanti fit Capax honorum ecclesiae,
illa fit subditus.

Instabit. peccatum fictionis in susceptione baptismi e
indignitas ac illud, sed indignitas est prior baptismi.
Iam sic, quod ^{est} prius baptismi o potest remitti per
sacramentum poenitentiae, sed remitti debet per baptismum

ipsum ^{per} contritionem, cum sit peccatum hominis ad
Christiani.

R. si per indignationem intelligatur aliquo antecedens
negotium peccatum obicitur ^{per} indignationem ante baptismum,
si vero per indignationem intelligatur solum susceptio baptis-

cum tali circumstantia con: ^{est} indignationem hanc
autem nihil impedit, sed dicitur tantum baptismum ^{omni}
tantem talem circumstantiam, nempe quod suscipiatur in

statu peccati. — Ratio vero, cur peccatum indigna susceptionis

non possit deleri per baptismum, est, quia peccatum cui est essentialiter
et intrinsicè impedire efficaciam baptismi, non potest per baptismum
remitti, cum vim illius impedivam habeat sibi identificata

peccatum autem voluntarie susceptionis indigna essentialiter
impeditivum baptismi, ergo per illud non potest deleri, hoc igitur enim
impediret baptismus et non impediret. — restat dicendum, hoc peccatum
subiici debere clavibus ecclesiae, ut verò dicitur solum peccatum post

baptismum susceptu subee ecclesiae intelligi debet ampliative id est ante
obicitur ^{peccatum} ^{commissum} in fidei homine baptizatum post baptismum mortali
liter deinde hoc scilicet ac per sacrum sacramentum ab illo ab-

solvi et sic ante iustificati in hoc casu per baptismum remi-
sserunt tunc omnia peccata, quae ante et post baptismum com-
missa sunt remittentur dylci modo directe et indirecte per

se, per accidens, et Concomitantur. —
 Quis loquela. nam peccata ante baptismum commissa remittuntur directi per baptismum, et quia o. solent unum mortale remitti sine alia, ideo etiam per baptismum remitterentur indirecti per haec peccata commissa post baptismum, et vicissim peccata post baptismum commissa remitterentur directi per poenitentiam sacramentum, quae o. ordina baptismum indirecte: ergo omnia peccata remitterentur tunc directi et indirecti, quod est inconveniens. —

R. con: loquelam et nego ee inconveniens. ubi observa peccata ante baptismum commissa dici posse materiam poenitentiae indirectam, peccata post baptismum commissa ee eiusdem sacrae materiae directam, quod etiam e contrario dici debet de baptismo. —

Instabit enim. sic sacramentum poenitentiae operaretur effectum suum prius natura quam baptismus, ergo baptismus pro posteriori natura iam inveniret praemissa peccata ante baptismum commissa per sacramentum poenitentiae, ergo frustra dicuntur pro posteriori natura directi remitti per baptismum, ergo prius iustificabitur homo, et accipiet gratiam per sacramentum poenitentiae quam accipiet gratiam baptismi. —

R. in illo priori quo attritio cum sacrali poenitentia procedit
legitimum in quantum est remota obicit, et quodam dispositio
quasi ad illa, et remitti peccata, sed tantum removeri impedi-
menta legitimae, etenim attritio cum sacrali poenitentia
est ipsi formalis remissio peccati, sed causa tantum meri-
toria dispositiva remissionis: ergo in signo posteriori legi-
timus remittit, et attritio cum sacrali poenitentia simul.
Instabis rdo. In illo priori attritio cum sacrali poenitentia
solus obicit, ergo operatur.

R. d. ut dispositio est ad reviviscendum legitimi debite affi-
ciendo subiectum, et tollendo Carentiam dispositionis consequens
ut delictiva peccati nego illatum.

Nota. Sacramentum poenitentiae in hoc casu duo praestare, unum
quod disponat subiectum rite efficiendo illud, alterum
quod impetret gratiam delectivam peccatorum, cum autem
disponere subiectum sit prius natura, quam impetere
gratiam, hinc est, quod totaliter prius obicit disponendo subiectum,
nam obex nihil aliud est, quam dispositio subiecti, deinde
vero quod una cum legitimo remittat peccata sine impetret gra-
tiam remissiva peccati.

Rao autem est, quia quando duae causae sunt in eodem signo
expedita, tunc earum effectus sunt in posteriori signo simul

72.
sancit, aliqui baptizantur per remotionem obicitur
sacramentum poenitentiae est remissio, ergo. — deinde sacramentum
poenitentiae est etiam hunc expeditum, ergo utriusque sacramenti effectus
sunt simultanei. utriusque igitur sacramentum concurrunt simul
ad tollenda peccata commissam ante, in, post baptismum, sed
non eodem modo, baptismus enim per se ante et tunc remittit
peccata antecedentia per baptismum. nec accedens vero et indirec-
te et dario tollit subsequenda et vice versa. de poenitentia
loquendo, cuius ratio est, quod baptismus per se sit constitutus
ad peccata antecedentia delenda, sed per gratiam, qua quia so-
potest delere unum sine alio mortali, hinc est, quod baptismus
operando gratiam deletivam peccatorum antecedentium, sequens
etiam et dario intendit delere et delet subsequenda.
verum quidem est, quod gratia secundum se per directi oppo-
nitur peccatis antecedentibus et sequentibus baptizante, quatenus
tamen operatur per sacramentum et concurrat ad illa delenda, nisi
procul sacramentum non suam irriditionem intendunt ea delere,
neque inconueniens debet videri singula peccata tolli per duo
sacramenta duplici titulo. —
Obicitur sicuti obicitur sacramento debet prius tolli quam sacramentum opere-
tur, sed obicitur est peccatum commissum in ipso baptizante, ergo

illud prius doli debet, ergo o remittitur per baptismum nequidem
indirecte.

R: dicitur mai: obier. Sacrali negationis, qui est negativus dicitur, si
requisito debet prius doli positivus id est per peccatum nego.
hoc enim doli debet per peccatum positivus requisitus.

Paragraphus 21us.

Qualis quarta gratia. Conferatur a Sacerdote
reviviscens.

Dico amē. si medium removens obice est Contritio, v. Sacramentum
penitentiae tunc illud medium, et simul Sacramentum reviviscens
promoveunt gratiam v. unicam maiorem.

Rao quia si propter baptismum reviviscens o datur maior
gratia, qua quae data fuit soli Contritioni si praecessisset
baptismus, sequetur baptismum reviviscens nullo modo
esse utilem.

Etur maior. quia ^{si} homo acciperet eandem gratiam duplici
titulo, hoc autem homini o prodesset, et dico Deus o datur
unicam gratiam ob multos titulos, alias propter dicitur, quod
quando quis Contritio ante Sacramentum absolutionem o recipit
gratiam nisi unicum gratiam per Contritionem et absolutionem,
quod o videtur dicendum.

firmatur quia si baptizatus reviviscat per Contritionem causat
per se aliquid gratiae, ergo si reviviscat per Contritionem causabit
etiam aliquid per se, nisi quis dicat baptismum esse minus effi-
cace[m] cu[m] Contritione, quam cu[m] attritione, quod dicere non potest.

Dixi producere per sacra[m] reviviscens per sacra[m] poenitentiae
aut Contritionem gratiam v. maiorem unicam, et in hoc
Occurrunt duae Causae totales partialiter ad eundem effectum,
quia à quolibet produci potest quavis totaliter, sicut
duo equi trahunt currum quilibet solum, sed totaliter, ut solus.

Obiicies imò. si medium removens obicem et sacramentum reviviscens simul tempore producant diversos gradus gratiae, debet dari ratio, cur una gratia producat[ur] potius à medio illo, quam à sacramento v. contra: sed nulla ratio assignari potest, ergo

R. Si assigno hanc, quia quodlibet sacramentum producit gratiam quae valet ad effectus, ad quos non valet alia gratia. gratia baptismi ad Credendum, et servandum. — gratia firmationis ad Trinitatem sive[m] Christi. Coram Tyranno. —

Obiicies 2do. saltem quando Contritio in se vivit duobus sacra[m] poenitentiae et baptizati reviviscanti, tunc non produci[m]ur maior gratia per poenitentiam et baptismum simul, quam per poenitentiam solam, ergo non potest dici seipso una sufficere, pro

utroq. saculo. —

³Confirmatur quia virtus meritoria. finis quae se extendit ad plura
eo minor est. —

Reliam hunc ee maiorem gratiam quando eadem dispositio
est ad duo sacula, sicut idem lumen in aere, est dispositio
ad visionem Petri, et Pauli, et o. ex eo, quod dispositio
ad visionem Petri, est minus efficax, ad visionem Pauli.

Ad Confirmationem R: quod medium, removens obicem
o. est causa meritoria utriusq. gratiae, sed mera dispositio.

Dico Rdo. quanto perfectius est medium, removens obicem, tanto
maior gratia per saculum, reviviscens offertur. —

Rdo est, quod melius est reviviscens subiectum, eo magis
agit causa, sed saculum reviviscens est causa et medium
removens obicem est dispositio: ergo quod perfectior habet
eo intensius agit saculum. —

Obiices ^{istis}. hunc maiorem v. minorem fructu pendere
a sola voluntate Christi. —

R: nostram sententiam ^{o. ius} immergo nos amori esse operantibus,
producedur itaq. gratia ^{o. ius} v. maior dum a medio v.
a saculo reviviscente partialitate. causa o. partialitate
effectus id est utraq. causa producat eundem effectum v.
intentionem. —

Obicitur dō. actus removens obicem ē est dispositio ad ^{74.}
sacramentum potendum.

R: baptizans ex defectu infructuosus pro ipso actu incipit
esse fructuosus, ergo hic actus est dispositio ad baptismum
quod validum sed quod fructuosum, quomodo respectu obicis
se habeat merito ut removens.

Obicitur dō. merita mortua ē reviviscunt fructuosus quando
peccatum removetur per actum meliorem, ergo nec sacralia.

R: n: Etiam disparitas est, quod merita ē sicut causa magis
aut minus operativa pro dispositione subiecti; sacralia autem
cum operentur ex opere operato operantur pro dispositione
subiecti maiorem aut minorem producere gratiam, ideo
quando merita reviviscunt actus removens obicem, est
iure conditio removens ē autem dispositio causa magis
aut minus operativa cum ab initio meritum habuerit totam
gratiam sibi correspondens, sacralium autem totum adhuc
erat suspensum et non dum exercuerat vim suam, quam postea
tota exercebit, quando adierit dispositio, et pro universali dis-
positionis magis aut minus exercebit.

Quod dicitur: Sacralium reviviscens ē potest esse magis operativa quam
fuit ab initio si fuerit formaliter, sed ab initio ē productiva
nisi duos gradus gratiae, ergo reviviscens, quocumque adus potest

praeclarissimo o' produet nisi duos gradus.
R: Distinguedo arsens. Sacralum deo vivens o' est magis
operativum cum aequali dispositione. Subsequens con: arsens
cum inaequali dispositione. nego arsens et. Contiam. —

Sectio 23ia. —

De Causis Sacramentorum. —

Certum o' Deum auctorem et institutorem ee. Sacramentorum
nova legis. —

Pro est. cum enim solus Deus sit auctor et principalis auctor
gratiae, quae per Sacramenta et significationes et Causas, hinc fit
ut nemo possit includere signa practica infallibiles effe-
ctiva gratiae, nisi Deus eam vim et infallibilitatem contineat
ad hoc. Certum etiam est legis nova Sacramenta fuisse instituta
a Christo saltem et Deo et quidem non potestatem
auctoritatis et primariam, ut quae est propria Dei. —

Articulus 1mus. —

An nova legis Sacramenta immediate instituta sint
a Christo. —

Dico 1mo. omnia nova legis Sacramenta fuerunt immediate instituta
a Christo, quia id est definitur in Decretis. 2o in Canonibus
1mo de Sacramentis in Communi ait enim. si quis dixerit Sacramenta
nova legis o' fuisse instituta a Christo in lege immediate
anathema sit. —

75.
firmatur evertendo adversus sententia fundamenta, quia
extrema unctionis sic merito Marci 16. ungebat oleo nullo
argos, et sanabat. eandem iam inscululam promulgabat iam
Iacobus

Nam refert, quod nullibi in evangelij prima huius sacrali in-
scribitio a Christo immediati facta expliciti recenseatur: multa
enim sunt, quae o. sicut expliciti, imo nullo plane modo
ab evangelistis referuntur, et tamen sunt de fide, e quos
illa habeamus per traditionem, et Consilium de virginitate
deixara antea in e. post partum: maior difficultas est uti
habeatur insculutio firmationis a Christo facta, et quidem
Filius sener se in Decreto sacrali ordinis Consilium hanc
inscululam fuisse, quando Mathaei iq. oblatis sunt Christo pas-
vuli, et manus eis imponeret, et oraret; sed probabilius est quod
docet Fabianus papa in epistola rda ad episcopos orientales
inscululam fuisse in ultima oratione in illa die, inquit Dominus
Iesus postquam comavit cu discipulis eius et lavit eorum pedes,
sicut a S. Hieronymo predecessores nostri acceperunt, nobisq
reliquerunt, Christum conficere docuit.
Sacrata o. e. insculula ab ecclesia inde patet, quod in ij nihil
substantiale mutari possit.
Dices. 1. Augustinus l. 3. de doctrina Christiana ait

nonnulla sacra instituta ee. à Christo, quoru in scriptura
mentio est, alioru institutione facta ee. ab ecclesia v. d. ex lib.
R. S. Augustinus e agit de institutione, sed promulgatione sa-
cratoru, ut patet ex Contextu. —

Dico 2°. primariu auctor et institutor sacroru antiquoru
fuit solus Deus. patet dum de Circumcisione, dum de
sacramento legis naturalis. Certum enim est hanc sacra esse
instituta ab alio, nemo enim in illo statu poterat remittere
peccatum nisi solus Deus, in his autem duobus sacris
veri remittebatur peccatum originale, fuerunt deniq. etia
caetera legis scriptae sacra à Deo leg. ac iussa Deo, quo
licet appelletur Moyses, id solum intelligitur de promulgatione
facta à Moyses, et licet Paulus ad Galatas dicat lege
illa fuisse abrogatam ordinalem ab Angelis. cum tamen tantu
intelligitur ^{tanquam} per interpretes et nuntios divina ordinationis. —

Queres imò. An Christus novae legis sacra instituerit,
ut Deus, v. ut homo. —

Nota patet in Christo tam in ordine ad institutionem
sacralem quam in ordine ad promulgationem gratia potestas
Celsitudinis una auctoritatis altera excellentiae; auctoritatis
est potestas suprema ab omni superioritate independens
adeo arguit causam principalem, et quae propria virtute

agit: potestas vero excellentia est quidem instrumentalis
sacrum, quia tamen in genere instrumenti tenet principia-
tum, ut prole iuncta divinitati; ideo potestas excellentia aut
potestas ministerij principalis vocatur.

hac potestas fit in his yfuer, uno quod merito et
virtus possessionis Christi operetur in sacralis, ipse enim sua
Baptisone nomen sacralis de digno virtutem sanctificandi
suscipit. — 2do. quod in fide et nomine Christi
sanctificandi sacra, o quidem quod ad forma omnia
sacrorum essentialiter requiratur expressa nominis eius, sed quia
omnes, qui sacra administrant et faciunt lingua vicarij
Christi et nomine eius agunt. — 3to. quia sic a Christo
eius merito sacra habent virtutem, ita etiam ab ipso
sunt instituta. — 4to. quia ipse ut homo, etiam extra sacra
potuit ferre sacrorum effectum. iuxta illud Luca 10
ut scialis autem, quia filius hominis habet potestatem
in terra dimittendi peccata.

2a. potestas auctorialis, qua Christus in productione et gestis
sacralis, et institutione sacrorum exercet, competit illi
ut deo, potestas vero excellentia competit illi ut homini.
Quares 2do. an potestas instituendi sacra communicari
possit pura creatura.

R: ita ita tamen ut Deus sit causa principalis, homo
delegatus instrumentaliter: Ita enim Deus u. Christus o. p. p. p.
dicere homini p. de voluerit ut aliqua signa sensibilia
significand et gerant gratiam volo et ego.

Quia ulterius iste vere instituit sacra, qui per obedientiam
acceptam a Deo primus determinat, u. vocat ad executionem
Potestatem indifferentem ut habeat effectum u. non sed hic
purus homo per potestatem acceptam a Deo primus hanc
determinat, ergo iste vere instituit sacra.

Obiicit imo. de ratione intrinseca sacrali est institui
a Deo tanquam unico specialis auctore. — U. p. p.

R: de ratione intrinseca sacrali est institui a Deo
ut causa principali ^{con:} instrumentali nego, nec propterea
inferes eum hominem habituram potestatem excellentiam
Christo ut sit datus exaltatus. de regulis. —

Obiicit 2do. esse in lege naturali remedium contra originale
determinaverint homines pro libitu, et acciperint nunc hoc
nunc illud pro signo, propterea tamen sacra o. instituerunt.

R: disparitas est, quod homines hoc fecerint, ut quia
Deus in genere iam determinavit et mandavit illa signa
indeterminata in finem determinatum adeoque si huius decreti aucto-
ritatis est auctoritas istius sacrali ubi etiam nunc accedens
ultra viro alio u. subro, o. instituit eucharistiam, aliter hic
homo faceret illud ante omne decretum et daret vim auferendi.

Articulus 2us.

Quis sit legitimus minister Sacramentorum.
 Dico necessarius sit minister definitus in Florentina, dicente
 hac omnia, scilicet, dibus perficiuntur videlicet ^{rebus} ^{mae}
 verbis tanquam forma, et persona ministerium intentione facienti.
 quos facit ecclesia nunc ad questionem.

Dico imò. Angelus si presentis institutionis est ordinarius
 minister sacramentorum, dico ordinarius, neq. negaverim Angelos
 interdum, ex Privilegio, et dispensatione divina, sacra
 administrasse prout ex l. Amphiprologio narrat. Nice
 phatus fuisse ab angelis sacramentum, quicquid, quam
 Generationem alij piscopi ratam habuerunt.

Nota. si esset ab Angelo bono ministerium factum
 esse habendum illud pro valido, licet enim est opus admini-
 stratum ab illo, qui adum ordinariam legem de iure est
 minister, opus tamen ab illo, qui merito debet presumi per
 extraordinariam Dei voluntatem fuisse de iure, et potesta-
 tem accepisse, ut docet Thomas q. 64. neq. enim Deus
 aliquis est contra minister, ut non possit etiam alij ubi no-
 hibitu, et falsis Consal, Angelus bonus nil contra voluntatem
 divinam et iudicium salubris humano attentare. Præter
 tamen presumendum est, si Daemon attentaret aliquo
 sacramentum administrare, quia hic spiritus mendacij est,

neq̄ existimandum, quod huic Deus res sacras Comit. tal.
Dico 2do: solus homo viator ex vi presentis institutionis
valide potest administrare sacra, saltem ordinariè, quia
is solus dicens est ordinarius minister, de quo Consolat
ex Christi ordinatione, et ecclesie traditione, sed ex his habet.
~~Quis~~ ^{Quis} solum hominem viatorem esse ministrum ordinarium,
eye. — Christus mi: — quia in scriptura. Christus agens
de sacris, istorumq̄ administratione semper sermonem
dixit ad homines viatores, et ipsi administratione Comit.
de ecclesia etiam Consolat, Florentine enim assignat semper
hominem viatorem. —

Nota tamen ō quemvis hominem viatorem posse valide
quavis sacra administrare: id enim v̄ tantū potest, qui
est legitime ab ecclesia ad hoc ordinatus: exigitur.
Baptismus et Matrimonium: de quibus suo loco. Pris.
Septone 7ma Can: 10. si quis dixerit Christianos omnes
in verbo, et in omnibus sacris administrandis habere potes-
tatem, anathema sit. —

Dico 3tio. sacra valide fieri possunt per ministros etiam
malos modo legitimam habeant intentionem, videbitur ex questione
sequenti. —

Quares. An ministri sacrorū dicantur vere, suo modo, scilicet
instrumentaliter, et ministerialiter ferre gratiam. —

78.
Q: dici posse causam mediam gratiae sacramentalis, sicut qui
producit ignem causa caloris mediana.

Ras est quia vere absoluit, vere abluit animam a peccato,
ergo operatur gratiam, sicut quae nec anima abluitur, nec peccata
remittuntur. — hinc Tridentinum sessio 14 cap: 24 et

l: 23. cap: 10. sessione 14 can: 9. damnat eos, qui dicunt
absolutionem sacramentalem sacerdotis esse actum iudiciale,
sed nudum ministerium pronuntiandi esse remissa peccata.

Credenti, qui credit isti esse remissa, — similiter Herculius
Michaelis baij, qui dicebat peccatorem esse vivificari minis-
terio sacerdotis absolventis, damnatus est à Pio 5to. —

Ras est 2do. quia sacra causant gratiam in animâ sus-
cipientis, ergo etiam minister sacerdotum, qui sacra officium
et applicat, quod enim est causa est causa causae. —

Dixi qui officium, nam qui potu minister hanc mechanica
cum officium sacramentum, nullo modo DEUM movent ad
dandam gratiam, et haec in sententia affirmante sacra
causare gratiam moraliter. —

Ras. Si Mater sit causa filij, o datus tamen causa eorum
quasi filius facit, ergo etiam minister causat sacramentum, et istud
gratiam, o potest dici causa gratiae. —

R: disparitas est, quia filius multa facit sine respectu ad
patrem et propria voluntate. libera sacramenta vero nihil operatur,
nisi prout procedit à tali ministerio intentione. —

Abiculus 3lius.

Utrum requiratur Probitas, et fides ministri
ad valorem Sacramenti.

Dico 2mo o requiratur probitas.

Plur ex Dudino: 7ma ca: 12. si quis dixerit ministru in rebus
moraliter existentem modo omnia essentialia, quae ad Sacramtu
efficiendum pertinet, seruaverit o Efficere, aut Effere
Sacramtu anathema sit.

Plur 2do: auctoritate CB: Nephanus Byza Legi
ano ita imperat, si quis ex quavis haeresi venerit ad nos
nihil innovetur, nisi quod traditum est, hoc est ut manus
imponatur id est absolvatur a peccatis. — S. Augustinus
Diadole slo in Joanne, quid aulem inquit fecit tibi minister
malus ubi bonus est dominus.

Plur 3^{io}: raone. si requiritur probitas ministri gratia
Sacramentalis est ex merito hominum, ad hoc o, ergo o
requiritur probitas ministri.

Plur 4°: gratia Sacramentalis o est ex merito hominum si est
ex opere operato, alqui sic est, ergo. — Deinde si adiones Sa-
=cramentales sunt moraliter actiones Christi principalis agentis
incongruum e impedire ab instrumentali agente, siue ministro.
alqui adiones Sacramentalis sunt moraliter actiones Christi prin-
=cipalis agentis, ergo incongruum impediri ab instrumentali

deinde illa sacrorum infulas e foret iam roena mi-
nistroru, qua fidelium recipientiu sacra, aliqui hoc e
indecessens ergo, — quare si minister male velut potestale
eul veluti Canalis, qui sive s. plumbeus sive aureus eandem
aquam derivat.

Dico 2do. fides minister e est de necessitate sacrali, eulde
fide, definitur in Cilio Niceno, deinde Laodicano C. 22a,
in Constantinensi Sessione 22a, ubi damnatur articulus Wiclyff
item in florentino in Compendio fidei ubi definitur baptis-
mum a Judais Paganis aut Schismaticis validum esse.
Item in Tridentino Sessione 21ma C. 4to de baptismo. exant
ea de re plures Canones antiquiores, in quibus Romani Con-
ficia id definirunt, etsi autem in sacra Ecclia loquantur ex
maiori parte de solo baptismo id tamen ob paritatem rationis
dicendum etiam est de reliquis sacralis, modo aliunde o sit
defectus essentialis, puta ex defectu ordinis Jurisdictionis
intentionis, materiae, aut formae.

Obiicies imo. minister sine fide o videtur posse habere inten-
tionem debita faciendi Sacramentum.

Si. quod ad formandam intentionem no validitate sacrali
necessaria o requiritur in ministro vera fides sufficit, quod
cognoscat ab ecclesia aut Christianis Celeberris eiusmodi
actionem veluti Ceremoniam Sacram, hunc enim potest velu-
eam imitari, et facere quod facit ecclesia seu Christiani.

Obiicit 2do. seculari 37 dicitur ab imundo quis munda-
bilis, qui baptizatus a mortuo, quid proficit ei lavatio eius.
R: hunc textu o. iugare. Contra hos, o. enim dicitur
puritas anime a ministro sed a Christo principaliter mun-
dante. — In altero membro dicitur ceteri significatur
lotio corporis nihil proficit, s. statim tangatur alij mor-
tuus.

Cum vero h. obijciunt in Contrariu respondendum
est v. eos loqui de baptismo, in quo error fuit in forma
v. fuisse tantum informem o. invalidum.

Obiicit 3to. heretici et reprobi o. habent remissionem
peccatoru, ergo eam o. possunt.

R: d. autem reprobi o. habent remissionem peccatoru
formaliter con: ministerialiter nego. hoc modo famulus
nihil habens pecunie propriae sepe a alium deferret cru-
menam Domini auro deferbam, in effectibus autem
naturalibus et artificialibus o. requiritur similitudo cum
instrumento, sed cum causa principali, o. enim ^{Latinu} ~~magis~~
dabit esse simile terra, malleo, sed idea quam habet
faber.

Obiicit 4to. nemo potest remittere peccata sine spiritu
s. nam Christus dicit Joannis 20 Apostolis, quando eos
ordinaverit sacerdotes accipite spiritum s. quorum remiseritis
sed heretici et reprobi o. habent spiritum s. ergo nec possunt

remittere. — R. Viridum s. Dari Agrololis ul ostendatur
o posse licite offerri sacra sine Viridum Sancta.

Viridum s. in sola ecclesia verus est baptisimus in qua haereticis
o sunt immo nec ecclesia a geratur nisi ex sua membra
haeretici autem a Corpore Christi et ecclesia proijciunt.

R. Con: baptisimu de Jure o esse nisi solus ecclesia
sed cu haereticis iniuste sibi sumere potest, sicut Vicinia
qua o pertinet nisi ad ecclesiam, tanquam fures sibi
etiam vendicant haeretici.

quod additur ecclesia o nisi per sua membra a gerari verum
e, sed haeretici et aliter baptizantibus ex spiritibus Christi
ac si ecclesia per eos ageret et hoc o in gratiam iustorum
qui sunt filij iust, sed baptizantium, ut fiant haeredes
gloriae.

Viridum s. s. s.

Non necessarius s. Natus gratia, et minister
licite, et sine peccato offerri sacrum.

Nota Convenire doctores in sequentibus, sacerdotem solen
niter offerentem aliquod sacrum in statu mortaliter peccare
mortaliter nisi excusetur ab ignorantia invincibilis necessitate
2do. quando viget gravis necessitas et si quis sit in oriculo
ul sine baptismo ad confessionem moriatur nisi statim baptizetur
aut audiatur, et unicus haereticus sit qui id praestare possit,

in quo Casu cu sacerdos sibi peccati mortalis officio a seipso
elicere Ordinationem, potest imo debet Offerre Sacram, quia
dum propter necessitatem caput omnis irreverentia erga Sacram,
sicut Caput quando quis Constat illud indigno, ne publice eum
infamet. — 2^oo. Sufficit, ut quis sibi peccati mortalis
Conferatur ante administrationem Sacram, nec quis est ulquies
officialis nisi tamen debeat Celebrare. missam, quia nullibi
est ei precepta Officio imo dum ecclesia particulatim
precepit, ut quis sibi peccati mortalis ante susceptione
Eucharistia Officiatur: ex enim huiusmodi preceptum
patet ex Tridentino Sessione 23 c. ultimo: hoc ipso quod
nihil precepit de eo, qui Sacram alia Collaturus, aut
sumpturus, Constat in his o. requirere hoc. 2^oo. hoc
obligatio Offerendi Sacram in statu gratia o. oritur ex
precepto positivo nullum enim est ad ipso Jure natura.
Dico 2^oo. obligatio administrandi Sacram in gratia. oritur
primario ex sanctitate et dignitate sacram ipsiusq. actionis,
qua administratur. — 2^oo tamen oritur, et multum
augetur ex eo, quod minister ad tale munus se singulariter
per Sacram aliquod Consecratus et Regulatus.
Dico 3^oo. ratio quia Sacram in se et moraliter merita
et Languinem Christi; eorumq. ministri merita et Languine

Christi deus, idq. in Persona Christi, quam immediate
sustinet, aliquid est Contra dignitatem Christi Sacerdotum, Cur
peccator hostis ea administrat, est enim indecens saltem in munus.
Vanta dignitatis tam immediate personam Christi sustinere, ita
ut sit unus agens cum Christo, sicut estet Contra dignitate
Regis, si quis in eius mensa manibus sordidis pellicula convivis
vina infunderet.

Rao 2da pars est, quia hoc ipso, quod aliquis se per sacrali
susceptionem dedicat ad Godum aliquos munus suscipit
particularem obligationem, illud decens observari, praesertim
si ad hoc singularem gradum quasi honorarium munus
percipiat, quod ad legitimam functionem excipit, eamq.
facilitet, sicut v.g. esse in tantis periculo omnes Subditi tenentur
salutem principis defendere, praesertim si tamen tenentur
publici magistratus, adeoq. negligentia, quae estet in alijs medicis
in his est valde gravis.

Dico 2do. qui in peccato mortali Sacralium administrationem
mittit unum peccatum sacrilegij.

Rao. quia necessitas poenitentiae est oritur ex peccato poeni
tentiae, sed religionis, ac poenit. ipsius omisio moraliter unum
peccatum, cum ipso peccato irregularitatis constituit, sequens
est Committit duo peccata impoenitentiae, et sacrilegij.

Dico 3tio. Laicus, qui est solemniter nec tanquam ordinarius
minister, sed solum in Casu necessitatis in peccato mortali

etiam sciens, et prudens baptizal o peccat mortaliter ita
divus Thomas. — Raso. quia talis minister o est ad hoc
Secratus, nec ministrat Sacralum ex officio, sed veluti per
accidens et necessitate, in quo Coste o est tanta deformitas,
si quis extra statum gratiae Sacralum ministrat. —

Dico 2°. neq. Sacralis peccat mortali obstruendus in neces-
sitate baptizal sine solemnitate, eo modo, quo de laicus pabul
ministrans peccat mortaliter Suarez. —

Raso. quia etiam talis o quasi Secratus et ex proprio officio
id munus obit. idem sentit Suarez de eo, qui extra neces-
sitate baptizal sine solemnitate, et privatim, aliud dictum
est de sacerdote v. episcopo, Sacralum. Firmationis, in
charitativa poenitentiae ordinis extrema unctionis, quoquo modo
ministrante, qui cu nunquam o ex officio proprio a sacerdote
v. episcopo ministrantur, nunquam sine peccato mortali
Sacralis a ministro peccat mortali peccat ministrans. —

Dico 3°. ministri Sacrali matrimonii, qui sunt Contrahentes
si in peccato mortali Contrahant licet ex Comuni sententia
peccent mortaliter, quatenus indigni suscipiunt, Sacralum,
o tamen quatenus ministri sunt. —

Raso ultimo. quia illi duo actus sunt sibi subordinati re-
= spectu quorum o videtur ee nisi unicum proceptum,

quemadmodum etiam qui missa in peccato celebrat, peccat bis
semel peccando, semel Communicando ul docent Bozo Beniquez.
Rao est. 2da. quia Contrahentes matrimoniu o sunt ministri
ad hoc Operatum, hinc multo minus peccat mortaliter Sacras
aspiciens matrimoniu et benedicens Contrahentes, quia ipse o
minister huius Sacrali Vasquez.

Dico 6to. o peccat episcopus Officiens Chisma u benedicens
oleum infirmoru Constitutus in mortali.

Rao est. quia ha o sunt actiones proxima Sacralis, sed ante
preparationes materialu. — ex his

Colliges ad reliquas Ecclesiae functiones o emigit statum
gratia vj ul Episcopus Secret Ecclesiam u Cathedra,
ul benedical Corporalia verles Sacras deat: Contra Medicam
similiter ul Diaconus et Subdiaconus sacro ministrant. Item
dicendu est de Concionatore. Solemniter predicante.

Articulus 5tus.

An minister licite Operi possit indignis Sacra.

Nota. nomine indigni o intelligi eum, qui o est Casus Sa-
crati, quia hinc in nullo Casu Operi potest vj Ordinare
o baptizatum, absolvere. o dicitur. Item. per indignu itaq
hic intelligimus illum, qui recipit quidem veru Sacram.
o lumen gratiam Sacra, ipse obicem positiouem perire pe-
ccatum, quod e est publicu v occultum. publicu dicitur,

si v. maiori parti civitatis v. omnibus parochiis, v. parti
maiori Consuet. quando plures sunt quae decem. Item publicus
Censurus peccato qui per contumaciam iudicis est infamis.
Sed non autem imo minister saltem cu. Commodi potest
Denique omnimode evitare, et ingredi peccatum indigni sus-
ceptionis. — — — ~~Ita~~

Suppono 2do. minister sacerdotum regulariter saltem, et per
se loquendo obligari, ad sacralia s. ministranda indignis,
Suppono 3tio. nunquam licere ministro iuvicare aut vendere
alicui profane s. vel accipere sacralia, quando ita ab ipso novo
peccato illud accipere s. potest. Difficultas autem est
an nunquam dari debeat indigno sive publico sive occulto
sacralia profane s.ucharistia.

Dico 2mo. neganda est uharistia publico ecclesiae sive
publici sive privati eam petat ita Communiter Theologi
cu. dicitur Thoma.

Ratio quia hic locum habet propositum illud Mathaei ultimo
nolite sanctum dari canibus. deinde quia sic docet Cilia
et B.C.: denique quia sic exigit Reverentia arguere
sacralia, et debentur si solent et prudenter dispensari.
Adverte tamen dari debere uharistiam ecclesiae s. deest
signa poenitentiae publica: sic enim dicitur ecc. peccatoribus
licet, cuiusmodi signa sufficiunt Offensio etiam pro sumpta,
et s. fuerit ab illis, et s. quos, s. fidei accepta s. p. sione.

quia hoc ipse definit publice et infamis, datur nihilominus
 exceptio huius regulae in articulo mortis, nam tunc est sola
 occulta voluntas, potest ei publice administrare sacramentum, tunc
 est extrema illius necessitas, non valet illi scandalum, quod oriri
 tunc potest, maxime cum possit illud statim tolli publicano
 officio prius respiciendo.
 Sicut dicitur. Tucharichia est neganda peccatori occulto publice
 potendi, colligitur ex peribulo ufa ecclesiae et exemplo Christi,
 qui sic Judas hoc sacramentum exhibuit.

Hoc verum est, quia id videtur postulare prudens et ordinata
 paritas ecclesiae, ut nemo publice reputetur a sacramento, qui
 est publice comprehensus de crimine, et propter Jus ipsius
 peccatoris, sed propter Jus Communitatis Christianae, qua
 nulla incommoda pati potest, respondet enim multi averit
 a susceptione sacramenti ^{ne minister} timentes ^{nomine} offensam etiam per
 iniuriam cum insigni Confusione accedendum negarent, atque adeo
 advertit Coenae Christi casus Jure suo, quod habet ne delectus
 indigno.

Obicitur autem propter Jus alicuius Communitatis aut ut alicuius
 privati fama seruetur et debet dari innocens praeferim
 Christus, sed hoc fieret, si indigno daretur Tucharichia in
 aliquo casu licet.

Ita dicit Christus ut indigno suscipientis fama seruetur, aut
 solatur Communitati, praesertim dicitur, ne honor Dei magis
 laedatur, si homines plures averterentur a susceptione sacrali.

Obiices 2do: si mihi Constat occulte aliquem Communicare
ul Sacram hostiam proicial in Perguliniū debeo negare, ergo
etiam hic. —

R: n: Etiam. quia illa proicere sacra hostiam est positiva quada
Contumelia, Cum, ut velle adimere honore sacro, ad verbum in
gere indigne o est de honoratio ^{nisi} negativa ex eo quod suscipiens
accedit indignus. —

Quares 3do: an possit Sacerdos peccatori occulto Pucharistia
publice pulari. Sane hostiam o Sacerdotum, ul sic famam
pulari et Reverentiam Sacrali servat. —

R: negative. quia daretur regulo occasio delicti idololatrie.

Quares 2do: an danda sit peccatori occulto pulari in occulto.

R: negative. quia quod in publico o negatur occulto, hinc
sit, ul evidetur infamia, ergo in occulto ubi hanc rem cepit
negandū est Sacralium, ad hoc enim obligat lex univofalis,
o Sacerdoti sacra indignis, nisi rationabiliter necessitas exigat
aliud. —

Quares 3do: An Sacerdos possit o debeat negari Pucharis
tiam, quem ex sola Sessione indignū novit, du videlicet,
quando natus avertit testis neg e aliud periculum revelationis.

R: negative. si ex negatione sequeretur indirecta peccati re
velatio o exprobratio. imo etiam quando ea o loquitur, quia
hoc redderet Sessionem odiosam. —

Colligas quid de reliquis Sacralis dandi debeat, dargimus,

84.

Obfirmatio, extrema unctio peccatori occulto publice, aliter negari
debet, ab eadem ratione, ut ab absolutio Sacramenti cum
o delicta nisi seculo nunquam dari potest indigno. igitur separari
in hoc Casu entius firmare debet absolute, ut absolute firmo,
quia Sacramentum hoc dari o debet nisi post diligens examen
de merito suscipientis. utrum denique Contrahere possit mali
monium cu ea quam sit ee. in peccato, et utrum peccato Caro
=chus, si sciens apud alibi videndum alibi.

Articulus 6us.

Quid et Intentio sit in genere.

Attendimus nec fidem, nec Probitalatem ministri, ad
valorem sacramenti requiri, Cuius ratio est. sola.
Christi voluntas, qui in favorem suscipientium
nobis effectum Sacramenti pendere a bonitate aut fide ministri
nunc de huius intentione agendum.

Dico 1mo. actus ille voluntatis, qui dicitur intentio est
Tendentia interna voluntatis in finem per aliqua media
nomine Tendentia intelligitur desiderium efficax finis, hanc
intentio requiritur ut violator legitime ordinabilis Sacramenti
valide Official.

Dico 2do. Intentio multplex alia positiva, qua voluntas
per actu positivum aliquid appetit, alia negativa, qua est
negatio actus, qua voluntas debet prohibere, ut si sit ea

hominem interfici a seruo, quem debet prohibere, et potes nec pro-
hibes, mors illa tibi voluntaria est, in iudicative. Interprelativè.
2°. Intentio positiva alia est directa, qua volumus aliquid
in se ipso ^o standum in causa, alia indirecta, quando volumus
causam, ex qua videmus secuturum effectum, v. g. inebriator
aliquis providens se iuraturum si inebrietur.

3°. alia est actualis, qua adhuc perseverat, alia habitu-
alis, qua revera fuit sed praeterita est, nec perseverat, v.
in se v. effectu, ut cum quis mane suos adus deo offert,
datis intentionis oblitus plures adus sicut dicitur.

4°. Intentio actualis, alia est formalis, qua re ipsa actu
existit, dum aliquid executioni mandatur, alia virtualis,
qua postquam suscepta est ^o amplius in se ipsa manet,
sed in aliquo solum effectu per illam antea ^o ratione
cuius illa consistit influere in opus, v. g. mane aliquid se ad
in viam ul. Romam eat, et beneficium ibi consequatur,
Cogitat ille quidem initio profectiois de beneficio, sed reliquo
tamen die in varias cogitationes distractitur, dicitur tunc
Intentio illa perseverare virtualiter, quo durat profectio
Romam usque.

Quares in quo Intentio virtualis distinguitur ab habituali,
R: in eo distingui, quod quamvis Intentio virtualis in se
ipsa formaliter omnino praeterit, maneat tamen in aliquo effectu
qui est connexus cum eo effectu, quem imperavit prima intentio

hac autem Connexio in eo est facta, quod hic effectus posterior pertineat ad eandem seriem actionum ad quam pertinebat prior effectus, qui fuit coniunctus cum intentione actu existente qua iuxta imperavit totam hanc seriem, Cum enim dico volo facere. faceré, dico etiam volo etiam ire in ecclesiam accipere vestes sacras, ne ad altare deat. exempla etiam est manifestum in rustico, qui toto die laborat in agro ad alendam familiam, nam mane ex intentione vult laborem totius diei, qui pertinet ad eandem seriem actionum ita ut si petas à rustico quare laboreat, dicitur respondurus sit, quia volo alere familiam.

Articulus Septimus. —

An ad valorem Sacrali sufficiat in ministro voluntas Conendi actionem externam solum. —

Sensus questionis est, utrum ad valorem Conficiendi Sacrali sufficiat, si minister ponat exteriore actiones requiritas, v.g. abluat et verba forma proferat, etiam si prater hanc nihil aliud intendat nec implicite nec explicitè.

Pro. o sufficiat intentio faciendi exteriore actiones ad similitudinem actionum, quae sunt ab ecclesia, sed requiritur intentio faciendi serio, quod facit ecclesia.

Contra. quia Officiarius Sacrali debet velle exercere facialem potestatem sibi traditam, ergo requiritur facialis intentio

et sufficit abluere. baptizandum iocose, sicut si princeps
ex loco ferat sententiam mortis, nullus iudens iudicat reu-
vere ad mortem damnari.

Confirmatur. minister debet agere in iuxta Christi potestate
operari nomine suo, ergo ad Christi nomine operetur, debet
illud determinare, etenim potest sacerdos dicendo hoc est
est Corpus meum. intelligere. Christi Corpus, et hinc sum,
ergo intelligat Corpus Christi requiritur specialis intentio,
nec sufficit nuda prolatio verborum, quae si sufficeret sacer-
dotes ad mensam quicquam ad Corinthios omnem panem
consecraret, qui est in mensa, quod est absurde, deinde
florentina, et Tridentina requirunt ut minister intendat
facere quod facit ecclesia, quorum verborum sensus est,
quod debet intendere. facere illas actiones, quas facit
ecclesia, sed quod debet intendere, per has actiones effi-
cere id quod facit ecclesia.

Obicitur imo. ad valorem Contractus est requiritur intentio
indignitatis; ergo cum minister sit nuntius Christi, est
requiritur etiam illius intentio.

R: n: Etiam dignitas est, quod minister agit ex speciali
potestate sibi tradita, ut ex illa agit, et sit nuntius.
Adverus tamen ad administrationem sive consecrationem
eucharistiae est requiri intentio ministerii, quia illa potestas
est sibi tradita, sed legem sacri factum. reliqua vero de iure.

qui negat Characterem, & propterea baptizare valide, quod nudus
Nola 2°. neq. requiri ut velit explicitè agere. lingua minister
Christi, quia gentilibus negans Christum potest valide baptizare,
si velit facere quod intendit Catholica ecclesia.
Obiicit 2°. bapuzimus, quo Athanasius adhuc querelans cu puenit
Hebraeis eos baptizavit, representando persona episcopi, fuit ab ecclesia ratiocinatus,
sed puer ille o. poterat velle abluitionem ut facram cum solu
luserit, ergo o. requiritur ad valorem sacrali intentione faciendi
ut rem faciam.

R: Athanasius ludendo quidem baptizavit sed deinde serio
examinatum respondisse quod habuerit vera intentione faci
endi Christianos, neq. etiam alios qua Catechumenos
baptizavit, locus ergo si solus sit o. valet si iungatur
cu voluntate faciendi quod facit contra valorem
sacrali o. excludit.

Obiicit 2°. illa voluntas sufficit ad sacrali, que sufficit
ad ponendas conditiones, quibus potest fieri gratia,
Sed actiones externas sunt conditiones illae, quibus potest fieri
gratia, ergo sufficit ad sacrali, et gratiam ferendam.

R: actiones externas o. esse conditiones ad ponendam
gratiam nisi sint factae nomine Christi: haec autem
denominatio procedit ab intentione agendi in nomine
Christi, et ideo est quia minister est sicut instrumentum

inanimatum ad per modum vicarij.
Obij: 3tio potest assignari obiectu, quod debeat velle.
minister per illas actiones externas, etc.

Plus. nam illud deberet ee. gratia, sed hanc o debet
velle minister nam haereticus o habent intentione generari
gratiam, quia o credunt eam causari a sacris, et
tamen eorum baptizatus valet, Item quidam gentilis
potest valide baptizari, etsi nihil sciat de gratia generari.

R: gratiam esse illud obiectu o tamen necesse est, ut
minister eam velit explicito, satis est implicite, hoc
est modo velit aliquid identificatum cu gratia, u Con
nexu necessario cu Collectione gratia. hinc valent
omnes intentiones hic u similibus verbis expressa volo
per has actiones facere, quod per illas intendit facere ecclesia
u quod per illas fieri vult instituens, u volo illas pro esse
meliori modo quo possit.

Collige 2mo. quomodo adheus, et haereticus possit valide
baptizare. si nempe velit facere actione ul sacram, o
2du sunt proprium iudicium sed iuxta iudicium ecclesiae.

Collige 2do. quomodo sit obiectu intentionis ministeri ad nonie
actio externa, ul religiosa ul sacra, ad hanc intendere debet
intendere minister, sed est o nuda actio externa, sed. tam ul
ul excommunicatam sacra ab ecclesia.

Qualis ergo Intentio ex parte ministri ad valorem
Sacramenti requiratur.

— Dico 1°. — Sufficit intentio habitualis juris, quae dicitur
— perseverat in negatione retractationis, quia si huiusmodi
— Sacramentalis est humana et libera, cum ista intentio
— est existat nec in se nec in effectu, nec virtute, ergo
— nullo modo influat in actionem sacramentalem. —
— Contrarij intelligendi sunt de iure habituali et
— virtuali.

— Improbabile etiam videtur, quod dicit Valentia, ad valorem
— Sacramenti per totam vitam sufficere intentionem, quae
— minister suscipit ordinem modo istam retractaverit, et
— ista ista Sacramenta ministrare. —

— Obiicies 1°. — plus est requiritur ad Faciendum Sacramenti, quam
— ad illud suscipiendum, sed intentio habitualis sufficit
— ad suscipiendum, ergo etiam ad Faciendum.

— R: n: mai: et Paritatem. — dignitas est, quod susceptio
— est exercitium activum facultatis potentialis sicut est
— Effectio. ista Libris Sacerdos ungi potest, et potentiam
— alteri ministrare unctionem.

— Obiicies 2°. — populum hodie efficaciter alicui Sacrificium
— quod Cras celebrabo applicare, et manibus ei applicatum,

88.
Et si de isto nihil amplius cogitem modo o habeam volun-
tatem trariam ante Celebrationem, ergo opus similiter
efficaciter velle, ut pronuntiatio forma Esecrationis respondeat
hanc Cras à me futura habeat sui effectum, Et si
cum illam pronuntio, o habeam intentionem Gerandi
sed ex alia occasione id faciam.

R: Cessante antecedente negante Chiam. dignitas est, quia
voluntas illa in Casu antecedente o debet me movere
ad aliquid ulterius operandum, sed solum movere debet
divinam voluntatem ut Naturae sacrificium sit, eius
fructum alteri offerat, sedus vero est de Esecutione
sacrali, quam mea libera voluntas physice debet
causare applicando potentiam activam ad actu externum
operandum.

Dico rdo. ad valide Esecutionem Sacram o sufficit
intentio indirecta quia actio Sacramentalis est exercitium
humanae potestatis liberae, sed id quod fit intentione
indirecta o est exercitium potestatis humanae, et liberae.

Plus mi: quia si Judex praevidens sequitur dormientem
pronuntiare sententiam damnationis, sicut se somno
nemo diceret illum sic exercuisse potestatem Judiciale^{em}
proferendo sententiam illam, et nemo diceret rem esse
legitime damnatum, cum autem o est vere damnatus?

— certe quia damnatio illa est ad exitum humanae voluntatis
— et libera, ergo quod dicitur dicitur intenditur est consensus
— liberi voluntatis. — adde blasphemiam in ebrietate
— est esse voluntariam ad voluntatem, id est obiectu voluntatis
— liberi agentis, sed est ipsa actio formaliter libera.
— Dico. voluntarium indirectum sufficit ad peccatum, ut
— si quis se inebrietur nesciens fore ut inebrietur blas
— phemetur, peccabit peccato blasphemia, ergo etiam
— intentio indirecta sufficit ad faciendum sacrilegium.
— R: n: Etiam quia plus requiritur ad sacrilegium, quam
— ad peccatum, nam ad hoc sufficit voluntarium negativum
— est ad sacrilegium, vide etiam casus humanos.
— Dico 2°. actualis Intentio est quidem optima et
— tamen necessaria, sed sufficit virtualis.
— Ratio una pariter est, quia moraliter inoperabile est
— semper in administratione sacrorum actualiter habere
— intentionem, et attentionem illam ut animus est distractatur.
— Deinde quia virtualis haec Intentio, de qua supra.
— plane influat in actum moraliter et facit actum
— vere humanum, quo circa etiam ad obiectum sufficit.
— sicut ad peccandum, merendum et c.

Dices si virtualis sufficit, sufficit etiam indirecta. — 89

Plur. ideo virtualis sufficit, quia licet o existat, manet tamen in aliquo effectu, et indirecta etiam in aliquo effectu manet ergo.

Plur mi: Cum Da loquor. scio me dormientem fecerare. volo itaq in eu finem dormire, ut fecerem, quando deinde in somno fecero, intentio fecerandi manet in somno durante. tanquam suo effectu, ergo intentio indirecta manens in effectu sufficit, sicut sufficit virtualis manens in aliquo effectu.

R: no paritatem. dignitas est, quia intentio indirecta nullo modo potest influere in actum. sicut virtualis. Cum indirecta illa operetur effectum, ut potentia pro illo tempore o sit Capax influxus ut pote o libera dunt. e contra virtualis hanc potentiam liberam dunt, quando dicitur manere in suo effectu, ita ut si potest, quare hoc facis statim operans daturus sit rationem.

Instabis. o requiritur libertas quando fit adu sacratu sufficit si ea preceperit, valet in eo, qui per procuratorem contrahit matrimonium, procurator enim malicia eum

Contrahere potest ex mandato Domini, tempore quo dominus
dormit, in quo casu dominus, qui est minister sacrali,
sacratu ferret o existens in statu libertatis.
R: ministrum in hoc casu valide contrahere, quia liber est
in suo procuratore.

Dico glo. ad valorem sacrali sufficit Intentio Conditionata
de praeterito, et de praesenti, de futuro vero o sufficit
exceplo matrimonio. — quia pars de Conditione pra-
teriti v praesentis certa est, quia Intentio huiusmodi
hoc ipso quod posita sit aut conatur hic et nunc conditio,
fit absoluta, sed conditio de praeterito aut praesenti v
est posita v o. si est posita est absoluta Intentio,
si o est posita est absoluta Intentio o proventu sacrali
hic dubitabis amo. an si dicam ego de iam absoluto
si Deus iam videat de cras daturum elemosynam sit
Conditionata de futuro efficitur

R: ee de praesenti. quia Deus vidit iam ista daturum
v o daturum.

Dubitabis do. an quando quis iurat se ferre sacratu
uni et tamen ferat alteri, tunc alteri valide ferat,
ul si iures de absolvere viru, et est mulier, de.

lapidare marem, et est foemina. —
 R. valide. Officiu Sacratu, quia in sacerdotu collatione
 exeglo matrimonio minister habet et habere debet in-
 tentionem Officiu Sacratu homini presentu, quiquis
 ille sit, si tamen minister in actu signato et expleto
 dixerit, nolo Offere. Sacratu nisi tali personae, tunc
 si o opret talis Sacratu o Offertur defectu intentionis.
 Quid rda Baris. quod Intentio Officiu Sacratu dicitur
 mala de futuro o sufficit, quia dicitur de futuro ago
 ista alicui actui suspendit actum, donec ponatur
 conditio, quando vero postea ponitur dicitur materia
 et forma sacerdotu non o fund, et conditio ista o
 sufficit. — ista Baris conclusio quod matrimo-
 nium collatu sub condicione de futuro possit ee validu
 e Communi Theologoru, quia Contractus socii
 celebrari solent sub condicione de futuro, et tunc inci-
 piunt ee validi, et obligare Contractus quando ponitur
 dicitur, illi enim actus morales durari possunt et suspendi
 usq ad tempus assignatum, nisi retrahantur. —
 Dices, ergo etiam solent dari absolutio sacerdotalis sub Con-
 ditione de futuro cu absolutio sacerdotalis ag, sit actus

moralis ¹⁰ sacra matrimony.
R: quod absolutio sacralis de futuro a sit valida, contra
nobis ex ferretur usu ecclesie, qui nunquam tales abso-
-lutiones approbavit, unde videtur ecclesia accepisse hanc
Traditionem a divina institutione, in matrimonio diu
habemus praxim ecclesie contraria, nempe quod valeat
ineffectual celebratur sub Conditione de futuro, quando
Collatio posita est et o ante, unde nulla e paritas que
ad hoc inter sacra. penitentia et matrimonij, nam
si ideo absolutio posset dari sub Conditione de futuro,
quia absolutio est actus humanus sequeretur eandem
absolutionem dari posse absenti, et o exigere. Certa
verba, quia matrimonium o exigit Certa verba, et potest
Contrahi inter absentes, unde Concludo ideo posse matri-
monium celebrare sub Conditione de futuro, quia exigit, ut
utriusq. sacra Collatio sit actus humanus, Quibus
tamen ita utriusq. instituit sacra ut voluerit ita
matrimonium celebrari, penitentiam o posse, quod ante
Quibus ita instituit ea eo Colligimus, quia ecclesia
ita ferretur ita sacra. Collat, et o aliter, quod per
Constante Traditione didicimus ab Apostolis, et eorum Successoribus.

gi.
Dico 2° ad valorem sacrali requiritur, ut intentio ministeri
o habeat Contrariam intentione ipsi prevalentem, illa
autem prevaleat alteri, quae magis efficax et absoluta
est, quam altera, utpole quam illa magis efficax includit
aut imperat.

Huius declaratum exemplis, si enim 3° dicas Officere
volo Eucharistiam, sed 4° sacrificium offerre volo,
u hoc ideo dicitis, quia iudas in missa o offerri sacri-
ficium, et si id faceret offerri, vellet Sacrare, tunc
verè Sacraret, quia voluntas Sacrandi prevaleat vo-
luntati o Sacrificandi; si vero ita vis Sacrare
et o offerre sacrificium, ut si iudares in missa
ae sacrificium, vellet tamen Sacrare, tunc
o Sacraret, quia voluntas o Sacrificandi prevaleat
voluntas Sacrandi.

Nota: quando intentiones sunt reversa, et Charitas
ut cum minister intendit facere, quod includit Christus,
o tamen quod facit ecclesia Romana hunc notandum
e quid precipue intendit, si enim primario intendat
facere, quod Christus includit alia intentio o e efficax,
sed 5° additionalia tantu, id e nolo facere, quod facit ecclesia,
nisi illa faciat quod fecit Christus. si tamen.

primario et absurde intendat o facere quod facit ex hys,
etiam si sit illud, quod facit et hinc hinc o facit
sacrum, quia omnino o habet Intentione debita.
Quid. Respondes ad hunc casum. Petrus et Paulus
baptizant eundem puerum, Petrus dicit, ego te baptizo,
si Paulus te o baptizat, si autem te baptizet ego
te o baptizo, Paulus vicissim dicit idem quod Petrus,
quare uter horum baptizet.

R: neuter in eo casu baptizare, quia intentio unius
destruitur per intentionem alterius, a qua se reddidit
dependentem per appositam conditionem istam,
hac enim conditione posita in se. Paulus
concipit Intentionem talem, qua destruit
Intentionem Petri, et Per ista
aque destruitur, Ideo neutra potest
operari. Articulus ultimus.

Quid requiratur ex Parte suscipientis

Sacrum.
Dico amo in adultis necessaria est aliqua dispositio.
Nao in sacralis morbuorum requiritur adus aliquis

Supernaturalis v. ad beatissimū actus fidei, Deinde si 92.
mortale Comissum saltem abditio, quae est etiam necessa-
ria ad penitentiam, porro ad sacra vivorum requiritur
Status gratiae ne eorum efficacia impediatur, et in ve-
rentia irrogetur, Deinde saltem veniale est, si suscipiatur
sine bono aliquo motu voluntatis, et sine ullo conscientiae
sensu.

Dices autē. o videtur requiri illa dispositio in suscipi-
ente, si sacra sit necessarium signū gratiae, et
o potest ee signū falsū, sed ita se res habet,
ergo Sacramentū semper producit gratiam, siue adit
dispositio, siue o. — R. Sacra o ee signū
gratiae absolute seu conditionale nisi ponatur obex,
quod verū etiam est dunc quando ppter obicem o cau-
satur gratia.

Dices ad. saltem in eo Adulto, qui habuit aliquo
tempore usum rationis et o vivit in mortale o videtur
necessaria dispositio, ut recipiat gratiam.

R. dictū Apostoli universaliter verū ee, quod sine fide
impossibile sit, placere Deo, atq; ad eo adultus, qui
aliquando habuit usum rationis o potest fructuose recipere

ubi prohibetur baptizari amens, qui ante amensiam ^o 93.
ostendit voluntatem aut electionem baptismi.

Quæres imò. qualis debeat esse deservientis intentio?

R: o debet necessario esse actualis, sed sufficere
potest habitualis imò aliquando o tamen semper
sufficit generalis, et interpretativa tantum, quam
habere censetur quilibet eo ipso quod vixerit Chris-
tiane. — Rao. extrema unctio ministrari
solum versanti in extremis, modo Christiane vixerit,
quamvis nec scierit nec scire possit, quid fiat, quia
cum fuerit Christianus censetur habuisse volun-
tatem o carenti medijs ad salutem utilibus. —
quod Eucharistia sic o detur, in causa est aere-
rendia debita. eadem intentio sufficiens ad extrema-
unctionem sufficit etiam ad confirmationem o vero
ad ordinem et matrimonium quia o quicumque vivit
Christianè vult ducere uxorem, aut ordinari, possit
tamen sufficere ad baptismum per ~~accidens~~ in adulto,
quia si aliquis factus catechumenus nunquam cogitasset
de baptismo deserviendo deinde incidere in amensiam,
aut excideret Christianem in qua includitur voluntas ser-
vandi omnia præcepta, et postea in extremum veniret
in mortis periculo, deberet baptizari, alioquin o possit

per accidens, cum enim iustissimus sit sollemnis professio
legis Christi exponeretur fides Christiana magno
iunio, quod omnino cessaret si Verba ei mors imi-
neret. L

Auareo rdo. Non etiam ad Sacramentum omnimoda suffi-
cient meri habitualis imo generalis ista interpretativa.
R: affirmative. si dolor ad sit per signa externa
expressus ut si agrotus o zelito Confessario signum
doloris externi exhibet, petens à Deo veniam levans
oculos in Caelum et cal. post vocalis postea Confessarij
dandi illi absolutionem valide, quia ille, ut Luzono
vixit Christiani ergo habet intentionem eandem ac
ille, qui suscipit extremam unctionem.

Nec apparet dignitas, quod dolor ad Confessionem
debeat dirigi, gratia postuland. Ergo, Suarez. quia
materia huius Sacramenti est dolor foris expressus, si
ergo ad sit generalis intentio. Sufficiens ad alia Sacra-
valida est absolutio, unde Confessal layman o solum
post se debent dari tali moriendo absolutionem,
quia si datur absolutio nullo incommo du sequi potest,
si nullo negetur sequitur in dante attento mori aeterna.

Cum obicit Ligo o. p. p. iudicem in dare iudicium. 24.
n. ad instantiam patris. —

Requendum est sufficere instantiam habitalem, et in
terrelativam. —

Obicitis rno. si sacrum ad valorem essentialiter requi-
rit intentionem, semper eam requireret, sed o. semper
requirit et potest in parvulis, ergo o. essentialiter. —

R. D. maiorem. si exigent essentialiter ex natura sua
Con: essentialiter ex institutione Christi nego mai:
quia Christus id voluit exigere in adultis, quod in par-
vulis, aut semper de his o. exegerit, at. Grauum est
ipsum Clementia. —

Obicitis rno. Innocentius in his capitulis maiores de
baptismo aperit, quod hunc sacramentalis operatio imprimat
characterem, quando obicem contrariae voluntatis o. invenit,
ergo sufficit quod adultus contraria voluntatem o. habeat,
R. Innocentius illo loco, cum ait de illo catechumeno, qui
obicem contrariae voluntatis o. habet, intelligere nomine contrariae volun-
tatis omnem defectu voluntatis necessaria, quia in baptismo
suscipiendo nemo solet merè negativè se habere, sed
qui obicem contrariae voluntatis o. habet, si bonus est
mentis, habet etiam positivam intentionem, et hoc voluit Bonifacius.

obicitur 3tio. Pignus ipsius Pontifex tantu requirit moluian
forma et intentionem ministri.

Ri: 1. ex parte ministri con: ex parte suscipientis nego. u
revela Sacerdotu Confessione in usu n: respectu illius
quos permanset, ubi estucharistia con: ad hanc enim ut
ponatur o est necessaria Sacerdotis suscipientis, unde nec
requiritur ad sacra parvuloru.

Disputatio 3tia. —
De Sacramento baptismi. —

Baptismus prout hic de eo loquimur varijs appellatur nomi-
-nibus imo lavacrum regenerationis per eu deus spiritualiter
renasimur. vocatur 2do Circumcisio o manu facta Galat. 3. 2.
3ec. 3tio. vocatur Sepultura Romanoru 3tio Conspuiti
enim sumus cu illo per baptismum, quia nimiru vetus
homo in baptismo moritur, et quasi sepelitur. vocatur 4to
illuminatio, quia nimiru homines per illu illuminantur hinc
Ababreoru 5to dicitur baptizatus illuminatus. 6to Signa-
-culum ab effectu seu caractere. vocatur 6to origo vita
spiritualis et Janua per qua in ecclesia intratur, et quo
ad cetera sacra acquirimus.

Obserua. nomen baptismi ex graeco et ex una sua sig-
-nificatione significare quamcumq; ablutione, sine immersione.

In figura vero zilicem acceptionem habere sumitur imo 95.
materialiter et omnino pro melaphonice et allegorice
pro afflictione corporis graviori, qua homo passionibus
et tribulationibus velut aquam fluctibus mundatur, quo
sensu Christus dixit Marti 10 poteris bibere calicem
quem ego bibiturus sum, aut baptismo quo ego baptizor
baptizari. Dum etiam pro quadam abundantia caelestium
bonorum, qua dicimur quasi mergi, sic Hebr. imo vas,
autem baptizabimini Hebr. Sancto o port multas has
dico. ilio moraliter et sacramentaliter pro ceremoniali et
sacra immersione in aqua, sine ablutione naferim
illa, qua a Christo instituta est sub certa verborum forma
sic enim accigitur Matth. ultimo ubi Christus ait,
euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine
Patris et filii, et Spiritus Sancti, agnomus igitur breviter
baptismi existentiam, pro causas.

Articulus unus.

Quid sit Baptismus et quando institutus.
Baptismus metaphysice videtur despicitur bene lucati
regenerationis per aqua in verbo quae vita subiect pro differentia
eius est vis significativa regenerationis pro quam etiam
efficit cum per illum pro absoluti imo.

Indicatur h' verbis nisi quis renatus fuerit ex aqua. —
Rao est. quia nos venio Condil ac Officil o de terra.
Componens iteru sed ex elemento aquae nos rogans
o enim vas singulier purgat, sed iteru integrum Plabita
Chrysostomus. — Deo aut, quod eadem virtus allip.
mit, qua fecit, ut Maria averet salvalorem official
quoz quod die ul regeneret unda credentem. Deo igitur
dicitur regenerationis sacratu, quia ^{largitur} prima gratia
et Dei Cognitionem per fidem, Ignoratio enim ^{inquit Baptisus} peccatorum
est anima.

Dico. Baptismus hypocri factatus definitur Cognis
exterior ablutio, facta sub propria verboru forma,
quia per illam significatur materia et forma baptisim, materia
enim baptisim dicitur id, quod per gratiam languan
aliquo alterius determinabile per formam.

Nota imo. ex divo Thoma tribui ^{non} faciat et ^{per} ^{gratiam}
= generationem spiritualem baptisimo per Comparationem
ad generationem naturalem, qua huic spirituali ^{proprio}
= nitur idq. o propterea solum, quia in hoc sacralo ista gratia
sanctificans, qua homo ex peccatore fit sanctus, et filius
Dei confertur, hoc enim etiam per eundem ^{convenit} sed,

96.
quia per se loquendo in baptismo fit sanctificatio singu-
liter una et quia per baptismum, quantum tenet ex vi sacra-
menti destruitur peccatum, quoad culpam et poenam, quo-
fit ut homo perfecti moriatur peccato.

Nota 2do. tria fieri in baptismo. Sacramentum tantum, rem
tantum, et rem et sacramentum simul. illud dicitur sacramentum
tantum, quod significat, et o significatur, et est ablutio exterior.
illud dicitur res tantum, quod significatur et o significat et
est gratia interior, sive sanctificatio per gratiam. illud dicitur
res et sacramentum simul, quod significat et significatur, et
est character significatus per exteriorem abluitionem, et signum
interioris sanctificationis. haec igitur definitio physice fidei-
tatis convenit baptismo quatenus est sacramentum tantum,
sic enim exterior ablutio tangit aqua et signum interioris
ablutionis per gratiam.

Dico 2do. baptismus tam quoad efficaciam sanctificandi, et ipsa
etiam significationem fuit institutus ante Christum a
S. Thomas quae 66. art. 2do.

Cur 1mo. ex scriptura Joannis 3mo ubi Christus baptizatus
dicitur nempe per discipulos suos, ut declaratur Joannis 3mo.

Cur 2do ex Galibus apud Augustino docente traditu
in Joannem discipulos Christi iam tunc Joannis 3mo

baptizasse, cum prius baptizatus esset sive baptizatus ab Joanne:
ut o nulli exstimaretur, sive, quos probabiliter inferat bap-
tizatus Christi usque iam instituto. —

Plur alio ratione, quia o est credibile Christi discipulis
desse Eucharia et eorum sacerdotes ordinare, ut in cano-
nicis Constans ex Concilio Tridentino l. 22. Cap. 10,
antequam baptismi sacra susceperit. Dum quia in
baptismo ad Janua veterum sacrorum veniebat
etiam ante alia sacra Christi, unde etiam ^{Nicephorus} ~~Archiepiscopus~~
scribit Christi Dominum suis manibus baptizasse Petrum
et filios Zebedaei, eorum cum Petro reliquos Discipulos,
et hos ceteros discipulos. — Probabile est tamen

Christi suis manibus alios o baptizasse, sicut et
primam Virginem, et Petrum, et ex aliorum etiam Galat
sententia Hadriani Eugenius in Epistola ad Joannem. —

Item 11. Cum sermo Theologus institutum tunc fuisse.
quando Christus a Joanne baptizatus est. —

Rac. quia ex Joannis alio et 11. Constans, quod Christus
diu ante Passionem dum per se dum et alios baptizari,
prius ergo instituerat baptismum quam moreretur. Cum
autem certum o sit necesse institutionis comode dicere
posse videtur, illud fuisse cum Christus contactu suo aquas

sanctificabil, vna Patris audita est, apanit Columba sagu
Christum, ut simul designarentur Personae Tres Trinitatis,
forma, et effectus baptismi; sed hoc certu o est; alij enim
satis probabiliter putant, Christu o ipso tempore quo bap-
tizari voluit baptismu instituisse, sed paulo post. ex dictis.
Colliges 2mo. Per Christi Baptismu vere collalam
est gratiam virtute procedentium meritoru Christi; etiam
futurae passionis.

Colliges 2do. praedictum Christi baptismu habuisse omne
virtu inhiesta ante Passione, quam habuit post Passione
quod enim Calum o aperiret erat illi extrinsecu, eo quod
natum nostro saeculo nec dum sanè effect per solatum.

Colliges 3tio. Dunc baptizatos fuisse aequales morti Christi.
futura, ut nos probata fuit sacrificium incrementu in
Carra Domini fuit representatio mortis futurae, quod lamem
iam representat praeteritam.

Quares quando Christus dederit praecipu baptismi.

R. post resurrectione, quando dixit Apostolis euntes vade
omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris et filij et
spiritus s. quibus verbis continetur praecipu. omne
et quo obligantur Apostoli ad baptizand. 2du. quo obli-
gantur alij ad baptizand. — neq, dicas ante Passione

dixerat Christus nisi quis renatus fuerat ex aqua, ergo ante
Cognitionem dedit praeceptum baptismi.

Et enim ante Cognitionem potius explicasse necessitate
baptismi, quam dedit formale praeceptum.

Et verè praeceptum baptismi dicitur tunc esse
generaliter obligari, quando lex Evangelica fuit sufficienter
promulgata, hoc legatur de materia de legibus ubi dicitur
Christi d. 2. q. 1. dicitur Regulariter, nullo quando abrogata sit lex Moysaica,
= materia est de quibus dicitur 2. d. 2. quando dicitur obligari lex Evangelica.

quod obligatione

No. lex vetus abrogata

ut in i. q. 1. dicitur

Christi d. 2. q. 1. dicitur

= materia est de quibus dicitur

et solent actione nostra

deserunt tunc

quod utilitatem dicitur

= etiam verò o. fuit

abrogata nisi ut

per dicitur d. 2. q. 1. dicitur

post mortem Christi d. 2.

nam tunc temporis ista

fuit promulgata lex

Evangelica.

Articulus 2. dicitur.
Quid et quomodo sit baptismus.

Dico 1. q. 1. lex est baptismus fluminis, fluminis, sanguinis
fluminis est, qui fit in naturali aqua cum consueta
verborum forma. fluminis est vera cordis conversio ante
baptismum aquae regiae, et cum animo volo delens omnia
peccata. sanguinis est martirium, quod quis pro Christi
baptismum ante baptismum aquae regiae subit, et sic
huius vicem supplet.

Dico 2. dicitur solus baptismus fluminis vocatur dicitur baptismus
et sacramentum reliqua tantum metaphorice, quia significat

in necessitate defecunt sicut est baptismi operando eius 98.
effectu, quando eum procedunt, quod si eum sequantur
dicitur baptismi, quia eius vicem sicut sicut, sed potius
vicem poenitentiae, cuius effectu etiam operantur.

Confirmatur. quia virtus universaliter delictiva peccatorum
praeminet reliquis sacramentalibus sacrali baptismi,
et ab eadem virtute baptismus principaliter denominatur
dicitur, unde idem nomen etiam communicatur est alijs
quibus Communis est virtus delictiva omnium proceden-
tium peccatorum, haec autem virtus est Communis, actus
Charitatis, qui dicitur flammam proles sunt in actu ad
superiora usque ad ipsum Deum, et etiam Communis
Martyris quod sanguinis procellatur, quia semper fit
cum effusione sanguinis, nullo valere sicut, Cui
insit ea virtus. adeoque his duobus dantur est commune
nomen baptismi cum sacramento delictivo peccatorum.

Dixi in Conclusionem solum baptismum fluminis esse
sacrum sacrum, licet enim Martyrium, et Confessio vocari
possint baptismus, sicut nomen sacramento baptismi.

Præterea ratio quia sicut habent operantiam sacrali, nam in
Martyrio sicut est verborum forma in Confessione nec forma

verborum, nec signum externum sensibile.
2do quia o imprimunt characterem, qui est effectus sacrali bap-
tismi. — 2do. quia Christo, etiam iterum etiam ante baptismum
suscepti. 3to. quia nec Martyrium nec Christo excludit neces-
sarium baptismi aqua, si haberi possit, ac proinde o est pariter
ad alia sacra.

Dico 2do. baptismus fluminis prout e nova legis
sacratu est una specie. Infirma e Communis.

Ratio, quia nulla e causa cur unum ab alio distinguatur
specie. Cum eorum essentia in iisdem rebus sit ad substantiam
prolatione forma, et ratione, ablutione et legitima intentione,
quod autem ablutio opit sicut immersione, infusione, aut
asersione, id ei plane per accidens est quatenus habet ratione
ablutionis, sive prout est materia baptismi, ut docet Augustinus
ad Galatas 3to ubi illos hortatur ad mutuam Charitatem.
Imo quia unum Corpus sunt sicut una ecclesia. 2do. quia
vocati sunt in una specie, 3to quia est unus omnium Do-
minus, sive Deus. 4to. quia una e fides. 5to. quia unum
specie baptismi sicut una est fides.

Quaresimo. an baptismus sanguinis inter alios sit legitimus.

Res. ee Certa quadam conditione legitimissimum o quide

in ratione Sacrali sed Causali, et modo operandi id
 dicitur Thomas sic explicat, quia scilicet Christi Bap-
 tis et firusus . . . excellentissime. in baptismo sanguinis operantur,
 nam in baptismo aque operantur per quandam danti figu-
 ralem Commemorationem mortis Christi et sepulture. in
 baptismo autem fluminis per quandam danti Commemoratione
 cordis eius affectionem in baptismo vero sanguinis
 operantur per imitationem passionis, et mortis Christi
 et, eadem Communiter, per solissimum dilectionis, et
 affectionis fervorem iuxta illud Christi Joannis 15. maio-
 rem hanc dilectionem nemo habet, qui pro ut animam
 suam ponat quis pro amicis suis, unde etiam omnem culpam
 et poenam tollit sicut baptismus aque, sicut vero bap-
 tismus sanguinis probabiliter ^{incedit} ~~operatur~~ gratia, et gloria grati-
 operat, que baptismus aque, o ^{ingrunt} ~~ingunt~~ tamen Characterem, sed
 huius loco habet Correspondentem sibi aureolam. —
 Quaresmo: an et quomodo baptismus fluminis. —
 Si: supplet, quod remissione peccati tam originalis quam
 personalis, et quoad infusionem gratia et virtutis, Conditione
 poena aterna, o ^{quo} ~~autem~~ ad Characteris impressionem. —

Obsequia Iustificatum si moriatur sine baptismo in re suscepto,
postea ad vitam revocatus teneri adhuc ad baptismum sanguinis
quia in Christiane habuit voto implicito suscipiendi baptismum
cum Commoditas se offerret, quia obligatio est extinguenda
per mortem in eo, qui de morte ad vitam revocatur,
tali modo Catechumenus per martyrium Iustificatus
tenetur si post mortem revivisceret, ad baptismum
minus quam tenetur a peccato filius si baptizatus
martyrium subiret cum aliquo peccato mortali, quod
ingratum separari ante martyrium fieri non potuit, sic
etiam tenetur si post talia vulnera pro Christo
accepta accideret etiam separari, ergo etiam si post
mortem ad vitam rediret, cum semper maneat obligatio
quam in voto habuit servandi prope facta enim prope
potuit.

Quaresimo Non baptismus sanguinis ex opere operato,
et quasi ex opere operato sufficit ad salvandos infantes.
Res affirmativa Contrarium vocat Suarez, Tomerarium cum
sit contra universalem ecclesiae traditionem, quae indisti-
minatim infantes omnes ab Herode propter Christum
occisos colit ut sanctos. hinc autem sequitur ratio dicitur
dicendum esse de ceteris, qui ob similem causam occisi sunt

v. occiditur, cum enim causa salutis eorum fuit mors Christi ^{101.}
Tollerata, et o. speciale aliquod privilegium personis ipsorum
concessum eadem ratio erit de Caleris omnibus, qui
propter Christum occisi v. occidendi sunt. —

Primum. si mors infantibus illis in odium Christi
illata potuit esse sine Circumcisione ab originali Justifi-
ficare, eadem in odium Christi illata potuit etiam
alios infantes ab eodem originali sine baptismo Justifi-
ficare, hoc enim probat illud Christi Marci: & qui
perdidit animam suam propter me et Vangelium salvam
faciat eam. — sequitur 2do. etiam Ioyanlem in

utero matris occisum esse vere martyrem, si occisus
eum in odio fidei occidat, prout Communiter docent
auctores, num vero etiam sit martyr quando occisor
nescit matrem esse gravidam, controversum, ex illimo tunc
coninet esse martyrem, quia vere occidit propter
Christum. —

Neque est eadem ratio de baptismo
quia hic non potest contingere infantem in matris
utero existentem, sicut illum contingere potest mors propter
Christum illatum. — sequitur 3tio. maiorem partem Consecutos fuisse infantes
qui Circumcisi necati sunt ab Herode qua quio

Circumcisi sunt, sicut etiam maiorem gratiam consequitur infans qui post
baptismum interficitur quam qui ante baptismum, quia per circumcisum
et baptizatum pro Christo occiditur recte consequitur
gratiam scilicet Circumcisionis sive baptismi fluminis
et etiam sanguinis.

Religio etiam intelligi potest de martyrio italo adult.
Quores ultimo. quo tempore martyrrium operetur
effectum et gratiam operat.

R. 1mo. si datur ultimum instans vita in hoc operatur
gratia, quia in eo martyrrium sumatur.

R. 2do. si hoc ultimum vita instans o datur dicendum
est dari aliquod breve tempus ante mortem, quo martyr
ita sit affectus ut o modo o possit naturaliter vivere,
sed et etiam nullo modo impotenti ubi ubi possit sensu
et tunc dari gratiam martyri, quia tunc martyrrium
consuetur moraliter sumatur, et si physice adhuc
vivet, tunc enim moraliter loquendo homo consuetur
mortuus eo quod o amplius possit vivere vita hominis
sed ad summum vita plantae.

Articulus 3us.

Qua sit materia et forma baptismi.

Dico *imo*. materia baptismi remota est aqua proxima
 et ablutio baptismali. *scilicet* ministro baptizante. facta.
 Pro *ma* parte desumitur ex voluntate Christi expressa
 in scripturis quodlibet loquuntur de baptismo, ecce aqua
 que prohibet me baptizari etc.

Pro *ma* parte est, quia si materia remota baptismi
 est aqua oportet materiam proximam esse usum aquae,
 ille autem esse oportet nisi ablutio, quam etiam sig-
 nificat ipsum baptismi nomen et forma. ego de baptizo
 id est ablutio. Contactus ergo ille aquae quo corpus
 dicitur et lavari dicitur proxime componitur hoc sacratu,
 ut est alio ministro et ut est passio quaedam baptismali,
 quia forma utramque designat personam. pro maiore explicatione

Nota imo. aquam elementalem usualem semper ad baptismum
 sufficiens esse, quamdiu substantialiter ita est immutata
 ut simpliciter dici possit aqua, a quo est insufficientis.
 ea quaecepto debet esse benedicta, quae si congelatur o-
 portet nova benedictione postquam resolvetur, si materia quae
 in baptismo adhibenda est, si dubia, baptismus sub conditione
 iterandus est.

Nota 2do. ut ablutio sit materia baptisimi tingi debere aliqua
partem corporis baptizati. Sufficit autem in necessitate tingi
quamlibet sive sit animata sive non, maior sive minor.
Præo. quia sufficit ad baptismum ablutio illa per quam
homo simpliciter denominari potest ablutus, ad hoc autem
sufficit ut solum tingatur corpus v. aliqua pars qua
cung, unde

requiritur imò. nullum fore baptismum si tingatur veritas
baptizati solum, v. si puer coram involutus esset.

2do. Pulcherrimum est ut aqua tingatur digitus, aut ungula.
Ungula v. alia partes principales, & requisitus tamen illas
in casu necessitatis sed sufficere potest ut tingatur pes
aut digitus, quia sicut, cum quis vulneris accipit in digito
dicitur vulneratus, sic etiam dici potest ablutus, imò id
aliquando fit v. si pueri solum videtur digitus v. si dale
sit mortis periculum ut nec ungula nec alia principalis
pars tingi possit, si tamen collatus eo modo esset bap-
tismus, ut si digitus solum aquosus esset, sub conditione
iterandum esset propter iugnam. sententiarum.

Nota 3ta. ad valorem baptismi sufficit quolibet ablutio

sive fit per immersione corporis in quam, sive per infusionem
aqua, sive per aspersionem. —

Nota est quia hec illi modi veram important ablutionem
ergo sufficiunt ad verificandam formam baptismi. ritus
igitur in baptizando quoad modum ablutionis, et quoad
numerum ablutionum ab unoquoque in particulari observandus
est is, qui in ecclesia eius diocesis observari consuevit. —

Nota 2to. dubium est an validus esset baptismus si
aqua tantum daretur. Gentes, & autem gentes, sunt
enim qui affirmant et sunt qui negant, si itaq; constaret
de tali casu baptismus sub conditione reputandus
esset. —

Dico 2do. dua sunt formae usitatae baptismi una quae
latinos ego de baptizo et cal. altera quae graecos
baptizalus servus Christi in nomine et cal. utraq; est
legitima ut constat ex Concilio florentino, nobis tamen
o licet utriusque forma graecorum, quia est contra suade-
dinem, et o fieret pro quo. —

Nota 3to. in forma baptismi debere exprimi saltem indirecte
et indirecte actionem prout procedit a persona ministri

quod tamen o requiri explicitè constat ea forma grecorū
approbata.

Nota 2da. nam omnes debere etiam exprimi personam
baptizantem, sicut enim materia baptismi debet referri
circa certam personam, sic et forma cum significet
effectum circa illam producendum.

Ex quibus deducitur o posse aliquem baptizare se ipse
quod est commune in omnibus sacralis, que in actionibus
operantur. Deinde nemo potest generare se ipse, sed baptismus
est generatio spiritualis. Deinde hoc modo Christus baptismum
instituit dicens baptizantes eos.

Nota 3tia. requiri ut dicatur in nomine o in nominibus
ut significetur unitas in essentiali auctoritate et virtute
divini personarum.

Quæstio 1ma. An ad baptismum necessaria sit explicita invocatio huius
personarum. — R. affirmative. — Ratio quia Marti allimo dicit
Christus baptizantes eos in nomine. Patet deest: ubi 2da omnes patet
deinde id docet Florentinum in Decreto de Armenis.

Reliquis etiam nota quod si revera est nulum,
est baptismus collatum in nomine Christi — et ratio
est, quia baptismus est sacralis fidei, in quo ecclesia
ingredimur quia de Gaysa conveniens fuit, ut nati sunt

184.
Fidei mysterium recte exprimeret, unde in eo fieri debet clara mentio
trium personarum.

Obiicit Nicolaus Bonifex Gallus, quid agendum
de multis Judaicis a quodam Iudaeo, de quorum
Constabat an Christianus, et an Paganus respondit
in hac verba, si profecto si nomine. S. Trinitatis
tantum in nomine Christi sicut in actibus Apostolorum
baptizati sunt. si unum quippe idem est, ut exponit
Ambrosius: si baptizari debent, quia non illorum
videlicet ministrorum, a quibus baptizantur, sed eius
nimirum Christi est baptismus, ergo ad baptismi
validitatem sufficit dicere ego te baptizo in nomine
Christi, et exprobat tribus personis.

R. Nicolaum ibi ex Chrestina dardum desinisse, quae
tionem de qua interrogatus erat nimirum quid debent
re baptizari baptizati a Iudaeo licet o. Constaret, num
fuerit Christianus, an Paganus, quia fides o. est de ne
cessitate sacrali. ex hac occasione apostolicus Bonifex
opinionem, quam de legitima forma baptismi ut nivalis
Iudas tenebat, pulans sufficere forma, ego te baptizo in

nomine Christi. Sed hoc est definitum, quia de se ipso est expressum
falsus. —

Quæres 2do. an baptizatus nomine solo Christi valeat.
R: negative. — ratio est. quia quæ ex Christi institutione
sunt de essentia Sacramenti ea nullus hominis aucto-
ritate mutari possunt, sed explicita invocatio Trinum
Personarum Divinarum et Patris et Filii et Spiritus Sancti, ergo
est solent emitti. —

Dices. Christum cum Apostolis ab initio dicens esse
ut baptizarent in solo nomine Christi, ut remota istius
hoc modo magis illustraretur, sed proinde nullum est
fundamentum talem dispensationem adhibendi, cum hæc
ratio elata. nullius sit fundamenti nam etiam dunc
temporis debeant baptizandi explicita ordine Trinitatem
et nomine Christi poterat sufficienter illustrari, si Apostoli
baptizarent in nomine Patris et Filii eius Jesu Christi,
et Spiritus Sancti, et aliqui putant eos fecisse. —

Dices. actum 2do et 3to. loquens dicens Apostoli bap-
tizasse in nomine Domini Jesu, ergo baptizarent in nomine
Patris Christi. — R: Concessa antecedente negando

105.
Etiam dici enim potest, quod Apostoli inter baptizandum
Persona adirent nomen Jesu Christi dicendo in nomine
Patris et Filij eius Jesu Christi.

Articulus 4us.

Quid De Iteratione baptismi tendendum, et
necessitate Sacrali.

Dico 1mo. Baptismus semel valide alicui collatus & collat
autem rite valide aut licite offerri est de fide. —
ad Ephesios 4to dicitur unus Dominus una fides, una
baptisma. ad Hebraeos 6to impossibile est eos, qui
semel illuminati id est baptizati sunt rursus renovari ad
Poenitentiam scilicet baptismalem, unde etiam in simbolo
dicimus Agitur unum baptisma in remissione peccatorum.

Itaque a priori est voluntas et institutio Christi,
ratio Agentis vero huius institutionis est multplex, videlicet
quia baptismus est spiritualis nativitas sicut ergo nativitas
corporalis est iterabilis ita nec spiritualis, Ideoque bap-
tismus est practica, et symbolica reformatio passionis
malis, et luxuriae Christi, sicut ergo gressio maris, et gressus
Christi est iterabilis, ita nec iterari debet baptismus. —

Quare res quam sit bona statuta baptismit iterantibus.
R: qui sacrilegium iterati baptismit committunt scienter sive
active sive passive iure quidem civili ~~redduntur morte~~,
Iure ecclesiastico redduntur irregulares.

Quia pars constat ea lege rda ne baptismit iteretur. os
terior constat ex capitulo, qui invalidè causa una q:
7ma, ubi id statuitur de ijs qui rebaptizantur.

Dixi in obliuione qui scienter, si enim fuisse ignorantia
inculpabilis, sicut dum o peccat ita nec irregularitate
incurrit.

Dices fieri potest, ut baptismit semel datus o tollat
peccatum originale, ul si o datus accedat cu fictione,
ergo tunc saltem potest iterari.

R: baptismit semel datus tollit peccata originale recedente
fictione, et ideo o est opus iterari.

Dico rdo: quando re diligenter examinata remanet dubitatio
rationalis, utrum quis sit baptizatus ^{aut} datus debet sub
Conditione baptizari, sic si quis baptizatus o de baptizo,
sed si o es, ego de baptizo in nomine Patris et Filii et
Spiritus Sancti Amen debet exprimi, quando dubium est
nolum, et baptismit administratur solemniter, si dubium sit

occultum, et ministratio privalem fiat, sicut aliqui sufficere
si mente recipiatur, melius et. Genferat atq. i. et primatur,
proferlim qoo illi qui qficiunt baptilimo, fuerint ee. dubia.

Nota uno. Ad alios qui conditionaliter baptizandi memorandos
ee, ut, postquam baptizati fuerint qficiantur peccata post
primo baptilimo Compa si forte baptilimus primus fuerit
validus, sedus nihil efficeret ideo nec peccata remitteret.

Nota duo. Celsionem eam e facile esse habere.
locu in qis adultis, qui Christianis parentibus nati, et
educati sunt inter Christianos. pro dicta igitur Celsio
locu principaliter habet in qis qui nati et educati sunt inter
infidels, ubi sacroru administratio e ad libera, neq. ita
Comunitas et securi adhiberi poterit, qsi alioqui haberent
parentes fideles.

Dico alio. baptilimus omnibus parvulis adultis necessarij
e, necessitate medi, est Contra Pelagianum, qui quod peccatu
originale negaret qferebat etiam pueros absq. baptilimo habi
tuos vitam eternam, sed extra regnu caelorum, quam
etiam insaniam hoc saeculo. noviores imitali sunt pulantes
filijs fidelium peccatu originale e irregulari, sed eos per fide
parentu salvant.

Rao Celsionis e, generate Christi edictu nisi quis renatus

fuere electi -
Rao a priori, quia id est necessarium necessitate mediij sine quo v sine alia
vice illius posito, quod volum illij salus obtineri acquirit
de sine baptismo v eius voto salutem nemo adultus aut
puer obtinet: adultus enim sine baptismo conditione aut
martyrio puer sine martyrio v baptismo salutem o consequitur
Ne dicas martyrium o videri ee volum baptismi propositum
in ueris. R. enim ee revera volum baptismi, quia
saltem equivalenter continet propositum servandi precepta
in eo, qui baptizatus est, et quia prodivit loco baptismi
primam gratiam ad quam producendam baptismus est indispensabilis.
Dico 4to. baptismus omnibus adultis necessarius est ea ad
recepto naturali et divino graviter obligante, omnes ul sine
notabili mora baptismum suscipiant.

Rao est, quia ea necessitate mediij naturaliter oritur necessitas
precepti, quia quilibet tenetur procurare media aliter necessaria.
Secunde propositi omnes tenentur Christianam fidem ad
quam aditus o habet nisi per baptismum, et magis sine dubio
hanc obligatio ad baptismum sine mora notabili suscipienda
ne salus aeterna exponatur leivale neq procepta istud est
ecclesiasticum, cum Juris dictio ecclesie nulla sit in eos,
qui baptismum o susceperunt, propositum igitur ad summum

obligari parentes baptizati ab ecclesia, ad liberos suos quam ^{107.}
primum tunc baptizari.

Articulus 51us.

Quanam sit Baptismi Efficacia. —

Dico 2°. Baptismus homini Sufficienter dicitur esse gratiam
Justificantem colligitur ex isto ad Titum 2°.
Salvos nos fecit, et lavacrum regenerationis, et renovationis
spiritus, quem effudit in nos abunde per Jesu Christu
salvatore nostrum, et Justificati gratia ipsius haeredes
simus adum rem vita aeterna. —

Ratio est. quia homo firmiter renascitur per baptismu
ergo accipit novam vitam spirituales, qua vita consistit
in gratia Justificante. deinde homo per baptismu fit
ex filio iuxta filius Dei per adoptionem, qua fit in
Justificatione, Justificatio autem fit per gratiam suam
Justitiam inherens. —

Dico 3°. Baptismus etiam dicitur habere habitus generales
fidei scilicet et Charitatis colligitur ex Tit. 2°. Et ex Tit. 2°.
unde in Justificatione. et remissione peccatorum, haec omnia
simul infusa accipit homo per Jesu Christu cui infunditur
fides scilicet et Charitas; neq dicitur infantibus dicitur dicitur
fides scilicet et Charitas;

habitus e' Genui cu' e' opit illis ali, nec adultis, qui ceperunt
vultu eandem difficultatem gerendi, post baptismum quam
ante habebant.

R. enim imo. et si infantes in illa aetate e' operant ali habitibus
supernaturalibus scilicet nec intelligentia generativa, possunt tamen
postea dum adolefunt, ergo e' frustra.

2do. Adulti ex geruntur difficultatem in operando e' ex
defectu habituum, sed et inordinatos motus concupiscentiae,
qui e' tolluntur per baptismum.

Dico 2do. peccatu originale vere tollitur per baptismum,
ut videtur et christum Joannis imo dicit Agnus Dei
qui tollit peccata mundi id est originale, quod est peccatu
mundi, et aliorum 22 exurge et baptizare et ablue peccata
tua. — Haec desumitur ex prima Objectione quia
baptismus est gratiam Justificantem, quae cum peccato
originali consistere nequit.

Dices cum Calvino ad Romanos ipse dicitur beatus vir
cui e' imputavit Dominus peccatu, ergo e' remittitur per bap-
tismum. — R. hoc intelligi de peccato iam remisso
vel peccato ex Orde beati quorum remissa sunt iniquitates,
et quorum deinde sunt peccata, ex quibus peccat illud dicitur

108.
beatum, cui hoc conuincit. mo cuius remissa sunt peccata, mo
cuius. Deinde sunt peccata. mo cui o irregulariter peccata remissi
qua iam remissa et delecta sunt.

Pro glo. si homo sit sufficienter dispositus baptismus
delect peccata omnia ante conuincit.

Colligitur ex illo actorum mo baptismus unusquisque virtus
in remissionem peccatorum verborum, et mo est, quia gratia
sanctificans stare nequit cum peccatis mortalibus.

Pro glo. etiam delect peccata omnia venialia, si o sit
impedimentum ex parte locipientis, quia homo per baptismum
spiritualiter generatur, et fit novus homo, ergo nihil retinet
pertinens ad veterem ordinem, ergo nullum peccatum retinet,
est etiam de fide ex Decretis Florentino in decreto unioni
ubi dicit cuius sacrali effectus est remissio omni culpa
originalis et actualis. Impedimentum vero speciale quoad
peccata venialia est, si quod formaliter v. virtualiter
in ipsa susceptione peruenit, ita ut affectus ad illud
retineatur, tunc enim si ceteroquin dicitur sufficienter
dispositio ad effectum baptismi mortalia quidem peccata remi-
ttuntur ut et venialia quorum affectus o adest, sed o remittitur
veniale cuius affectus retinetur, ut suo loco dicitur de poenitentia.

Dices generalis spiritalis, qua fit in baptismo exornatur car-
nali, sed per carnalem generationem ex Adamo solum car-
nalem originale peccatum, et o alia peccata, ergo similiter.
per trinitate generationem in baptismo solum tollitur originale peccatum.
R: nego sequelam quia peccatum originale potest contrahi
sine alijs o carnem potest tolli sine alijs o enim tollitur
nisi per gratiam justificantem, qua cum nullo peccato mortali
potest consistere.

Dico 2°. una cum culpa remittitur omnis poena culpa
respondens foro Dei est de fide ex Cetero Tridentino
S. 1^a 2^a c. 5° ubi baptizati vocantur innocentes immaculati
puri innocij Deo dilecti, ita ut nihil propter eos ab
ingressu caeli remoretur. — hinc baptizati nunquam
solent imponi opera satisfactoria pro peccatis ante baptismum
commissis, eo quod omnis poena qua ratione illorum pecca-
torum erat debita per baptismum fit remissa.

Dices. si baptismus tollit omnem poenam, ergo iniusti
sunt principes et magistratus suspendentes furem aut
latronem ob furtum et latrocinia ante baptismum commissis.
R: duplicem esse poenam una a Deo altera ab homine
constituta; prior tollitur in baptismo o posterior, et merito.

quia homines scandalizati sunt per publicam Censuram, ^{109.}
debent vindicari per publicam poenam, et quia multi
inveniunt peccarent ante baptismum, si iurarent se fore liberos,
postea ab omni poena civili.

Dico ultimo. per baptismum lamen o auferuntur omnes
poenales huius vite, quae naturam corrumpunt loquuntur
ul est fomes peccati, mors, morbi aliaq miseria, et ratioc
quia ista per se o obstarli ingressu ad regnu caeloru
et decebat relinqui ad Christiana militia experimentu
et viribus exercitium.

Quaeres an et quomodo baptismus Joannis differat a
baptismo Christi.

R: differre in hoc, quod o habuerit vim ullam productiva
gratia remittendi peccata ea opere operato, sed sicut
tantum erat ad Christianam excitandam, ita tradunt Catholici

II. et Tertium L. prima Canone isto anathema dicit
ei, qui dicit baptismum Joannis habuisse eandem vim
Cum baptismo Christi. unde baptizati baptismum Joannis
suevit denuo baptizandi baptismum Christi. Matthaei 3ho
Joannes dicit baptizo, vos in aqua in poenitentiam,

qui autem post me venturus est fortior me est, ille vos baptizabit in auribus et igne.

Articulus Quid.

Qua sit Causa effectiva, et receptiva baptismi. Nihil est ratione. Validus homo et viator, qui o potest baptizare valide siue Sacerdos siue laicus fidelis aut infidelis mas siue foemina. — ratio huius divina iudicacionis est summa huius Sacramenti necessitas.

Quaeres imo. an plures simul ministri valide possint eundem simul hominem baptizare. ut Causa locales.

R: affirmative, ita tamen ut quilibet solam materiam adhibeat, et solam formam pronuntiet cum intentione baptizandi.

Ratio est. quia tunc validus est baptismus, quando aglicula sola materia, et forma cum intentione requisita, neq unig actio impedit actionem alterius, alqui in isto Casu omnia ista adhibentur, ergo validus est uterq baptismus simul Conclusus.

Nota tamen ut fore invalidum si plures baptizent ut Causa partialis, id est si ^{unus} nullus materiam adhibeat, alter forma quia formae verba tunc falsa sunt ergo de baptizo: pro

meliore conclusionis intelligentia.

Nota. nemini extra Casum necessitatis licere baptizare nisi
Episcopis u. Presbiteris Jurisdictionem ordinariam habentibus
sed etiam hoc Diacono delegari potest, qui accipit facultate
solemniter baptizare potest o autem inferior ullus Clericus
et Canonici praeiudicant velantes ut extra Casum necessitatis
baptizant aliter operatur, quam solemniter: nemo solemniter
baptizare potest nisi prius Presbiter u. alius ex eius dele-
gatione, ut baptizans operatur solemniter, necesse est
adhibere saltem unum, qui puerum teneat, et suscipiat
quando baptizatur.

Pro 2do. nullus est homo vivens et rator, qui valide
o suscipiat baptizans siue sit puer siue adultus
modo debitam habet intentionem.

Pro 3o generalis Dei voluntas salvandi omnes, quam
indicavit legi Christus in evangelio omni creaturae
qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit, nisi quis
renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto. unde in mente anabaptista
negant Praecepta baptismi esse pueros Contra periculum
ecclesiae Traditionem, definitionem Patrum, et suffragia
Patrum, beatissima Virginem Mariam nulla peccati originalis

laber inquinata fuerit, baptizari tamen potuisse,
ac revera baptizata esse. Constat inter omnes, quia o fuit aliqui
Rex aliorum Sacerdotum, neq verba forma fucial falsa
ego de baptizo, quia per ea. Immediatè significatur
procuratio gratia, ac virtualis remissio peccatorum per
malis autem remissio o necessarii significatur aliqui
nemo potest baptizari si per dilectionem primus fuerit
iustificatus. — pro quo

Nota 2°. et adustus fructuosè baptizatus requiritur in eo
fides Supernaturalis, et voluntas servandi mandata Dei,
et legem Christi, si autem in peccatum mortale incidit
requiritur in eo saltem attritio. —

Nota 3°. infidelium filios ordinariè o baptizari posse
licite parentibus iudicis possunt tamen aliquando quidam
licite possunt abstrahi à parentu tutela et gubernatione
et Communis Theologorum. —

Nota 4° una pars est, quia hi parvuli post baptismum u ab-
straherentur à parentu cura, et hoc sine iniuriam fieri
o potest, u parentu cura relinquatur, et hoc fieri
o potest sine ignominia religionis Christiane, quia.

111.

Queri exponitur periculo Agostasia, posunt tamen
reluctantibus parentibus cum modo infantes baptizari licet
in praesenti mortis articulo, quia in hoc casu nec se-
periculum Agostasia, nec fit iniuria Parentibus cu-
infans in hoc articulo fit moraliter extra potestatem
Parentis.

Ad 2do ratio est, quia socii parentes sunt mancipia Chris-
tianorum atq; adeo liberi habent dominium, ergo licet
sine iniuria possunt abstracti modo sine incommodo edu-
cari possint abstracti à parentibus sine enim possint
Christianus dominus & tenetur alere, neq; baptizare sed
potest permittere illorum infidelitatem.

Quaeritur utrum infantes in utero matris existentes liceat
baptizare.?

R. 1mo. si infans utero matris omnino inclusus est
nequit baptizari, quia neq; per se igitur abluere potest, nec
matris ablutio auxiliari potest pro ablutione filij, cum sit
Persona distincta.

R. 2do. si mater pugnans mortaliter potest infans excindi et
baptizari etiam ante linguam nativalem, si autem sit vicina morti
& potest inde excindi infans et baptizari. — Ratio quia & sunt
facienda mala ut evitentur bona.

Articulus Primus. —
De Patrini.

Dico 1mo. Parochus solemniter baptizans sine patrini
peccat mortaliter est communis. — Ratio quia adhibitis
Patrini idem Jus est una de praecipuis ceremoniis, ut
constat ex Tridentino Sessio. 14 de reformatione
matrimonij. Dixi solemniter baptizans si enim ex

Causa rationabili baptizet & solemniter et omittat Patrinos
& peccat, sicut etiam alias ceremonias licite omittit. —

Dico 2do. adhiberi debet unicus tantum Patrinas, auctoritate
tantum matrina, ita praecipit Tridentinum. Sanchez cum
Castro Palao ait quicquam hac in re nihil dicere audeat
quia si plures a parentibus signati fuerint indicare debet
parochus ut unus tantum unam specialiter designet ad hoc
munus qui in libro scribantur, et quamvis post illum aut
illos designatos reliqui etiam darentur infantem, & contrahant
Cognationem spirituales.

Dico 3^{io}. ut veri Patrini evadant et Cognationem spirituales
Contrahant debent ad hoc rogari, et designari a parentibus aut
in horum defectu a Parocho ita Sanchez l. 2°. debent
habere voluntatem seu intentionem, quod veri fieri velint Patrini

debent siue unus siue duo sint infantem suis manibus tenere. Art. 2.
 cum adu levatur, & locum quicq in eade manibus parochi exi-
 gere & tangere. si tamen quidam loco alius permittat
 o improbatu a Theologis. Sufficit etiam ut verus Patrino
 evadat hoc officium agere per procuratorem illa etiam habet
 Consuetudo. si absente Consueto Patrino parens rogat alium
 ut absentis nomine infantem levet, neuter fit Patrino. —
Dico 4to. o fit patrino ac proinde o Contrahit cognatione
 spirituali qui tenet infantem in Baptismo Caeremoniarum,
 sicut nec ille, qui tenet rebaptizatum ex Conditione, quia in-
 certum est an fit baptizatus, et incertum o debet inferre ob-
 ligationem Contractam, nec parere. Certum inquam inveniendum.
Dico 5to. Patrino debet ee baptizatus et Compositi rationis
 quia Jura rationis impotentem excludunt. —
Dico 6to. ab officio patrini remouentur sequentes o bap-
 tizati, et necdum utentes ratione, et qui sunt infra septen-
 nium. 2do moribus infames propter scandalum. 3to Heretici
 et haeretici. 4to excluduntur parentes ne levent propter
 sobolem extra Casum necessitatis. nam propter cognationem
 spirituaalem amittunt Jus debitum gerendi. in Casu vero
 necessitatis possunt. 5to Papa urbanus voluit, ne manus
 et uxor final levarent infantem Capitulo finali. 6to a 3to
 de ritu. anchet et hanc usque regula o ob hac prohibitor

Quares mo. an peccat qui rogatus abnuil eē. Patrinus. —
R. per se loquendo o peccat, quia o constal de lege aliqua
ecclesie privativa nec naturali, per accidens tamen peccat
v. caone scandali aut dicitur, quam gignit in zelate
maxime quando divites hoc officium recusant pauperibus
et humilibus. —

Quares 2do. an liceat Catholicis agere baptismum in
baptismo heretico. —

R. licet illa layman et alij apud ipsam. nullo enim.
Jure hoc officium pietatis permissum est. —

Jico 3mo. per baptismum Contrahitur Cognatio spi-
ritualis, quo matrimonium ^{dirimal} gignit nimiru inter baptizatum
dantem, et baptizatum. 2do inter baptizantem et parentes
baptizati. 3to inter patinos et ~~prolem~~ et baptizato
baptizati, quo est patrinitas. —

Quares, an ^{qua} quocumq; baptismo, et susceptione et baptizatiōe
sequatur haec cognatio. —

R. mo. sequitur ex baptismo solemnif si enim ex ullo maxime
ex hoc solemniter celebrato. 2do ex privato sine vir sine
mulier semper Contrahit talem cognationem eē Communis,
Abinc si juvenis obitatu nuptialis a sevalire.
baptizato nuptum ariet matrimonium. — Excipiuntur parentes
in necessitate ^{juriam} sobolem baptizantes ita decrevit
Joannes slavus articulo ad ligna capitulum 20 q. 1ma

203.
Hic ut Babinus matrina cognationem Contrahat delect
e^o veri Babinus matrina . quod matrinus in baptis-
mivale id est o^o Solemni Contrahat Cognationem firmitu-
alem. — Hanc est quia Cicilius Trisentinus absolute
ait Babinos Contrahere cognationem. nec refert quod in
baptismo solemn^o ex graequo adhiberi debeant Babinis
et in baptismo o^o solemn^o id graequum o^o sit intercatamen
in hoc etiam adhibere eos permittit ecclesia, e^o sententia.
Babinos quum layman cu alijs quos scilicet, dixi proba-
bilior sunt enim etiam pro Contraria sententia graves auctores
qui dicunt o^o Contrari cognationem suam probationem inde
sumunt, quod Cicilius intendens cognationem firmitate
minime videatur, ut taliter sentire de baptismo o^o solemn^o.
Cum haec cognatio multas licet faciat in matrimonio, idcirco
quasi odiosa et restringenda.

De Disputatio yla. — De Confirmatione. —

Uti per baptismum spiritualiter renascimur sic per Confirma-
tionem in gratia per baptismum accepta. roboramur;
haec enim baptisatum firmat ad fidem Christianam con-
stanter tenendam, et providentiam. vocabatur lucatu Primitivis
sive unquenti aut olei scilicet a maloria. remela. vocabatur
etiam Signatio fortis, aut impositio manus scilicet a regis.

quo Operatur sive à materia proxima. Definiri potest per sacra-
mentale signum quo baptizatus ungitur à legitimo ministro
Chrismate sub eadem reboru forma, de hac breviter agere.

Articulus unus. —

Abn Confirmatio sit sacramentum et à quo
et quando institutum.

Confirmationem esse sacramentum negant huius denique heretici
quorum fundamentum est, quia nullibi in scriptura exstat
huius sacramenti institutio, insuper nonnulli ex his fatentur
posse recipi pro ceremonia ecclesiastica quale est Operatio
agui.

Dico imo. Confirmatio est verum et proprie dictum novae legis
sacramentum à Catholicis. Id: cum S. Thoma q: 72 q:
imo. definitum est in Concilio florentino decreto unionis
et tridentino sess: ultima can: imo de Confirmatione.
Plur imo. ex scriptura in qua et externus ritus sive signum
sensibile cum verbo et Promissione gratiae ac praescripto
hoc sacramentum administrandi. Conceditur, quibus rebus sacra-
mentis conceditur: nam externus ritus nimirum ingressio ma-
nuum. habetur Actoru et v: 19 ubi postquam dictu est
est Petrus et Joannem in Samariam missos fuisse.
subiungitur qui cum venissent oraverunt pro ipsis ut acciperent

214.

firmum. s. o dum enim quomqua illoru inuenerat, sed baptizati
hantu eant in nomine Jesu, ^{hunc} et imponebant manus super
illos et accipiebant firmum. s. eam Ceremoniam Quendam
ordinariam fuisse. Colligitur ex Sabiana historia Simonis,
qui cum uisisset per impositionem manuum Apostoloru dari
firmum. s. obtulit eis pecuniam dicens date mihi et hanc
potestatem, et cuiusq; impone manus accipiat firmum. s.
Item habetur Actoru 19 v: glo ubi dicitur, et cum impe
sisset illis manus Paulus uenit firmus Sanctus super eos
et loquebantur linguis et prophetebant, cu quibus etiam simul
habetur effectus gratie, eodem sacralo diuina promissione.
annexus. mandatu autem administrandi hunc ritum, colligitur
ex eodem saclo Apostoloru, et exemplo qui eiusmodi ritum
uelut ordinarium et legitimum sacra ac solempni Ceremonia
baptizati adhibebant, o uliq; demere ac proprio motu, id
enim nusquam aperitur in Scriptura, sed mandato et instituti
one Christi, deinde quia per manuum impositionem conse
datur fidelibus magnu illud beneficium, quod ecclesia
promittit. Joëlis 2do effundam de firmo meo super
omne Carnem, et Luca 24 ego mittam promissu Calicis
mei in uos firmum et ad.
Plus 2do. quia illud confirmat uerba traditis ex definitione
Calicium. ex utroq; q; 22. et ex grati omnium seculoru

vide Baronium, et Bellarminum, qui dicunt in hoc sacramento
dari spiritum sanctum, sicut Apostolicus datus est in die Pentecostes.
Ad Ieronimum in dialogo dicit inquit hanc observationem ex eadem
auctoritate descendere, quod post ascensum Domini spiritus sanctus ad
Apostolos descendit. Sed dicitur
Exemplo Apostolorum quicquos manu baptizatis imponere
ac dare spiritum sanctum. Clemens Romanus dicitur
L. Petri L. 3tio Episcopus inquit baptizatos Chrismate
ungat. et Gualtero 4to ab finem docet per quicquos
nationem nos legitime spiritus L. gratiam accipere
similiter Urbanus Papa. in Gualtero sua Regle dicit
ait omnes enim fideles per manus quicquos imponi
tionem spiritum sanctum post baptismum accipere debent
ut plene Christiani inveniantur.

Dico 2do. Christus ipse per se et immediate instituit hoc
sacramentum confirmationis.

Proo. quia hic solus habet Potestatem instituendi sacra-
menta hinc colligitur hoc sacramentum esse à Melchiorse Papa vel
hardio, nec in Gualtero Mederzi vel vult Italensis fuisse
institutum.

Quous amò. quo tempore. Christus hoc sacramentum instituit.
R. amò Probabile videtur Christum in nocte Cene confirmationem

incoale instituisse. motu scilicet, quo fieri debeal ^{115.}
dum quia legimus ista modo. Sanctum Sanctum ecclesiam promissam
et sic verisimile est eum tunc apostolos motu docuisse,
quo firmatio presbiteribus episcopi referenda omni agua pra-
scripsisse, quae ad ritum sacramenti huius preclabat, quod ulterius
probatur ex Vaziano Bazâ Epistolâ ita egle 1110 ubi
sic habet, in illâ die Dominus Jesus postquam Caravit
cum eis, et lavit coram pedes, sicut a sanctis apostolis
praedecessores nostros acceperunt et nobis reliquerunt Christma
facere docuit, et hinc forte factus illa ecclesia ortu
habuit singulis annis Christma illo die faciendi.

R. 20. Completio huius sacramenti instituitio perfecta est
post Christi resurrectionem et cum Natum, in quo
et administrari posset et praeceptum quando Christus Joannis
20 dixit discipulis suus accipite spiritu sanctum.
tunc enim o solum dedit eis potestatem remittendi peccata,
sed etiam creavit eos hircos et communis sermone et
sequenter potestatem dedit sacramenti hoc administrandi, at
ita sicut sacramentum penitentiae a Cecilio Tridentino sepius
etiam dicitur hoc loco praeceptum instituiti sic et dici potest insti-
tuiti Completio sacramenti firmationis.

Quos 20. an Christus ipse in terris adhuc visibilibus existens

ſacramtu hoc ubi aliquando ſubſtit.
Negativè e Communis, et iuxta hoc intelligi debet divus Thomas
quod 2° ar: ubi ait Chriſtum hoc ſacramtu inſtituiſſe
o exhibendo, ſed promittendo, quia videlicet ipſe corporaliter
in terris Verſans nulli unquam ſacramtu hoc miniſtravit,
ſed Apoſtoloſ de eo miniſtrando inſtruxit, eiq; effectu pro-
miſit. ſenſus itaq; ſanctorum divi Thomæ verborum e
Chriſtum inſtituiſſe hoc ſacramtu o exhibendo id e admi-
niſtrando illud alicui, quomodo ſamen inſtituit Eucharistiã.
Et ordinem ſed promittendo videlicet illius effectum, quare autem
Chriſtus ante aſcenſionem ſuam nemini unquam hoc ſacramtu
adminiſtravit rão redditur à S. Thomæ, quia e ſacramtu
plenitudinis ſpiritus ſancti, quem o Conveniebat effundi
ante plenam Chriſti glorificationem. iuxta illud Joannis
ultimo ſpiritus o dum erat glorificatus quia Chriſtus o dum erat
glorificatus.

Quæſtio 21° an ſacramtu Firmationis fuerit alicui ante feſta
Pentecoſtes ſolatu.

ſi negativè, quia o Conveniebat plenitudinem ſpiritus ſancti,
quæ per hoc ſacramtu ſeretur ante perfectam Chriſti gloria-
tionem, quæ in aſcenſione completa eſt cuiquam dicitur, ut
Joannis ultimo habetur, ſed in ipſo feſto Pentecoſtes fuit

immo effectus Confirmationis abiq. ubi sacrali Apostolorum ^{iiij.}
Apostolorum autem ipsum Confirmationis sacralum nunquam realiter
susceperunt nec ut Doctores Communiter docent, et colligitur ex
Marci ultimo, et Actuum primo in Apostolorum itaq. sine sacrali
Confirmationis descendit Spiritus Sanctus modo quodam nobilitari
ita enim à Christo dari, et mitti Spiritum Sanctum convenit
potenti excellentia, quam habebat, accepit quodiam Carus
=cederat, et Corporaliter profers o erat infans quia sic conu-
=cebat adruente in animis hominum auctoritate Apostolorum,
qui de hinc in universum mundum erant ituri ut predicarent
Evangelium et fidem Christi, unde dicitur o sequitur o
fuisse à Christo instituta sacrali Confirmationis, illa enim
aliquando extraordinarie. sic facta sunt, quia Christus o
est aliquando sacralis fuit, et pro fidei extensione convenit
ab initio sic aliquando quasi per miraculum conferri debet
effectum Confirmationis.

Articulus 2us.

Quid sit Sacralum Confirmationis, et quanam eius
materia et forma.

Responsum. Confirmatio metaphysice facta, et sacrali nova
legis significans et Causa gratia spiritualis augmenta et
robore ad proficendam fidem, et Christianam legem servandam.
hic enim proprius habet sacrali finis et effectus est, ut homini

robore militare feral ad professionem et defensionem generosa
fidei, et rei hoc ab alijs ^{vivorum} sacralis in forma distinguitur, ac proculim
ab Eucharistia, quo quidem etiam auget et roborat, sed o co specialis
modo, quo firmatio ad pugnam cum hostibus fidei.

Dico 2do. Firmatio physice facta defini potest sacratu
constans unctioe Chismatis ab egiptio in fronte data et
prolatione horu verboru aut illis equivalentium. Signo de signo
Crucis et firmo Chismate. Salus etc. ubi designantur
partes physice huius sacratu componentes.

Dico 3to. materia remota huius sacrali e ad sola manuum
impositione neq solum oleum aut solum balsamu, sed Chisma
fectu ex oleo et balsamo ab egiptio benedictu.

Præo una pars e, solam manuum impositionem e sufficere
sed requiri etiam Consecrationem aliquam, ad qua sic agunt
definire videtur Concilium florentinu ubi dicit Eugenius
Papa materiam huius sacrali ee Chisma fectu ex
oleo quod nitorem scientia significat, et ex balsamo, quod
odorem significat bona fama, ubi cu naturam aliam materiam
designat satis innuit istam solum sufficere.

Deinde firmatio illud constans latina et graeca ecclesia
Graecis, qua o legitur yfuzafte in qua hoc sacratum agi cu

hac materia quod est Caelum Sacralium divina institutionis quam
etiam antiquissimi Patres indicant. —

Ratio r. d. Caeli. quod sufficiat oleum solum sine balsamo
neq. balsamum sine oleo, est ea, quae patitur ea traditione, quam
confirmant ecclesiae ipsae Pontificum et Librum scripta, ac decreta
Caelorum, praesertim Florentini et Tridentini.

Dicendum igitur est omnia ea, quae Caelum Tridentinum uniformiter
exprimit ad materiam huius sacrali pertinere, nempe oleum et balsamum
mixtione utriusque et huiusmodi benedictionem; omnia inquam necessaria
esse necessitate sacrali. Venienter vero haec tria requiruntur,
quia uno oleum significat abundantem gratiam per qua baptizatus
perducitur spiritualiter ad complementum vitae respectu, et con-
stanter proficitur pro. — uno mixtio balsami ideo fit,
quia forma fidei proprie consistit plurimum ad adificationem
corporativam. fidelium, quae significatur per fragrantiam cocis
in balsamo reverentiam in plurimos, et instar balsami Gervarii
a productione. — uno venienter addita est benedictio, quia
exigit materiam sacralium antequam adhibeantur ad usum sacrum.
Secerni a rebus profanis, et hoc exigitur magis homines ad
sacra suscipienda cum reverentia. pro quo

Nota. ad Christum esse necessarium ut singulae partes olei
substantialiter permisceantur balsamo, sed solum ut tanta quantitas
adhibeatur mixto, quanta sufficit, ut omnes illius partes aliquo

modo per illud alterentur recipiendo ab eo odorem & alias qualitates.
 balsamu Indicum. licet diversa sit speciei à Palestino, est
 tamen materia sufficiens unde Paulus 2us et 1us 2us
 o dixerunt cum illis Judis, ut illo Balsamo uterentur in
 efficiendo Chrymale, sed declarant et materiam sufficiens.
 2° 2°. materia proxima huius Sacri simpliciter ne-
 cessaria est unctio Chrymalis in fronte facta manu Episcopi
 in figuram Crucis, quia quia essentialia essent aliunde o
 habemus quam ex traditione est autem essentialia ut in fronte
 fiat ubi est sedes Judis, Praecipuus autem huius Sacri
 finis est confirmare hominem, ne Christi fide, et cruce erubescat.
 ul autem Episcopi pollice fiat unctio o simpliciter necessariu

Forma graecorum.

omnipotens. longior quamvis sit praecipuum.
 Deus qui regenerare 2° 2°. forma huius Sacri idonea est ista, signo de signo
 dignatus est hoc fa-
 malos duos ex aqua Crucis et firmo de Chrymale salubris in nomine Patris etc.
 et spiritu sancto quia nulla forma valere potest nisi huc aequivalat.
 dedit eis remissionem omnium peccatorum. RAO est quia illa forma omnino idonea est in qua designatur
 remitte in eos huius causa efficiens roboris spiritualis, quod operatur in hoc sacrate
 septiformem huius. Causa finalis sive proprius effectus Sacri robor spirituale sive
 Baralectum de caelis. RAO est quia illa forma omnino idonea est in qua designatur
 robor spirituale, ad fidem efficiendam, et signu illius roboris Chrymalis
 nimiru causam efficientem nomina personaru S³ Trinitatis
 designat, gratiam internam robor spirituale. Operentem.

118
L'ungentem interioris animae. ultima verba, et firmo ^{Christi} ~~Christi~~
salutis. signa autem sunt. Characterem primum illa voces. Signo
de ligno Crucis, quae significata fuisse ab Agostolo rōdō
rationem una Communiter interpreses notant his verbis: qui firmat
nos vobiscum in Christo, qui unxit nos Deus, qui et signavit nos
et dedit signum spiritus in cordibus nostris.

Quares. 2°. quae sit efficacia Sacramenti huius.

R. tres effectus esse, primus est gratia sanctificans in modo
augmenti, et altitatis perfecta, quae etiam S. Thomas aperit cogi
tationem profundam quam in baptismo, sicut in naturalibus plus
est, quo Constituitur in statu altitatis perfecta, quam id quod
habemus ab initio altitatis, et sic Agostolo plus habuerunt gratia
in Pentecoste quam in baptismo. 2us effectus est Deus ad
auxilia specialia, quibus in fide roboramur, et ad eam generosi
profiteramur generosimemur, quia verè in hoc Sacramento induimur
virtute ex alto, et spiritu S. veluti obumbramur. 3^{ius} effectus.
o Character quo Signamur ut milites Christi, et sub signis
eius, ac signis ad pugnam instruimur.

Quares. 2°. an sit sub precepto Firmatio.

R. Probabilis o, quia mihi tale preceptum existit, sed ad monito
lante ul sine causa et tam utile Sacramentum omitteretur, neq. oblat
quod o videatur talis conferre salutem. nō suscipias. hoc
enim verè est, si solus modus istud est, sed cum plura alia sunt

salutis media o videtur peccare, qui sine contemptu ab eo
abstinet. Charium tamen censent Scotus, Becharminus scilicet.
Adde nihilominus nemini sine peccato saltem veniali sacros
ordines fieri sic. nisi prius fuerit confirmatus, quia ecclesia
quod sic habet.

Articulus 31us.

Quenam sit causa effectiva et praecipua
sacrae Confirmationis.

Dico amo. Solus Episcopus e ordinarius minister Confirmationis
ita Catholici omnes, quia sic Concilia deconstantur, Tridentinum
rentina et Tridentina ita Concilia et Epistolae viciniae referunt
ut S. Ignatius Martyr, Clemens Romanus, S. Dionysius
ita Constituant Pontifices Innocentius, S. Leo, et Gregorius
quorum testimonia vide apud Becharminum inq colligi videtur et
statum suo ubi nemo praeter Episcopos confirmare legitur
cu Ceteri baptizarent, sacrosacerdotibus absolvent, et rationem
congruentiam optima adfert S. Thomas, quia ultima Confirmatio
in quolibet opere. Suprema auctoritate reservatur, fideles autem Christi
sunt opus divina, edificatio Dei, Epistola a spiritu Sancto scripta,
per sacrum autem Confirmationis donum edificata deditur in
templum spiritus Sancti, et quasi Epistola Scripta Crucis
signo signatur, ideo solus Episcopus qui Suprema tenet potestate,

in ecclesia, Collatio Confirmationis debetur, addo tamen nullo **lit.** 199
Episcopo posse licite hoc Sacramentum nisi suis Subditis, et
cum qui illud die intermittit ministrare, peccat graviter, et recte
notat Suarez in alijs, nec obstat quod Sacramentum baptismi videatur
esse maiore efficacia, quam Sacramentum Confirmationis, nam ut bene respondet
S. Thomas licet Sacramentum baptismi sit efficacius, quantum ad
remotionem mali, eo quod est spiritualis generatio, quae est ^{mutatio}
de o. e. in e. e., Sacramentum tamen Confirmationis est efficacius
ad proficiendum in bono, quia est spiritualis augmentum in bonum de
imperfecto ad e. perfectum, et ideo digniori ministro committitur. ceteris
Colligitur Anglicanum Sacerdotem per se et absq. Commissione
Beneficiarii nec licite nec valide hoc Sacramentum ministrare
posse, et habet Communis auctoritatis opinio, quod quid in Con-
trarium dixerit Carolanus, qui putat Episcopum esse quidem
necessarium ministrum necessitate praecogiti, o. ante Sacramentum.
Sic rdo. omnis Episcopus Conferralus quoscumq. baptizatos
nonnumquam Confirmatos legitime voluntate in adultis recipiendi
hoc Sacramentum, valide potest confirmare etiam in aliena Diocesi
et sua Jurisdictioni o. Subditas, quamvis ipse etiam nominatim
sit excommunicatus.
Plur. ex Tridentino et Florentino ubi absolute definitur, Episcopi
ipse ministrum ordinarium huius Sacramenti, cuius generis definitiones

doctrinales sunt, et univocales.
Hac est, quia Jurisdictio est ad de sponta huius sacrali et
non exercetur per modum Iudicij sed Operationis, quare Causa
ubique locorum quilibet pariter a quolibet sacerdote. Faceri
potest, tam quia proinde valide ad hoc sacrali administranda
sufficit potestas ordinis, quo per peccata aut Censuras nunquam
amittitur.

Item dicitur. ex peculiari Jansen Commissione solus Summi Pontificis
etiam Sacros Singlex est autem Diaconus v. aliqui quibus hanc
Commissio fieri potest sacrali Confirmationis ecclie admi-
nistrari potest ille Sanctus Thomas q. 72. art. 11. ubi ait
Papa in ecclesia habet plenitudinem potestatis, ex qua potest quare
quos sunt Superiorum ordinu committere inferioribus sicut
quibusdam presbyteris concedit conferre minores ordines
quos pertinet ad Episcopalem potestatem.

Plus ex Gregorio l. 3. c. 26. ubi re ipsa hanc potestatem
quibusdam sacerdotibus commisit, Item ac alij Pontificibus locis
pauca quos per hunc in Indijs ubi magna sunt Episcoporum raritas
eadem etiam ratione. Abbates quidam ex Privilegij Sedis Apostolicas
quibus dicitur sic Commissio. si de consensu tam ordinariu Confirmationis
sacrali conferre possunt, ut declaratur Congregatione Cardinalium
ad Sessione 7. Concilium Tridentinu quos quidam illa facere explicatur
si dicitur utrumque esse ex institutione divina videlicet ab Episcopis

in Sociati in
 quae et Coga
 de Pecuni
 ammittant
 Cingos regit

sumi Pontifici
 quibus hoc
 ede nomi
 illic ubi in
 et ad quae
 bus sunt
 et oranes

lator glabbe
 bus Legibus
 i cogit raris
 deo Apostolice
 in Firmatione
 e tunc in hon
 facere explicit
 licet ad hunc

121

~~Ho~~ Admodum Reverende. Butler

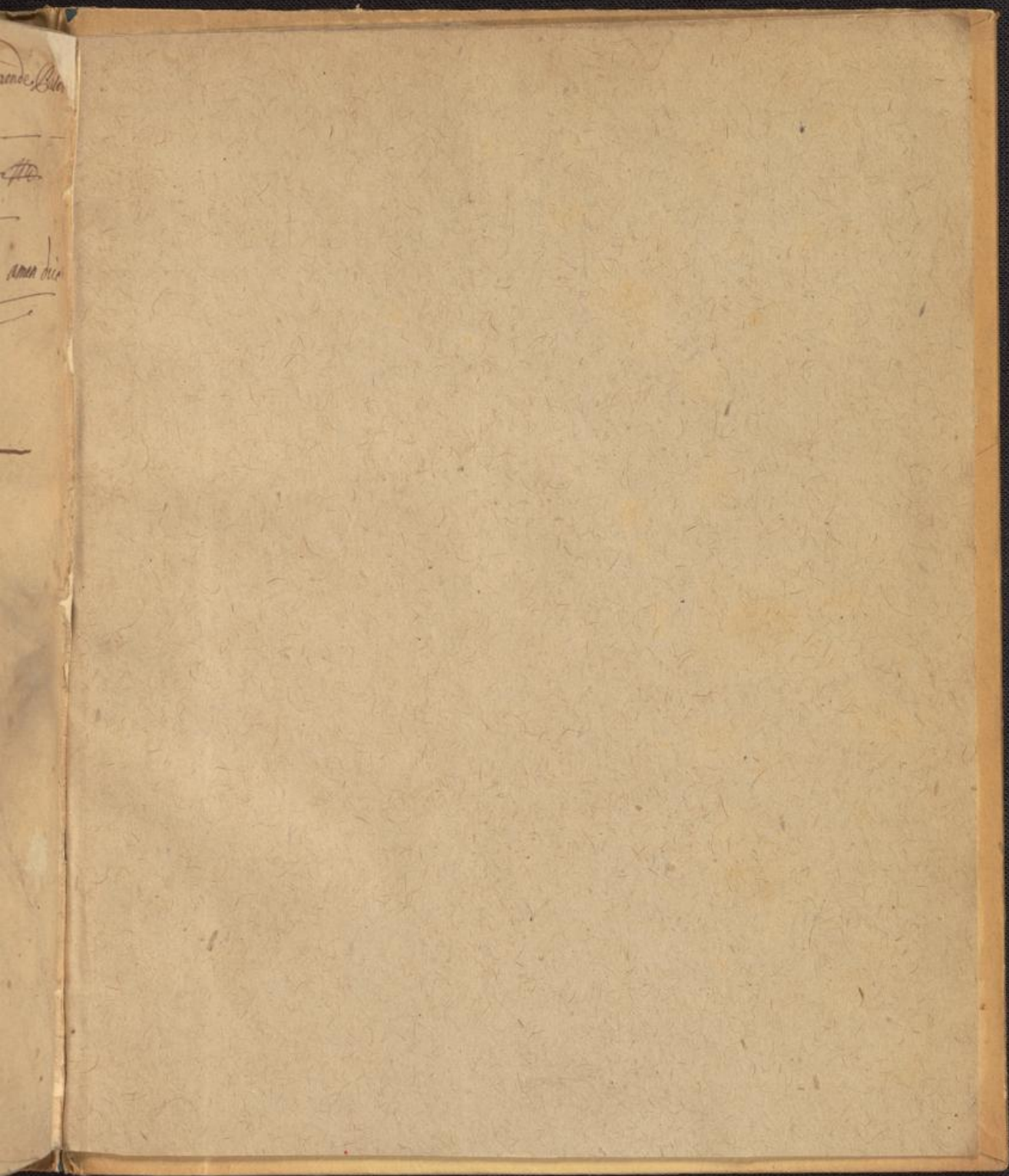
Brior

~~Ho~~ ~~Ho~~

~~Ho~~

ame. ame amen dico

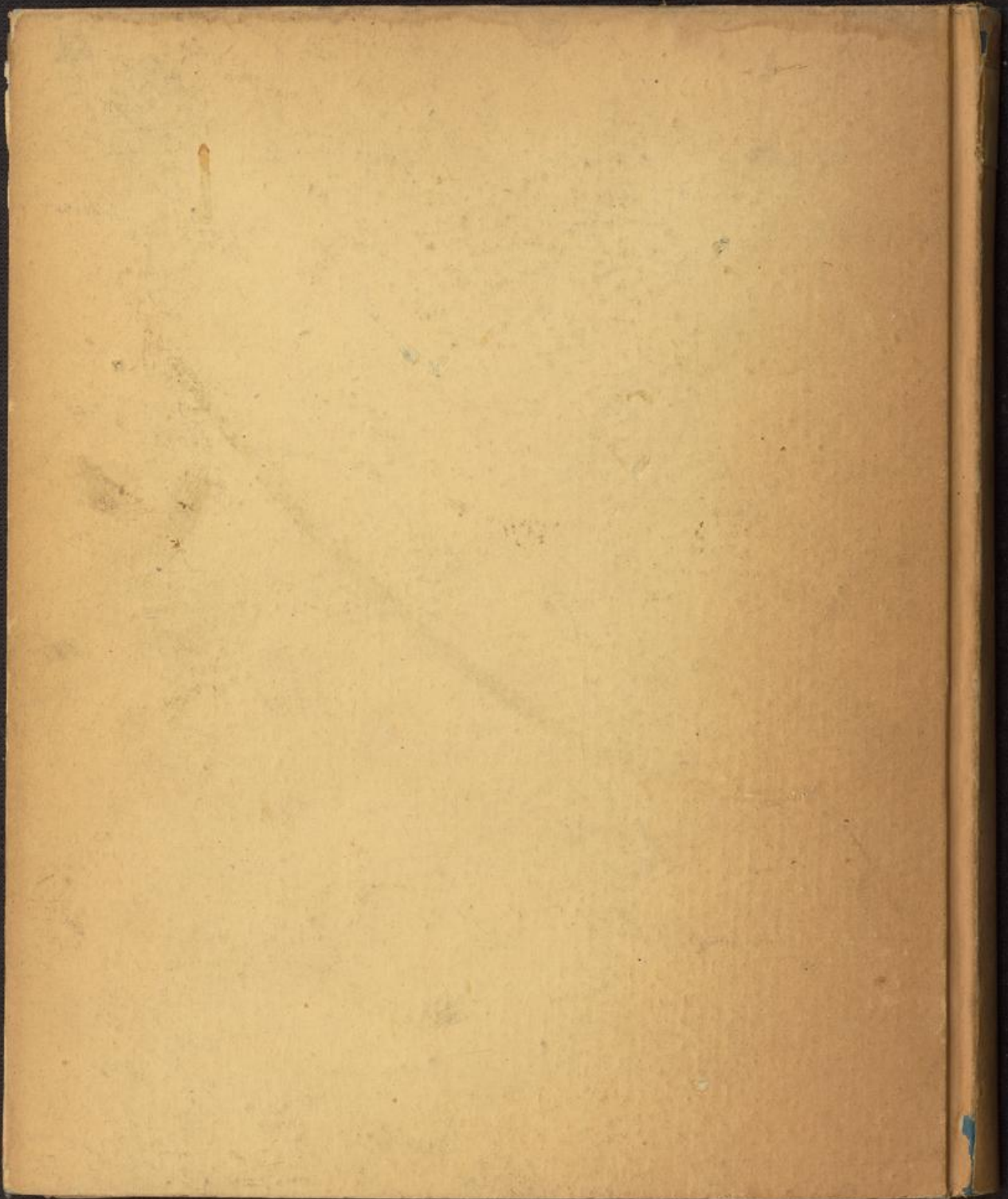
sua

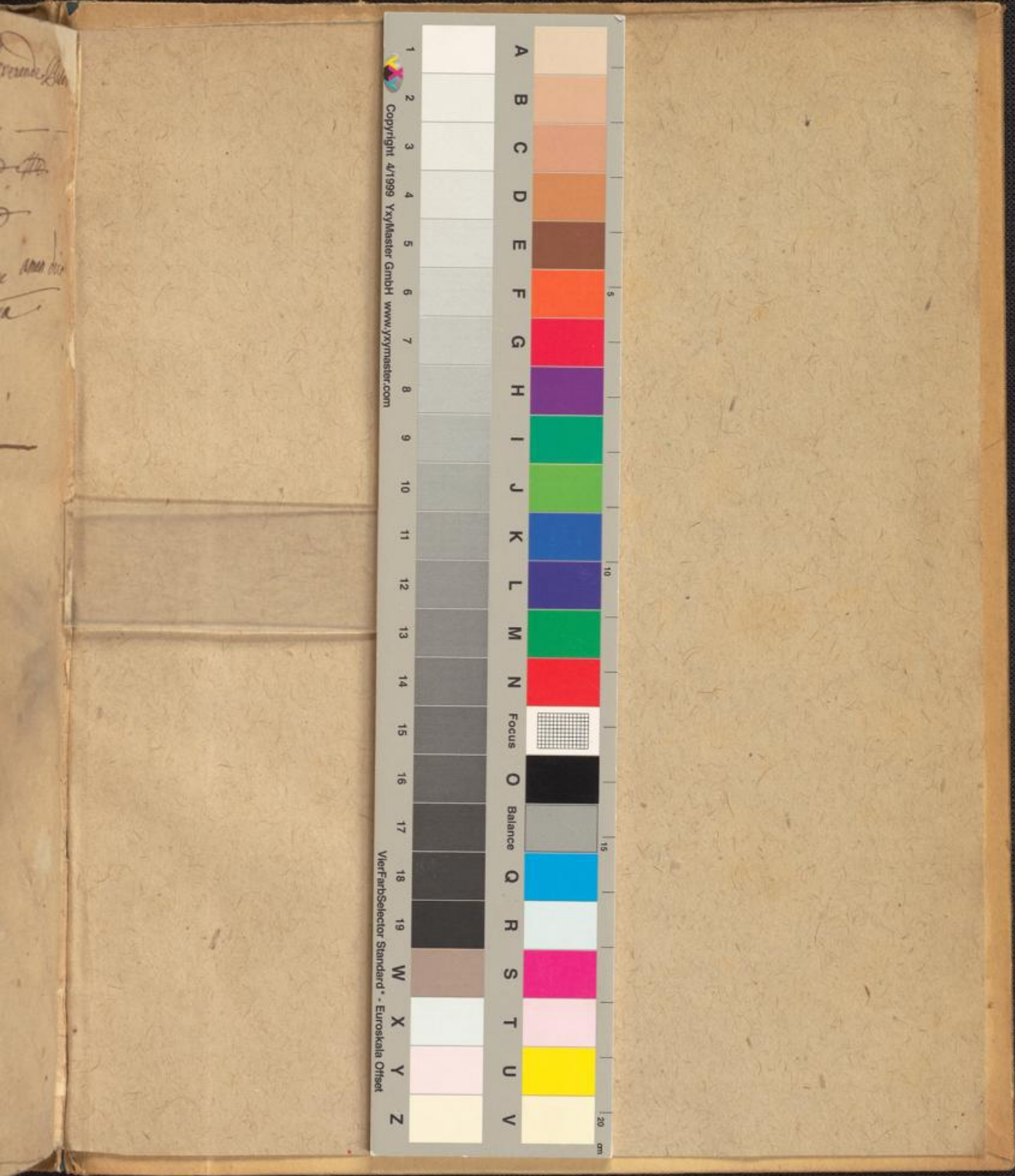

Handwritten text, possibly a title or page number, partially visible on the left edge.

Handwritten text, possibly a title or page number, partially visible on the left edge.

Handwritten text, possibly a title or page number, partially visible on the left edge.

Copyright © 1999 Munsell Color Services Lab
www.munsellcolor.com

Munsell Color Services Lab
Munsell Color Services Lab
Munsell Color Services Lab

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 W X Y Z

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V

20 cm